

అమృతాంజనము

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭
Vol 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ జూన్ నెల 20-వ తేది గురువారము

శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠమాస శుద్ధ చతుర్దశి

సంచిక ౬౬
No 66

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసిది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, భోపాల్, బాంబాయి.

ఇండియా గవర్నమెంటు

1939-44 ఋణము 100-కి 5 వంతున వడ్డీ.

నూటికి రూ 96-8-0 చెల్లించినయెడల నూరురూపాయల ఋణముక్రిందనే పరిగణింపబడును.

ఇవి 1939 సరిరం జూలై నెల 15-వ తేదిలోగా తిరిగి యివ్వబడవు.

1944 సరిరం జూలై నెల 15-వ తేదికి పైని ఉంచబడవు.

ధర తగ్గినపుడు నష్టము లేకుండ చేయుటకు ప్రత్యేక ఫండు గలను.

వీటిని మరల ఋణముగా మార్చుకొనుటకు వీలుండును.

100-కి 5 వంతున 1935 బాండులు.

100-కి 5 వంతున వడ్డీగల బాండులు రూ 98 లకే యివ్వబడును.

ఇవి తిరిగి 1935 సరిరం సెప్టెంబరు 15 తేదీకే చెల్లించబడును.

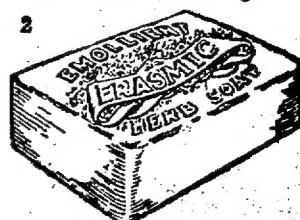
పైని తెలుపబడిన ఋణములను, బాండులను ఈ నెల 20 వ తేదీనుండి, 28 వ తేదీవరకు నగదురూపమునగాని, లేక బాండుల మూలమునగాని యివ్వవచ్చును. ఏనాడు రొక్కఋణము 12 కోట్లను, రొక్కబాండ్లు 15 కోట్లగునో ఆ తేదీన పైఋణమును బాండ్లును రొక్క చందాదారులకు ముగింపబడును. అదిగాక యీఋణములు, బాండులును కలిసి ఏనాటికి 18 కోట్ల రూపాయలమొత్త మగునో ఇవి కేవలరూప రొక్కచందాదారులకు ముగింపవచ్చును. నగదురూపమునగాని, లేక ఇండియన్ ట్రెజరీ బిల్లుల రూపమునగాని లేక 1930, 31, 32 సం॥ములు 6 వంతున వడ్డీగల బాండులమూలమున గాని యివ్వవచ్చును.

జారీచేయబడిన 1939-44 100-కి సం॥ 1-కి 5 చొప్పున వడ్డీగల ఋణములకు దరఖాస్తును పంపుకొనిన తేదీ నుండి 14-7-1929 తేదీవరకు 100-కి 5 చొప్పునను, 100-కి 5 చొప్పున సం॥ 1-కి వడ్డీగల 1935 బాండులకు 100-కి 5 చొప్పునను 14-9-1929 తేదీవరకు వడ్డీ ముందుగానే చెల్లించబడును.

బాండులను ఈఋణముక్రింద మార్చునట్టివారికి వాటిపైన వడ్డీ 30-6-29 తేదీవరకు చెల్లించబడును. నిరాశీరఋణముపైన దరఖాస్తు చేసిన తేదీనుండి వడ్డీ యివ్వబడును.

పైనిపేర్కొనబడిన ఋణములకు దరఖాస్తులు స్థానిక హెడ్ ఆఫీసులగుగాని, ఇండియన్ బ్యాంక్ యొక్క బ్రాంచీయలగుగాని, లేక కలెక్టర్ కలెక్టింగ్ ట్రోలరు ఆఫీసునందుగాని, మద్రాసు, బర్మాలలో అకౌంటెంటు జనరలు ఆఫీసునందుగాని, లేక సగవన్న మెంటు ట్రెజరీ ఆఫీసునందుగాని దాఖలు చేయవచ్చును.

పూర్తివివరములకు:—11-6-1929 తేదీని ప్రచురించబడిన నెం ఎఫ్. 18 (I)-ఎఫ్ 29 ఇండియా గవర్నమెంటు ప్రకటనను చూడండి, లేక పైని తెలుపబడిన కార్యాలయములకు వ్రాసిన బడయగలరు.

ఆంధ్ర దేశమున గాంధీమహాత్ముని సంచారము

కొన్ని ముఖ్యవిషయములు

ఆంధ్రదేశ సంచారమునం దంతటను తూర్పుగోదావరిలో జరిగిన అరురోజుల సంచారములోనే ముఖ్యవిషయములు కొన్ని మనసునకు బాగుగా నాటుకొనినవి. 1927 లో మహాత్ముడు తిరుచానూరులో చేసిన సంచారము తూర్పు గోదావరిలో నున్న పుడుమరల స్మరణకు వచ్చినది. తంజావూరు భారతదేశ మునకు ఉద్భావనమను పేరు దానికి సార్థకముగానేయున్నది. దానికి సాటి మరేదియునులేదు. ఆచటిప్రకృతి రామణీయ కమన్ద్యము. మిట్ట మధ్యాహ్నమునగూడ సూర్య రశ్మి తగు ల వీలులేనంత బట్టముగ పైనవైచుకొనిన కాభావభూలు, మహాత్ముని తమలును ప్రాచీనములునగు కేకుచెట్లు మున్నగు దృశ్యము లెన్నటికిని మరుపు నవసరము. కాని ఆచటి దృశ్యము గాఢతమము. పృథ్వి జాతుల చట మిక్కిలి దట్టముగనుండుటచే మనస్సును మనసు శీఘ్రముగనే సలాంతర సందర్శనము నభిలషించును. తూర్పుగోదావరి డెల్టాలోని దృశ్య మట్టిదికాదు. దాని శోభనీయత. అది మనసునకు శాంతిని సంగునగావి వెరగుపాటును కలిగించును. అది శాంతిమయముగ ప్రాంతము. కనుచూపుమేర నెలబజూచినను పచ్చని సస్యముల తోగూడిన విచేలు, పరిశుభ్రములగు వ్యవసాయభూ కుటీరములు, సమద్ర సంగమమును కోరి మందగమనమున ప్రవహించుచున్న విమల గోదావరి ప్రాంతి తదంతికమున చల్లనినీడలనిచ్చు కొబ్బరి, అరటితోటలు, నదీమధ్యమునందున్న పెక్కులంకలు మున్నగునవి తిరుచానూరు శోభనుగూడ గీటునం బుచ్చజాతి యున్నవి.

8-5-29 వ తేదీని నీలగిరి పర్వతములగు గౌతమీ సతీల ముల నుత్తరించి మేము ఆమలాపురము తాలూకాలో ప్రవేశించితిమి. ఇది నగరము దీనితోగూడ గోదావరి నెంట్లలుడెట్లు అనబడుచున్నది. ఆనాడు సాయంకాలమే పశి వనదీని దాటి రాజోలు వెళ్లితిమి. అమలాపురమునకును రాజోలునకును మధ్యనున్న ప్రదేశమంతయును మామిడితోటలతో ను పోకతోటలతోను అరటితోటలతోను కొబ్బరితోటలతోను నిండియున్నది. ఆసంజకంజాయలలో మనసునకు మహాదానం దమును కలిగించిన ఆవిమలశోభయెన్నటికిని స్మృతిపథమునండి తొలగదు.

అటునుండి ఆక్విడక్టుమీదుగా గన్న వరమునకేగి గోదావర నదీతీరము నా రాత్రి గడపితిమి. మరునాడు ధనశేఖరమువద్ద ఆనకట్ట కుత్తరమున గోదావరి నదీనిదాటి రాజుపహేంద్రవరము చేరితిమి. అటునున్ను సీతానగరమునందు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్య ముగా చేర్పరచిన గౌతమీ సత్యాగ్రహశ్రమమున కేగితిమి. అంతటితో తూర్పుగోదావరిలో సంచారము ముగిసినది.

శ్రీ పితాపురము మహారాజావారు

శ్రీ పితాపురము మహారాజావారు మధ్యపాన నిరసన మునందు గాఢదీక్ష గలవారనియును వారి సంస్థానమునందు కల్లు గీయుటకొక్క తాడిచెట్టునైన నారు కాలు కియ్యరనియును, సంఘసంస్కరణమునందు చాల దీక్షగలవారనియును అన్నల శ్మతా నివారణమునందు మిక్కిలి శ్రద్ధ బూనియున్నారనియు పితాపురములో ఆదిమాంధ్ర బాలుర కొర కొక కరణాలయును సేర్పరచినయు పితాపురము తాలూకాలోద్ధ వా రొసగిన సన్మానపత్రమునందు వివరింపబడెను.

శ్రీయుత బిక్కిన వేంకటరత్నంగారు ఎం. ఎల్. సి.

చోడవరములో మేము శ్రీయుత వేంకటరత్నముగారి గృహముననే బసచేసితిమి. ఆయన ప్రతిదినమును నూలు వడికె డరు. వారి కుటుంబమునా రందరును గూడ నూలు వడికెడరు. చెన్నపురి శాసనసభలోగూడ ఆయన ఆంధ్రభాషలోనే మాట లాడెదరు. 80 సంబరములు ఎదుకగలరు.

నేతపనిలో నదృశ్యప్రజ్ఞ

చీరాల, పేరాలలో నొక నిపుణుడగు పటకారముడు తాను కేసిన అతిసన్నని ఖద్దరుపంచమ మహాశుభ్రమును సమర్పించెను. దాని అంచులలో సంస్కృతాంధ్రాక్షరములలో చాల వాక్య ములు పొందుపరపబడెను. అతనికి నెలకు 45-50 రూపాయలు ఆదాయము వచ్చును. అతనికి చదువురానందున అక్షరములను వ్రాసి యిచ్చుట కొకగుమాస్తా నతడు నియమించెను. ఆతనికి 20-25 రూపాయ లిచ్చును. అత డిట్లనెనే ఖద్దరుబట్టలనునేయ నారంభించెను. అదివర కతడు కంట్లాట్టగా బట్టలు నేయు

చుండెను. ఇపు డతడు ఖద్దరుబట్టలను నేయుచున్నను అతని ఆదాయ మేమియును తగ్గలేదు. "నావంటి నిపుణులగు నేతపని వా రీతాలూకాలో 10000 మందికలరు. కాని వారెవరు ఖద్దరు బట్టలను నేయరు. వారందరును నావలె అధికముగా నాజ్జించుట లేదు. వారిలో చాల మంది పెక్కు నెలలపాటు పనిలేకుండనే యుండురు. వారిలో పోటీ చాల హెచ్చుగా నున్నది. మిల్లుల పోటీలన ఖద్దరు కెన్నటికిని నష్టము రాదు. తక్కువ వ్యయము తోనే ఖద్దరులో యెక్కువ పనితనమును చూపవచ్చును. అని అతడు తెలిపెను.

వేలంగి

వేలంగి యొక చిన్న గ్రామము. జనసంఖ్య 3000. రైలుమార్గ మున కది చాలమీదముగా నున్నది. గాన పూర్వకాలపు పద్ధతు లచట నిప్పుటికిని కనబడుచుండును. మేముచటకి వెళ్ళుపరి కా గ్రా మమున కాంగ్రెసు సంఘములేదు. అచట నొక బ్రాంచి పోస్టా ఫీసుమాత్రమే యున్నది. తెలిగ్రామకచేరి, వైద్యశాల, ఉన్నత పాఠశాల మున్నగున వేవియును లేవు. నవీననాగరకత్తాస్పర్శ అచట నింకను బాగుగా కలుగలేదు. ప్రాచీనపద్ధతు లింకను నిలచి యున్నవిగాని అవి యిపుడు చరమదశలో నున్నవనుటకు నూచన లగుపడుచున్నవి. అచట ధనవంతులగు కమ్మవారి దివ్య భవనములు కొన్ని కలవు. తక్కిన వన్నియు పర్వకట్టములు. పంచముల యిండ్లు 60 ఊరికి దూరముగా నున్నవి. ఆ యూరికి నీటి యాధార మొక్కచెరువు మాత్రమే కలదు. అదియొక

అంతపరిశుభ్రము గాలేదు. ప్రజలు చుల విస్తృతమునకు పొలము లలోనికే పోయెదరు. వానిని కుభ్రపరచుట కచట పండులైన లేవు. అచటి పారిశుధ్యస్థితి యీ రీతిగా నున్నది. అచట నేత పనివారి యిండ్లు 12 కలవు. మే ముచటికి చల్లగానే వారు మాతో సంభాషింప నారంభించిరి. 1931 వ సంవత్సర మునకు పూర్వము వారందరును మిల్లునూలుతోనే బట్టలను నేయుచుండెడివారు. దానివలన నెలకు 10-15 రూపాయలు ఆదాయము వచ్చుచుండెను. క్రమముగా వారికి ఆదాయము తగ్గిపోసాగినది. అంతలో అసహామోష్యులము ప్రారంభమైనది. వారపుడు ఖద్దరుబట్టలను నేయ నారంభించిరి. వారికి బాగు గా సన్నిధికినది. కూలి హెచ్చుగా లభించుచుండెను. మరుసగా రెండేండ్లపాటు మిసికి నెలకు 20 రూపాయలవంతున వారు గడింపగలిగిరి. అంతట ఖద్దరు విడుదల కెగ్గినది. వారు మరల మిల్లు నూలుతో బట్టలను నేయ నారంభించిరి. క్రమముగా ఆదాయము తగ్గిపోయినది. మేము వెళ్ళుపర్వటికి వారిలో చాల మంది పనిలేకుండనే యుండిరి. వారిలో కొందరు మిల్లుబట్ట లను విక్రయింప నారంభించిరి. మరికొందరు కచట జరుగుచున్న రైల్వే పనులలో కూలిపని చేయుచున్నార. అని వారికిని మామన జరిగిన సంభాషణవలన నేను గ్రహించగలిగితిని.

(పి-ఎంగుయింకింగు 12-6-29.)

టెండరు నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములకు యీ దిగువ అనుబంధములో వివరించిన వస్తువు లుకు 1339 ఫసలికి పూర్తిగా నీలువేయబడిన కవ ర్లతో టెండర్లు, అడుగున సంతకముచేసినవారికి 26-6-29 దిన చేరునట్లు పంపుకోవలెను.

2. ప్రతి టెండరు కవరుపై టెండరు వస్తువు పేరున్న టెండరు కాలమున్న టెండరుదారుని విలాసమున్న వ్రాస్తూ తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానముల యింటిరిమి విచారణకర్తల వారిపై విలాసంతో దాఖలేచేయ వలెను. టెండరు దారుడు తన వైవిలాసమును వివరంగా వ్రాయ వలెను. అట్లు లేనంతట నదరు టెండరు తోసి వేయబడును.

3. ప్రతి టెండరుతో మాదిరి వస్తువున్న నూరు రూపాయల నోటు ప్రతి టెండరు వస్తువుకున్న ధరావత్తుగా పంపుకోవలెను. టెండరుపైసలాతి అయిన తరువాత గైరు మంజూరు అయిన టెండరుదార్లయొక్క ధరావత్తు సొమ్ములను దేవస్థానము ఖర్చులతోటి వాషను యియ్యబడును.

4. యే టెండరుగాని అంగీకరించుటకును లేక కారణము తెలుపకనే తోసివేయుటకును యింటిరి మి (శ్రీ) విచారణకర్తల వారికి అధికారము కద్దు.

5. టెండరుపైసలాతి అయి మంజూరు పుత్ర రపు టెండరుదారుకు స్వయముగాగాని లేక పోస్టు ద్వారాగాగాని పంపించబడిన 10 రోజులలోగా మంజూరు పొందిన టెండరుదారుడు అగ్రిమెంటు సారములో కనిన షోడర్ డిపాజిట్టు మొత్తం

చెల్లించి క్రమముయిన స్టాంపుతో అగ్రిమెంటు వ్రాసి యియ్యవలెను.

6. వై కండ్లమలకు విరోధముగా ప్రవర్తించిన నంతట మొదట చెల్లించిన డిపాజిట్టు దేవస్థానం చితాకు నష్టంక్రింద జమ కట్టబడి కంట్లాక్టరు జవాబుదారిపై పైసలాతి చేయబడును. టెండరు దారుడు అగ్రిమెంటు వ్రాసి యిచ్చేవరకు నరుకు సరఫరా చేయుటకు అనుమతి యివ్వబడనేరదు. టెండరుదారుని సుస్తివల్ల దేవస్థానంవారు యితరత్ర ఖరీదుచేయవలసి వచ్చినచో కంట్లాక్టరు ధరకంటె యెక్కువగా పుండినంతట అందువల్ల దేవస్థానము నకు కలిగేనష్టమును వై పరతులప్రకారం నడవక తప్పిన వారివద్దనుంచి వసూలుచేయబడును.

7. తిరుమల తిరుచానూరుకు కావలసిన వస్తు వుల క్రయమునకు మోతకూలి చేర్చవలసినదిలేదు. అన్ని వస్తువులు తిరుపతిమ్యూనిసిపలు సరిహద్దులలో జేర్చవలసియుండును. తిరుమలకూ తిరుచానూరుకు సామానులు తీసుకొనిపోవుటకు మామూలుకూలి ఆధిక్యతగా యిచ్చుటగాని ఆమోదించబడిన టెండ రుదారునకు దేవస్థానమునుంచి కూలియిచ్చి టెండ రుదారు జవాబుదారిపైన వస్తువులు తీసుకొనిపోవు టకు అనుసరమునుబట్టి ఏర్పాటుచేయబడును.

8. ఇతర అగ్రిమెంటు పరతులు యింటిరిమి (శ్రీ) విచారణకర్తల వారి ఆఫీసులో అడిగి తెలుసు కోవచ్చును.

య. బి. ఇంగ్లీషులో ప్రచురించిన నోటీసు కున్న తెనుగులో ప్రచురించిన నోటీసుకున్న యే వైనా భేదములు పున్నంతట ఇంగ్లీషులో ప్రచురించి ననోటీసులోని అంశములే సరియని భావించుకో వలెను.

అనుబంధము సుమారు కావలసిన శేర్లు

వస్తువులపేర్లు	తాలూకు టెండరు
1. పులవలు	నమోదుచేయవలసినది
2. కిర్యనాయిలు (కోతిమార్కు)	రు 1కి యెన్ని శేర్లు
3. చక్కెర (యెర్రబూరా)	50 శేర్లు గల డబ్బా 1కి
4. బెల్లం	మణుగు 1 కి
4. శనగనూనె	"
	"

(Sd) Sri Ramachandra Dossji Varu
Interim Vicharana Kartha 18-6-29

అవటపల్లె నారాయణరాయ

ప్రశంస

1929 నవంబరు 30 వ తేదీ రాత్రి రంగున్ గార్వీక్ రోడ్ నందలి శ్రీయుత పుష్పకాయల రాజయ్యగారి గృహమున, రంగున్ ఆదిమాంధ్రులచే జరుపబడిన సభయందు చదువబడినవి.

[శ్రీయుత సోమరాజు రామానుజరావుగారు]

సీ|| బ్రహ్మదేశంయన ప్రహంసప్రభృతై

ప్రజలచే నెన్నంగ బడె నెనందు,

శాసనసభలోన జనుల యాలాప, దు

స్థితి ప్రభు లెఱుగ' గర్జించె నెనందు,

రాజవిద్రోహ సేరన్ముతా ప్రజల, ప

క్షమున భీషణవాద సత్వ నెనందు,

కలహసనై న, నొక్కొడు తలంపూనని

కార్మిక నేనకై గడంగె నెనందు,

శాసనసభను బహిరంగ సంస్థలందు

భూరికార్మిక నేనకు బూనె నెనందు,

అతడు సామాన్యజాతి మన "యవటపల్లె

రమ్యమంశోన్మత్తుడు-నారాయణుండు"

సీ|| కార్మికస్వేచ్ఛాకాంక్షామహామన

నె రాధట్టులకు నిల్వబడినావు

శ్రమకు సహించి లంచాబండ్ల కార్మిక

జనులకు నువకృతుల సలిపినావు,

నిమ్మజాతులలోన నెలకొన్న యాదీశం

ప్రభులకు చేయూతగా నిలిచినావు,

జాతీయనాటక సంఘపుకీర్తి ను

వైష్ణవుగా మింటిపై కెత్తినావు,

పరంగ నాంధ్రసేవాసంఘ పాతశాల

నెవమచే నాంధ్రులకు విద్య నేర్పినావు,

ఆమరునే నిమ్మజాతి నాయకుడు మాకు

ధీయులొనటపల్లె నారాయణాఖ్య!

సీ|| రంగున్పురమున, రైలువేళ్ళా, ప్ర

సక్తమా యోధనాసభలలోన

ప్రజలకు నువకార పరతంత్రమై యొప్పు

దెవలపుమెంటు ప్రస్థులలోన,

అఖిలకావ్యోన్మేషమున పరిక్రామిక

విద్యావిచారణవిధులలోన,

జనులకు ప్రాణరక్షణమైన యాగోగ్య

సంఘవిచారణ సమితిలోన,

కన్యకానగం లెక్కలేని సంఘములలోన

ప్రతినిధిగ నెన్నబడునట్టి భాగ్యగరిమ

కింకొకరు లేనయందులే యీనె గాక

ధీయులొనటపల్లె నారాయణాఖ్య!

సీ|| చేరితి నెన్నియోనియ, నదింపగ కేసుకేసు సత్ప్రీతి
యన్, పాపితి కిచ్చ నెనము, నపూర్వముగా, నిబు; కార్మిక
కార్మికన్ ప్రాణి: కార్మికస్థితి మరలము భూమిలు కచ్చ
మున్; ఉప న్యాసము లిచ్చినాడవు, ప్రజాశక్తి వైక్యము
సంఘటిం గా||

సీ|| ఇది నిజసంప్రతింతులుగనె? నుగ్ధామణ! మాకు సావ్యపా
నదయుడవై స్వదేశమున చాలగనాపు వసేంపభోక, నీ
మని, మాకు వచ్చరింపక-నమంపగతిం జనుదెంచి-మాకు
కచ్చడతం పాపదేదెనము, 'సమూహామణ! దీనపాపజా!

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. గారి

గంధములు

1. కురాను మరీఫ్ (తెనుగు)	4	0	0
2. అశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు (చూలము సంస్కృతిము, తెనుగు, ఉపాధాతము)	2	0	0
3. సంస్కృత లోకోక్తులు (1800) తెనుగు వివరణముతో	1	0	0
4. ప్రాచీన హైందవు ప్రజాస్వామి ప్రభుత్వము	0	12	0
5. ఉపనిషత్తులు (శౌతి, కేన, కత, విశ్వేశ్వరు) చక్కని తెనుగు పద్యములు	0	6	0

పంయువారు :- 159

సాధనలుక్కడిపో, అనంతపురము

జాబులు

బెజవాడ ఎమ్. అండ్ యన్. ఎమ్. రైల్వే
ఉద్యోగీయుల సంఘము

21-6-29 శుక్రవారము సాయంకాలం 6 గంటలకు రైల్వే యూనియన్ వారి యాజమాన్యమున, సమాఖ్యకులయిన శ్రీ బాల్కరు వి. వి. గిరిగారు రైల్వేపనివారలకును ఇండియాగవర్నమెంటువారికిని ఇంటిల జరిగిన రాయబారపుసభ్యులను గురించి యు నిలిర రైల్వే కార్మిక సంస్థలను గురించియు కాతా పూర్ణానందంగారి సత్ప్రములతో ఉపన్యసించెదరు.

యం. యన్. యం. రైల్వే పత్రికాసంపాదకులైన పి. ఆర్. శర్మ వి. ఏ. గారును ఇతరప్రముఖులును తత్సమయమున ఉపన్యసించెదరు.

తుర్లపాటి వేంకటేశ్వరరావు

ఉపాధ్యక్షుడు.

వైశ్యమహాసభలు - పెద్దాపురం

పై సభలు పెద్దాపురమున జరుగునున్న వని పత్రికల మూలకముగా తెలియవచ్చుచున్నది. శ్రీయుత మద్ది వెంకట సుబ్బయ్యగారిని మహాసభాధ్యక్షులుగాను శ్రీయుత పోలికెట్టి ఆదినారాయణ గుప్తగారిని యువజన మహాసభాధ్యక్షులుగాను మహిళాసభకు గుంటూరు వాసినియు వైశ్యయువతి విద్యాలయ స్థాపకులైన శ్రీ కాళంగి శేషమంబగారి సభ్యులుగా నెన్నుకొనుట ధర్మము. యమ్మహిళారత్నము శ్రీనివాసాభి వృద్ధికి చేయు సహాయము వైశ్య లోకమునకు చిరపరిచయ మగుటచే నాస్థాన నామె కొసంగి గౌరవించుట యుక్తము. గుంటూరు. కోరల్ల నాగరత్నం.

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయజయంతి

కల్యాణ, 17-6-29:— నెన్న సాయంత్రము సంఘ కార్యాలయమునం దీనగరాంధ్రులు సమావేశమై శ్రీ కృష్ణ దేవరాయల జయంతుత్సవము అర్చనారోత్సాహపూరితమునం బులతో మిగుల శ్రద్ధాభక్తులతో మిక్కిలి వైభవముగా జరిపిరి. సభకు శ్రీ|| పాపసుంబు బాలసుబ్బారెడ్డిగారు అగ్రాసనాధి పత్యము నసించిరి. సభయందు శ్రీమాన్ బీజా సునర్పనాచార్యులవారు శ్రీఆంధ్రభాషా డివి ప్రఖ్యాతిగాంచిన శ్రీకృష్ణ దేవరాయజననము, రాజ్యవిస్తారత, రాజ్యవిహారము, ఆంధ్ర భాషాపాదము, తాకవీయ కవుల నాదరించుట, వారికి మాతృ భాషపైగల పవిత్రప్రేమ మున్నగు విషయముల అత్యంతవిభులముగ నుడివిరి.

తనవంతరము శ్రీ|| కో|| డె|| కృష్ణారావుగారు కొంత యువన్యసించిరి. అటుపై శ్రీమండ్ల రామమూర్తిగారు శ్రీకృష్ణ దేవరాయల చరిత్రాంశములను నుడివి వారిని వర్ణించుట మానవ మాత్రులకు దుర్లభ మనిరి.

శ్రీ అగ్రాసనాధిపతులు శ్రీరాయలవిద్యావ్యాప్తి రాజ కీయసమస్యాకాలము తిమ్మరుసు ధైర్యవైర్యములు మున్నగునవి వివరించి నుడివిరి. సభికులెల్లరును శ్రీకృష్ణ దేవరాయనిర్యాణ మునకు మిక్కిలి వగచి లద్దివచ్చును సుపుత్రుల మన ఆంధ్రమాత మగల నెన్నడు గాంగగలదనియు వారి ఆత్మకు సంతతికాంతి యొనగూర్చుగాత మనియు దైవమును ప్రార్థించిరి.

మండ రామమూర్తి

కార్యదర్శి

దంత చూర్ణము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0
ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతోముటువలన చిగుళ్లుగట్టి పడును. చిగుళ్లుండి రక్తముకాఁకుండును. నోటుదగ్గందము లేకయుండును. పండ్లు ముర్రెములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు బొంబాయి.

మీరు బలహీనముగాను, మందముగా నున్నప్పుడు

'అశ్వన్'

మిమ్ములను మంచిస్థితిలో నుంచగలదు.

అశ్వన్ శారీరకముగాను, మానసికముగాను అత్యద్భుత యోజనకైని గలిగించుచున్నది. కృపించినట్టి శరీరమును, తుక్కించిన నరములను ఇది మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చును. అది మీ శరీరమునకు మనస్సుకు తెన ఆహారము. శరీరమును మలేరియానుండి ఆశ్వన్ కాపాడును. వ్యాధి తిరుగుముఖములో నున్నప్పుడు ఆమోక్షమైనగణ మిచ్చును. వైద్యులు కూడ దీనిని పుచ్చుకొనవలసినట్లు సలహా నిచ్చుచున్నారు.

ప్రధాన స్టోరులన్నిటియందు కెమిసులందరివద్దను విక్రయించబడుచున్నది.

BENGAL CHEMICAL & PHARMACEUTICAL WORKS, Ltd., CALCUTTA.

Stockists:—
N. DESAI GOUNDER & Co., 41 Funder St., Madras.
D. V. NAICK Bros., Calicut.
NATHAN & Co., Cochin.

హిందూదేశపు వర్తకులకు ప్రత్యేక సౌకర్యము

అన్నిసాంకములందు గల మాత్రాత, శాశ్వత కాతాదారులు పలుమారు కొరుచుచే మేము ప్రత్యేకముగా జనరలు కమిషన్ శాఖను స్థాపించితిమి.

పీస్-గుడ్లు, కిరానా, కట్టరి, గ్లాసువేర్, ధాన్యములు, కెమికల్లు, కంబీ, బంగారు, హాపైరి, రంగులు, వెయింటల్లు, స్టేషనరీ ఇతర ఫాన్సి సామానులు మొదలగు వాటికి మాకు ఏజెన్సీ గలదు. ఇందుకు సంబంధించిన పనులను నిర్వహించుటకు మిక్కిలి అర్హత అనుభవము గలిగినట్టివారే నియమించబడి యున్నారు.

ఇతరులతరపున ఏజంటుగా నుండి కమిషను పద్ధతిపైన వారిసామానులను మాకు పంపిన విక్రయించుము.

సేప్టి అగ్గిపుల్లులు, గంధకము అన్నిరకములది, లేబిల్లు మొదలగునవి మిక్కిలి సరసముగా సరఫరా చేయగలము.

మిక్కిలి తృప్తికరముగా గమ్యస్థానమునకు చేరుటకై ఆర్డరులు మిక్కిలి శీఘ్రముగా చేరునట్లు పంపబడును.

సేప్టి అగ్గిపుల్లులు మాకు దగ్గర నుండు రైలుస్టేషనుకు ఇనాముగా సరఫరాచేయబడును. లేబిలులను మా కిచ్చిన ఇతర లేబిలులుగల సామానులు కూడ సరఫరాచేయబడును.

తంలివిలాసము: డ్రావ్క్ పెలిఫోను నెం 28496.

phone 23496.
Tele gram: Shravak.

LALLUBHAI JECHAND SHAH
Wholesale Matches Merchant,
Factory Agent & General Commission Agent, 125, Nagdevi St., Bombay No 3

ఆంధ్ర-కృష్ణా పత్రికా ప్రశంస

ఆంధ్రాననిలో ప్రచారమునందున్న పత్రికలు అసంఖ్యాకముగా నున్నను వానిలో దేశభిమానమును, భాషాపావనమును, దేశసౌభాగ్యమును పెంపొందించు నట్టియు సర్వజనోపయోగమునకును సర్వజనాదరణమునకును పాత్రమైనట్టియు సర్వోత్కృష్టమునై సర్వాంగస్ఫూర్తితో నొప్పారి విరాజిల్లు నట్టి పత్రికలు మిక్కిలి తక్కువగానే యున్నవని వ్రాయుట సాహసము కాజాలదు.

ఇరువదవ శతాబ్దము దాంధ్రదేశమున వ్యాప్తమైనట్టి పత్రికలలో గొన్నింటిని పేర్కొనుట యప్రస్తుతము కానేరదు. ఆంధ్రప్రకాశిక, శశిలేఖ, దేశోపకారి, దేశభిమాని, వివేకమధుని, ఆంధ్రకృష్ణా, భారతి, ఆంధ్రభారతి, సత్యాగ్రహి, కాంగ్రెసు, అమృతగ్రంథిచింతామణి, కళావతి, సరస్వతి, అన్నపూర్ణ, మంజువాణి, ప్రబంధకల్పవల్లి, కల్పలత, సునీలముగృహ, లక్ష్మీపరితప్తపత్రిక, సుజాత, ఆంధ్రరాష్ట్ర (పారంభవిద్య, ఆలోగ్యప్రకాశిక, గాంధర్వ, లలిత, హిందూసుందరి, దేవాలయసమాచార, జ్యోతిష, ఆదిత్య, శ్రీధరస్వరూపసంజీవిని, శ్రీత్రివిధ, నీలగిరి, గోల్కొండ, సుదర్శిని, సుమదర్శిని, ధర్మసాధిని, ఆనందభారతి, విద్యార్థి, వైఖానస, వైష్ణవ, బ్రాహ్మణ, నియోగి, పంచానన, విశ్వకర్మ, క్షత్రియ, ఆదిక్షత్రియ, ఆర్యవైశ్య, వైశ్య, వాసవి, కమ్మ, కాపు, రైతు, రెడ్డిరాణి, తెలగ, తెలగసంఘాభివర్ధని, దేవాంగనేప, కెట్టిబలిజ, పద్మసాలి, సత్యంగ, సత్యమాత, యుద్ధధ్వని, వేంజుక్క, శ్రీప్రబోధిని, తెలుగుచరిత్రాగ్రంథ, రవి, తెలుగుబాప్తిస్టు, తెలుగుబాధర్మ, ఆయుర్వేద, ఆయుర్వేద సమ్మేళన, కళ, స్వరాజ్య, పివాకిని, హిందూయనతి, రైతాంగము, గ్రామాభ్యుదయము, ఆంధ్రభాషావిలాసిని, నవ్వులలోట, సాహితీ, మాతృనేప, మానసనేప, దర్బారు మొదలుగాగల పత్రిక తెన్నియోగలవు. ఇవిలో శశిలేఖ, దేశోపకారి, దేశభిమాని, వివేకమధుని అమృతగ్రంథిచింతామణి, కళావతి, సరస్వతి, సునీలము, ప్రబంధకల్పవల్లి, మంజువాణి, కల్పలత మొదలగు పత్రిక తెన్నియోకాలకమున కారణాంతరములచే అదృశ్యమైపోవుట ఘటించెను. మిగిలినవానిలో నైతము చాలాభాగము ధనాభావముచే నేమి, తగినప్రచారము, వ్యాప్తిలేని కారణముననేమి, లక్ష్య లక్షణములలో గల లోపాలలోపములచే నేమి ప్రజామోదము బడయజాలక నామమాత్రానశిష్టములై కొనయూపిరితో నేడోరేపో యంతరించునట్టి దుస్థితియందున్నవి. పై పేర్కొనిన పత్రికలలో విశేషభాగము మత, కుల, సాంఘిక పత్రికలుగానుండి జనసామాన్యమున కంతటికి యుపయోగపడుటలేదు. ఇకను పై పేర్కొనెడి ఆత్మశ్లాఘనము, అన్యమాదానము, స్వాభిమానము, వితండవాదములు, వ్యర్థప్రసంగములు, తర్జనభర్జనలతో నిండి దేశాధర్మదాయకముగ నుండి మతకులసంఘటనమునకును, పరస్పరద్వేషమునకును, అసూయావేశమునకును కారణభూతములగు నుండి కంటకప్రాయములుగా నున్నవి. తెలుగుదేశములో గల పత్రికలలో సర్వజనస్థానాపాత్ర మైనట్టియు, సలక్షణమైనట్టియు, సర్వోత్కృష్టమైనట్టియు, సర్వాంగస్ఫూర్తితో నొప్పలిట్టి పత్రికల పేర్కొనవలసియుండిన ఆంధ్ర, కృష్ణా, భారతీ పత్రికారాజములే ముఖ్యముగా లెక్కకు రాగలవు. ఇట్లుంటున్న శేషించినవన్నియు కేవలము వ్యర్థములే యని యూహింపరాదు. పత్రికలయొక్క వృద్ధిక్షయములు న్యూనాధిక్యములు ముఖ్యముగా సంపాదకులపై నాధారపడియున్నవి. పత్రికా సంపాదకులు యాచిత్యవిచారదక్షుడుగను, దీర్ఘచిత్తుగను, నిర్లోభుడుగ నుండి కష్టి విప్లుగల సమర్థుడైన పుణ్యముల గలిగియుండు టవలసరము. పత్రికానిర్వాహకులు స్వార్థరాహిత్యబద్ధులై అనివార్యములను అగత్యములను కష్టనిష్ఠులములగును, లాభసప్తములకును, దూషణ తిరస్కారములకును పరిపక్వ పత్రికయొక్క లక్ష్యలక్షణములకును గౌరవాధిక్యములకును ఎట్టి లోటుపాట్లు కలుగనీయక అప్రమత్తులై అహర్నిశములను తత్పరితృణార్థమై కృషిజేయుట అగత్యము. ఎందుతో తోడి పత్రికాధిపతులు యీర్ష్యాపరవశులై అపాహుల గల్గించి తమ పంతంబును యశంబును సమర్థించుకొన దలచి యుత్కృష్టముల పత్రికలపై దాడివేసి నాశనము జేయ సంకల్పింతురు. అట్టి మహోత్పాతములను ప్రతిబంధకములను ఓసికతో సమర్థతతో నెదుర్కొని పత్రికా పోషణమునను, పత్రికా నిర్వహణమున కెంతేని శ్రమపడవలసియుండును. పత్రికాధిపతులకు కార్య నిర్వహణకుత, శాంతిస్వభావము, ఔదార్యము, సంకెత పరిశ్రమాశక్తి యుండు టావలసరము. రాజకీయ, మత, సాంఘిక, నైతిక, వాస్తవిక విమర్శన పరిశోధనాదులకు సంబంధించిన

వ్యాసములతో విరాజిల్లుచు ధర్మసంబోధనము లేక కర్తవ్య కర్తవ్యాంశములను, భాషాభిమానమును, భాషాపరిచయమును, స్వాతంత్ర్యోన్మేషము వెల్లడి చేయుగల పత్రికలే సకలజనామోదమును సర్వజన రంజితృమును పొంది దినదిన ప్రవర్ధమానములు కాగలవు. అట్టి పత్రికలే సంశితపాదులకును శ్రీమంతులకును దర్శింపగలను, రోగులకును భోగులకును, సాధులకును యోగులకును కావలసిన వివిధ విషయముల ప్రబోధము గావంప సమర్థ తార్హతలు కలిగియుండును. ఇట్టి యుత్తమలక్షణములను, యోగ్యతార్హతలను మన యాంధ్రపత్రికారాజమునకును, కృష్ణా పత్రికారాజమునకును, భారతీ పత్రికామణికిని ఏతత్వత్తి కాధిపతులకును అధికముగా గలవని చెప్పటలో నెట్టి యతిశయోక్తియును పక్షపాతబుద్ధియును లేదనుట స్పష్టము. అవి వేకాంధతమోవ్యాప్త మైనట్టియు, పరాధీనవ్యాపార పాశబద్ధమైనట్టియు, ఆంధ్ర ప్రజాహృదయములందు ప్రబోధోదయము కలిగించిన దీ పత్రికాత్రయమే! ఈ పత్రికలమూలముననే ఆంధ్రదేశమున ధైర్యవంతుల ప్రబోధోదయము కలిగి నావికాసము నూతనోద్భవము కలుగుభాగ్య ముజ్జను. ఆంధ్ర భావ ఆంధ్రదేశము, ఆంధ్రస్వభావము, ఆంధ్రస్వక్రియము వికాసము యందు కీ పత్రిక లెంతో సహాయపడుచున్నవి.

ఆంధ్ర లలో సహాయనిరతకరణోద్భవమునందును, ఖద్దరు సప్రధారణమునందును అభిమానాదరణముల కలుగజేసిన దీ పత్రికారాజములే! ఆంధ్ర కృష్ణా పత్రికలమూలమున ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము, ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయస్థాపనము, గ్రంథాలయోద్యమవ్యాప్తి, సారస్వత శిల్పరచనాదక్షత, వ్యవసాయ వ్యాపారపరిశ్రమాభివృద్ధి, గ్రామపురస్థిరాశానశ్యకత, సంస్కృతాభిలాష, పరిశోధనాసక్తి, స్వరాజ్యసంపాదనామతూహలము, ఆంధ్రమహాజన హృత్ప్రేరములం దంబించి దినదిన ప్రవర్ధమానములై పలుకాభాసమునివ్వెను, పత్రపుష్పలసంశోభితంబునగు మహిమముదాడి శోభిల్లుచున్న వనుట స్పష్టము. ఇట్టి మహోత్కృష్టాదర్శముల కాశ్రయమైనట్టి ఆంధ్ర-కృష్ణా పత్రికలును, ఏతత్వత్రికాధిపతులకు శ్రీదేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాకేశ్వరరావు పంతులుగారును—ముట్టారికృష్ణారావుపంతులుగారును ఆంధ్రమహాజనల కాశ్వత కృష్ణాభివందనముల కెంతేని యర్హులు. ఇట్టి వీరిని ఆంధ్రవిద్యజ్ఞులు, అభిమానులు, పత్రికాపాఠకులు కొలదికాలములో సముచితరీతిని సన్మానింప జూచుట శ్లాఘాపాత్రము గావండునా?

సింగంపల్లి వేంకటాద్రి.

* * * * *

ఆంధ్రపత్రిక కృష్ణాపత్రిక

పత్రికాధిపతులకు “ఆచార్య” బిరుదును నొసంగి సన్మానించు టావునని మిత్రులొకరు నూచించిరి. “ఆచార్య” బిరుదును కళాకాలాధ్యక్షులకు విరివిగ నుపయోగించుచున్నాము. నాట్యాచార్యులకు రిద్దరు కలరు కావున

ఫౌ పి త ము 1893

సీమకమలములు

మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి

న్యాయమైన ధర

వీకంసి చబిల్ దాస్ అందు సన్స్

రత్నాలు, బంగారు, వెండిగలు వర్తకులు

112, 113 చైనాబజారురోడ్, మద్రాసు.

“ప్రజ్ఞా ప్రభాతం”

బిరుదుములచే గౌరవించుటావునని విన్నవించు కొనుచున్నాను.

వల్లెవేంకట సుబ్బారావు.

గుంటూరు.

* * * * *

పై శీర్షికతో వెలువడిన వ్యాసములన్నూ, బెజవాడ శ్రీ రామమోహన లైబ్రరీవారి యాధిపత్యమున జరిగించిన తీర్మానములు చూచిన వెనుక గలిగిన ఆనందమునకు వేరలేదు.

యీ పని జరిగించినచో ఆంధ్రులు తమ విధాయకకృత్యమును ఆచరించి శ్రీ ఆంధ్ర-కృష్ణా పత్రికారాజముల బుణము తీర్చుకొన్నవారగుదురు.

యీ కార్యమునకు నాచే నకుపని నేది అయినను కృతజ్ఞతతో ఆచరించి, చిన్న నాటినుండి పత్రికలు చదువుచున్న కారణమున నా వృద్ధికి కారణములైన శ్రీ పత్రికారాజముల బుణము తీర్చుకుందును. గాన కార్యనిర్వాహకుల ఆజ్ఞకు జేచి యున్నాడను.

తెనాలి.

పుష్పకూరు కళ్ళమూర్తి.

పండిత జీ ఆమోఘమైన నివారిణి

నేను చిరకాలమునుండి నరముల బలహీనత, మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులచే బాధపడుచుండి, అనేక పేటెంటు ఔషధములను నేవించి నిద్రుయోజనమాయెను. నే నతిజబ్బుగాను, మిక్కిలి బలహీనముగాను నుండినందున ప్రస్తుతము ఎగ్మోరు నందు ప్రాస్పెక్టును కాటేజియందు కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించుటకు నిర్ధారణ చేసికొంటిని. అతిస్వల్పకాలములోనే అనగా కొన్ని వారములలోనే నాకు గొప్పగుణము గలిగినది. నిజముగా నేను నూతనవృత్తిగా మారినట్లు తలచెదను. ఇదివరకు కంటే ప్రస్తుతము మిక్కిలి చురుకుగాను, పుష్టికరముగానుకూడ నున్నాను.

ఎస్. ఎమ్. పాండరంగంనాయుడు,

మద్రాసు, 18-6-29. } డ్రాఫ్ట్ మెన్, ఎం. ఎల్. ఎం. రైల్వే, మద్రాస్.

ప్రతినిధిగా

PRUDENTIAL

నందు పనిచేయుము.

ఇయ ప్రథమగా జీవితమును గడపుటకు ప్రత్యేక అంకాశములు విద్యుత్, పలుకుబడిగల ఏజెంట్లు ఈకం వెనీవారిచే నిర్వహించబడుచున్నది.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునందుగల వాటిలో

మిక్కిలి గొప్పది, ధనవంతమైనది.

హిందూ దేశమునందే రూ 8,00,00,000 లకు పైగానే పెట్టుబడిగలది.

మొత్తము ఆస్తులు 292 కోట్లరూపాయలకు పైగానే గలవు.

వివరములకు ఈవెగవ విరాసమునకు వ్రాయవలెను:—

THE PRUDENTIAL ASSCE. CO., LD.,

CLIVE BUILDINGS, CALCUTTA.

or Branch Office:- C/o GILLANDERS ARBUTHNOT & Co.,

(Post Box No. 261,) North Beach Road, MADRAS.

Inspectors: M. M. NATHAN, North Beach Road, Madras.

G. NARAYANA IYER, Visveswarapuram,

Bangalore City.

V. SINGARAVELU MUDALIAR,

c/o The Deccan General Trading Co.

Secunderabad, (Deccan).

మనోహరప్రధానగారు బి. ఇ.
విమానాశ్రయమును నివల సర్వము క్షణ పొందుటకై
అంబాయినుండి ఇంకినూ ప్రభుత్వమువారి వేరము బడసి
ఇంగ్లాండుకు వెళ్ళిరి. (పి. ఎల్. ఎ.)

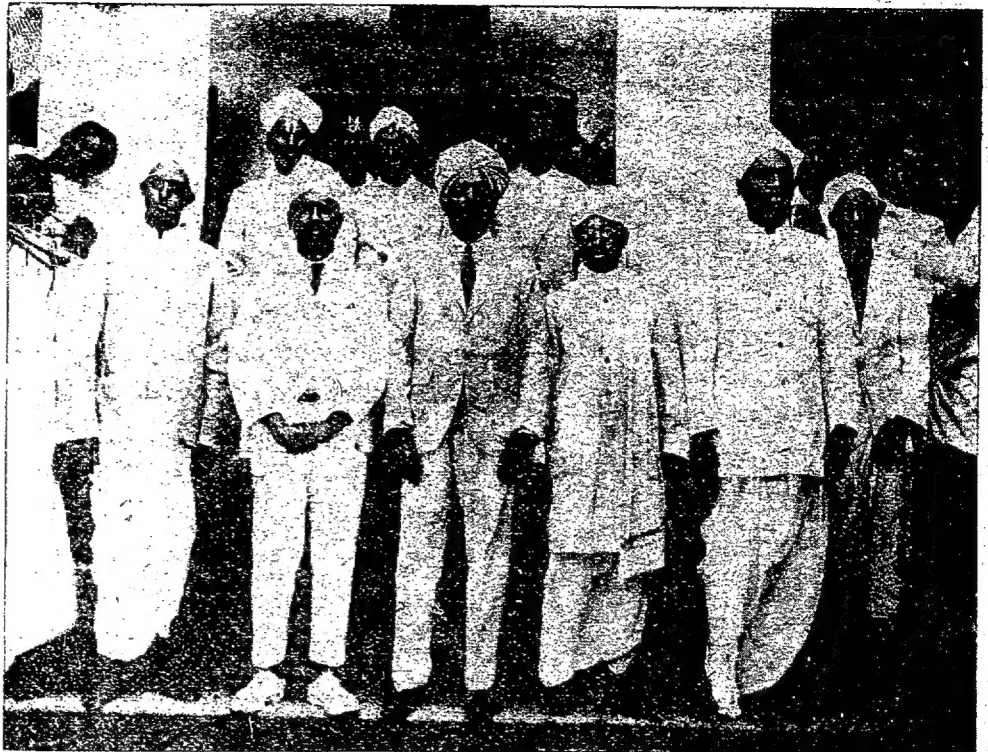
ఎ. చక్రవర్తిగారు .
రాజమహేంద్రవరము తట్టుకా లేజి ప్రిన్సిపాలుగ నియ
మింపబడిరి. (సి. ఎల్. ఎ.)

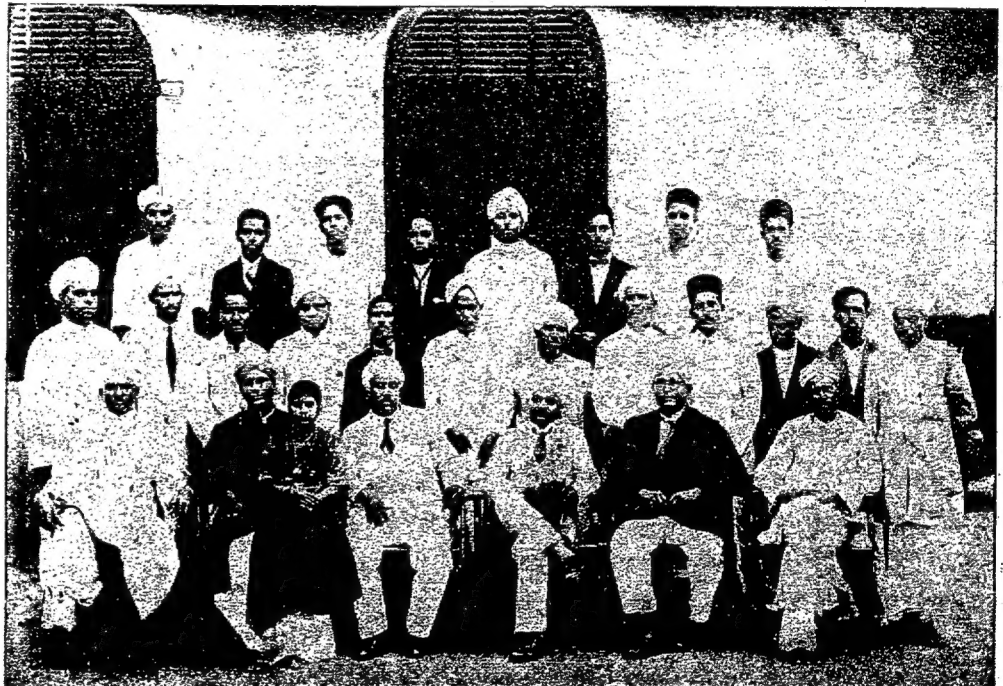
అనంతాచారిగారు
మదరాసునందు శివరథాంగము అన్వేషింబు నీలీసు
కమిషనరుగ నియమింపుటకై.
(బి. ఎస్. ఎ.)

శ్రీమంత్ కృష్ణ వద్దనాథస్వామిగారు
విజయనగరపురి నిర్మిత ప్రమాంధ్ర సంగీతపరిషత్తువారు
చేసిన “సై లోక శ్లాగులతో” విరరము పొందెను.

నుంగంబాకమునందు కార్యరేషనువారి సూతనపాఠశాలాప్రారంభోత్సవము ఆ శివజను ప్రతినిధియగు రా|| సా|| పి. రంగనాథంబెట్టిగారు జరిపిరి. చెట్టిగారు మధ్య నిలిచియున్నారు. వారి కుడి వైపున కార్యరేషను విద్యాశాఖోద్యోగి యగు గాలి వందనంగారు గలరు. (పి. ఎ. ఎ.)

రెవ. ఫాదరు చౌటరుగారు
 గుంటూరులోని పారిషు ప్రీస్తు. నెల్లూరు బిషపుగ నియ
 మింపబడిరి. ౪౩ ఏండ్ల ప్రాయమువారే యగుటచే బిషపు లండరి
 లోను పిన్నవయస్కులు. గుంటూరులో తానున్న కొలదికాలము
 నందు 500 మందిని క్రైస్తవమతములో చేర్చిరి.
 (పి. ఎక్. ఎ.)

టహారుహుస్సను క్వరూషిగారు
ఇరానునందు భారతీయయాత్రికుల సంగతుడుగ నియ
మింపబడిరి. ఇండియా ఇరానుప్రభుత్వముల ననుష్ఠి అనుమతిపై
ఈ ఉద్యోగము నూతనముగ ఏర్పాటు చేయబడెను.

గంజాము మండల సభలు

వాయిదా వేయబడుట

పుల్లెల శ్యామసుందరరావుగారు, విశాఖపట్నం నుండి 19 వ లేదీస యిట్లు తండ్రివారల నంపున వారు:— గణాము జిల్లా నభిల యిదివరకు తెలిసినటుల యీ నెల 28 కేదీస ప్రారంభం పబడజాలవు. జూలై మధ్యభాగమున జరుగును. ప్రజలకు చాల అశాభంగము కలిగినందుకు అత్యవసరంపున వారు బెరిలియ మువారు. జరుగు లేదీలు ముమ్మడి ప్రకటింపబడును.

మొహరంపండు గడబిడలు

దేవంగి-లో హిందూమహమ్మదీయ కొట్లాటలు

సాలీసువారు ప్రజలపై కాల్పులు

బెంగళూరు, జూన్ 19:— నిన్నరాత్రి మొహరం పండుగ ఉత్సాహంతో జరుగుచుండగా హిందూమహమ్మదీయ కొట్లాట జరిగినది. సాయుధులగు మహమ్మదీయులు లాటేలతో అమాయకులను హిందువులపై బడి మద్దించిన తెలియచున్నది. సబ్ డివిజన్ మేజిస్ట్రేటు ప్రజలపై కాల్పులను దని అనుజ్ఞించెను. ఇద్దరు హిందువులు తల్లూమే మరణించిరి. మగ్గురు చావుబ్రతుకులతోనూర్నూరు. బెబ్బలుతగిలిన 48 మంది హిందువులు ఆసుపత్రిలో చేర్చుకొనబడిరి. ఒక పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుకు బెబ్బలుతగిలెను.

బెబ్బలుతగిలినవారిలో మరియొకడు చచ్చిపోయె నని యిప్పుడు మరల తెలియచున్నది. పరిస్థితులు విషమముగా నున్నవి. నివరణలు తెలియుటలేదు. (ఫ్రీ. ప్రె.)

* * * *

కలకత్తాలో మొహరంపండుగ

శాంతముగా జరిగిపోవుట

కలకత్తా, జూన్ 19:—ఇప్పుట మొహరంపండుగలు శాంతముగా జరిగినవి. నిన్నగడబిడలలో అరెస్టయిన ఆరుగురు తప్ప మరెవ్వరను అరెస్టుకాలేదు. క్రొత్తకొట్లాట లేమియు జరుగలేదు. ఉత్సాహంతో చాల ఉత్సాహముతో జరుపబడినది. పోలీసువారు కాపలానుండి తగుచాలుకడ కనిపెట్టి యుండిరి. ఇసుకరాజు సంత ప్రజ ఉత్సాహమును మాచుటకునచ్చెను. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

బెంగాల్ రాష్ట్రమున పండుగ శాంతముగా జరుగుట కలకత్తా, జూన్ 19:—ఎక్కడనో ఒక కొట్లాటతప్ప పాధారణముగా నన్ని ప్రదేశములలోను మొహరంపండుగ శాంతి యుతముగా జరిగిపోయెనని వార్తలు తెలుపుచున్నవి. (అ. ప్రెస్.)

గోరీపురమునందు మహమ్మదీయులలో

మహమ్మదీయులకు కొట్లాట

పోలీసులు ఉత్సాహములను చెదరగొట్టుట బారేకూర్, జూన్ 19—గోరీపురమునందు మొహరం పండుగలో పాల్గొనుచున్న రెండు మహమ్మదీయ పక్షము నకు కొట్లాట జరిగెను. రై పెన్నులేని ఒక సమాహము ఒక త్రోవను పోవుచుండగా రెండవసమాహము వారి నడ్డపెట్టెను. పోలీసు యెంత జెప్పినను వారు చెల్లిపోరైరి. అప్పుడు కొంత సేపుకొట్లాట జరిగెను. కొందరికి బెబ్బలుతగిలెను. అశ్వారూఢులగు భటులు అందరిని వెళ్లగొట్టిరి.

లూహారులో శాంతముగా జరుగుట

లూహారు, జూన్ 19—ఇంతవరకు మొహరంపండుగలు శాంతముగా జరిగినవి. ఈ రోజు ఉదయము అలంకరింపబడిన అశ్వములతో గూడిన డకోడర్ ఉత్సాహము అయిందోరానుండి బయలుదేరి నగరమునందలి ముఖ్యవీధులగుండ వెళ్లెను. గడబిడ యేమియు జరుగలేదు. పోలీసు యేర్పాటులు చాల బాగుగా నుండెను. అశ్వారూఢులగు భటులును, పానచారులగు భటులును మార్గముల ప్రక్క కానియుండిరి. మేజిస్ట్రేటు, మునిసిపల్ కమిషనరులుగూడ హాజరయిరి. ఈ ఉత్సాహము సాయంత్రము వేళకు భీమేశ్వరులు కావల కరఖా చేరవచ్చును. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

మిరట్టులో మొహరం శాంతముగా జరుగుట

మిరట్టు, జూన్ 19:—మొహరంపండుగ యీ సంవత్సరము కొట్లాట లేమియులేకుండ జరిగిపోయెను. మిరట్టుజిల్లాలో సబ్ డివిజన్ గాజీబాదులో కొంత గందరగోళమునని యూహించబడినది. కాని అట్లు జరుగలేదు. జిల్లాలో నన్ని ప్రదేశములలోను ఉత్సాహము శాంతముగా జరిగెను.

మిరట్టు జిల్లాలో ఉత్సాహము మరికొంత మిక్కిలి దారుణముగా జరిగెను. నల్లపల్లిలో హిందూలను ముఠాతో ఉత్సాహము నందిరి. 10 వేలమంది ప్రజలు సుముఖుడై తమ మతగురువుల హుస్సేనుమహారాజుగారి వద్ద అలంకరింపబడిన గజమును పురస్కరించుకొని ఉత్సాహము చేసెను. 5 వరోజునగూడ నిట్లే ఉత్సాహము జరిగెను. తరువాత సున్నీలు ఉత్సాహము చేసెరి. 9, 10 రోజులలో రాత్రి పూట ఉత్సాహము జరిగెను. పోలీసులు చాల జాగ్రత్తగా నుండిరి. కత్తుల, కట్టలు మొదలగునవి ధరించుండ 144 క్లక్కును

ప్రకారము ఆర్డరు యివ్వబడినది. జిల్లా నూపరిం పెండ్లెంటుగు ఫజల్ హుస్సేన్ సాహెబుగారు తెలిపి తేటలతోను, చాకచక్యముతోడను వ్యవహరించి, గడబిడలు లేకుండజేసిరి.

గాజీబాదు జిల్లాలో యిదివరకే హిందువులను మహమ్మదీయులను ఒకరి యింటి యావరణలోనున్న దివ్యాలము మైత్రదా జరుగుచుండెను. మహమ్మదీయులది పీరుమిదగోరియని యు, హిందువులకాదనియు ననుచుండిరి. మొహరములో యీ ధ్వజమునందు మహమ్మదీయులు ఉత్సాహము సాగించ ప్రయత్నించిరి. కాని అధికారులు దాని కనుమరిపలేదు. 144 క్లక్కును ననుసరించి ఆర్డరు జారీచేయబడినది. అధికారులు హిందువులను మహమ్మదీయులను సమావేశము చేసి ఒడంబరచిరి. మహమ్మదీయులు ఉత్సాహము జరుపలేదు. (ఫ్రీ. ప్రె.)

జిల్లాలో ఉత్సాహములు శాంతముగా జరుగుట

జిల్లాలో మొహరంపండుగ శాంతముగా జరిగెను. నగరములో వివిధ భాగములనుండి పీరులు రాజనగరములగుండ తీసికొని పోయెను. తెల్లవారుజామున ఉత్సాహము పూర్తియయ్యెను. ఇదివరకు వలెగాక యీ సంవత్సరము ఒక ఉత్సాహము గండ నాలాపద్దను మరియొకటి జాహ్నూచునగు నద్దను బయలుదేరి హుజ్జాకాశీవర్ష ఒక్కటిగా చేరి జహ్నూ చునీదుకు చేరెను. రెండుగంటలైన తరువాత మరల యీ రెండును విడిపోయెను. ఈరోజు ఉదయము మరల పీర్లు హుజ్జాకాశీవర్షమునకి బయలుదేరి నూతన జిల్లా పట్టణముయొక్క దక్షిణభాగమున పాతిపెట్టుటకు గొంపోయెను. పోలీసు యేర్పాటులు బాగుగానుండెను.

సిల్వాలో ప్రేక్షకులకు గొప్ప సమాదము

బల్లూహారులో పలువురకు బెబ్బలు తగులుట

సిల్వా, జూన్ 19:—మొహరంపండుగను మాడవచ్చిన పలువురికి నీకు బెబ్బలు తగిలెను. సిల్వా పోవుచున్న మాచుటపై అనేకమంది ప్రజలు బిప్పప్రక్కన వోక బల్లూహారువీధి చేరిరి. అదిమాలెను. దానిమీదనున్న వారందరు వెనుకనున్న రాతివీధి పడిరి. అందరికి కొంచెమే గొప్ప గాయములు తగిలెను. ఒక డబ్బుడే మరణించెను. బాగుగా బెబ్బలు తగిలిన మరియెందరు చావు బ్రతుకులతో ఆసుపత్రికి గొంపోయిరి. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

సికంద్రాబాదులో ఉత్సాహములు శాంతముగా

జరుగుట

సికంద్రాబాదు, జూన్ 19:—నిన్న సాయంత్రములో మొహరంపండుగలు యేమియు కొట్లాటలు లేకుండ పూర్తియయ్యెను. శాంతిభంగము జరుగకుండ పోలీసు లన్ని ప్రయత్నములను జేసియుండిరి. నిజాంగారు, తన సిబ్బందితో నిన్న సాయంత్రము సికంద్రాబాదు వచ్చి పోయెను. (అ. ప్రెస్.)

గోదావరి, కృష్ణ ఆర్థిక నిచారణ

సంఘము

ఏలూరులో రేపు సమావేశమగును

రాజుపేండ్లవరం, జూన్ 19:—కార్యసర్విగారు యిట్లు తండ్రివార్తనపుచున్నారు. ఆర్థికనిచారణ సంఘము ఏలూరులో 21-వ తేదీన 8 గంటలకు సమావేశమగును.

మద్యపాననిషేధ ప్రచారము

తిరువాన్కూరు పోరు ప్రశంసనీయమగు

ప్రయత్నము

ఉద్యోగియుల ప్రతిఘటన విఫలములగుట

టివాండ్రమ్, జూన్ 18:—ఉత్తర తిరువాన్ ఖరీదేమన కారువచ్చి యను గ్రామమునందు మద్యపాన నిషేధము సంపూర్ణముగా కొనసాగినది. ఆగ్రామవాసులు రెండ్రు ఫావరీ పాల్ ఏబాద్ గారల నాయకత్వమున త్రాగుడు మన్నుకై బ్రహ్మాండమైన ప్రయత్నము గావించిరి. ఈ ఉద్దేశముతో గ్రామ ప్రజలు ఏకమై బహుళి కంట్రాక్టుల నందరిని గుకాములను మాసివేయ నుద్దేశించిరి. కాని ప్రభుత్వ ధికారులు తమ రికర్వతో పోటిచ్చి దుకాణములను పెట్టుల నీవదని ప్రోత్సహించిరి. ప్రజలు కల్లు గేయులను చెట్లనే యివ్వ నిరాకరించి రహస్యమున త్రాగుడు మన్ను యత్నించిరి. ఇందు చలన కంట్రాక్టులను దుకాణములు పెట్టుటయే మీలు కాలేదు. గుకాములను మాసి పెట్టి పోయిరి. ఎక్స్ పుస్ ఉద్యోగియుల దుకాణములను పెట్టించివలెనని చేసిన ప్రయత్నములన్నియు విఫలము లయ్యెను. ఇప్పుడా ప్రదేశమునందు మద్యపానము చేయుట పూర్తిగా ఆగిపోయినది. (ఫ్రీ. ప్రె.)

కావేరి నీటితగాదా

మైసూరు, మదరాసు ప్రభుత్వములకు

రాచుకురుట

మద్యవస్తుల విచారణ ముగిసెను

ఉదకమండలము, జూన్ 19:—కావేరీపడి జలము పరిపక్వముగూర్చి మైసూరు మదరాస్ ప్రభుత్వముల మధ్య తగవు పరిష్కారము జేయుచున్న వ్యాజ్య పేజిగారి విచారణ నేటితో ముగిసెను. ఉభయపక్షములవారికి సంతృప్తికరముగు రాజీతుదిరినందున, యిక ముందు విచారణ అనవసరమని నిశ్చయించిరి. రాజీ మరతులు యింకను తెలియజేయలేదు.

సో చుమురాలు సెతల్వాడేగారు మైసూరు తరఫు వకిలు నేడు మైసూరునుండి బొంబాయికి వెదలిపోయిరి

(స్వకీయవిశేషం)

తమిళ నాడు మహాసభ

సి. రాజగోపాలాచారిగారు ఖడ్గరుద్రదర్శనపు

ప్రారంభమహోత్సవము నలిపెదరు

బంధకోణం, జూన్ 19:—హంపూరుజిల్లా నేదారణ్ణ నగరమున తమిళ నాడు మహాసభ జరుగును. అప్పుడు సి. రాజగోపాలాచారిగారు ఖడ్గరుద్రదర్శన ప్రారంభమహోత్సవము జరిపెదరు. (అ. ప్రె.)

కొలది ప్రతులు మాత్రమే గలవు. వెంటనే వ్రాసిన మాత్రమే బడయగలరు.

అమూల్యమగు చిత్రములు

1. యూనీరాణి:—వీరవిహార మొనర్చుచున్న యూనీయొక్క చిత్రము:— ఒక్క కాపీ 0-1-6, డబ్బు 1-0-0.
2. నానాసాహెబు:—1857 సం॥ భారతస్వాతంత్ర్య యుద్ధవాయమను. ఒక్క కాపీ 0-1-6, డబ్బు 1-0-0.
3. రాజాకుమారసింగు:—1857 సం॥లో ఆంగ్లేయుల చేతుల చెండాడిన వీరనాథ శతవృద్ధు. ఒక్క కాపీ 0-1-6, డబ్బు 1-0-0.
4. వినాయక సావర్కారు:—భారతస్వాతంత్ర్య యుద్ధముయొక్క సర్వచరిత్రను ప్రకటించి కష్టముల పాలైన మహావీరభక్తుడు. ఒక్క కాపీ 0-2-0, డబ్బు 1-4-0.
5. అల్లూరి శ్రీరామరాజు:—జిన్నీ యుద్ధవాయమను. ఒక్క కాపీ 0-1-0, డబ్బు 0-10-0.

పై 5 చిత్రములు కావలసినవారు 0-10-0 ధీయి కంపనలేను. మొదటి 3 చిత్రములు మాత్రమే కావలసినవారు 0-6-0 ధీయి కంపనలేను. 3 కు చేక్కువ చిత్రములు కావలసినవారు నాటి ఖరీదతోపాటు 0-4-0 అదనముగా కంపనలేను. మొత్తముగా కొనువారికి ప్రత్యేకధరలు.

కాంగ్రెస్ స్వాతంత్ర్యసంచిక వెల 0-2-0 మాత్రమే.

ఉరికంబమెక్కిన దేశభక్తుల పటములు అద్ద పేదరువై ముద్రింపబడినవి.

మేనేజరు, "కాంగ్రెస్", సీతానగరం, కొన్నూరు మార్గము, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

బొంబాయిమిల్లుల సమ్మె

గవర్నరుగారి పంచాయితీసభ

బొంబాయి, జూన్ 19:—బొంబాయిమిల్లుల తగాదాలను పరిష్కరించుటకు గవర్నరు మొట్టమొదట ఏర్పాటుచేసిన అధికారములను విమోచించి ఏ కార్యనిర్వాహకమును అనుసరించవలయునో నిర్ణయించుటకై బొంబాయి గవర్నరుగారు ముఖ్యమైన ప్రజాసంస్థల ప్రతినిధులసభను బొంబాయి నగరములో సమావేశపరచుచు ప్రముఖులందరికిని ఆహ్వానములంపిరి.

మిల్లుయజమానుల సంఘమువారి యొక్కయు, కార్మిక సంఘమువారియొక్కయు అభిప్రాయములారూపంబునూచినట్లే నివారణ ప్రభుత్వమువారికి విజ్ఞాపింపబడియుండుటచేత ఆరెండుసంఘముల ప్రతినిధులను గవర్నరుచే యాసభకు ఆహ్వానింపబడలేదు.

ఈసభ సాయంకాలము జరుగక పూర్వము ఉదయము నందు బొంబాయిగవర్నరుగారు పత్రికాసంపాదకులతో గవర్నరుగారు ముందుగా సంప్రతించిరి. ఈదినన పేర్కొనబడిన ఐదుగురు పత్రికాసంపాదకులను విచ్చేసిరి. ఇండియన్ డెయిలీ మెయిలు సంపాదకులు నటరాజుగారును, టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక సంపాదకులు గ్రాన్స్ ని సులోభగారును, బొంబాయి క్రాంతికల పత్రికా సంపాదకులు యస్. పి. బ్రెస్లింగారును, బొంబాయి సమాచార పత్రికా సంపాదకులు సారాబుక పాడియాగారును, కెయిజిరీ హిందీ పత్రికాసంపాదకులు లు హిందీ బెహదీగారును, లేబరు కాభాదైర్శకుగారును, ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకమంత్రి హిందయతుల్లాగారును హాజరైరి.

రెండు గంటలసేపు చర్చ జరిగెను.

ఈ మిల్లు తగాదాలవిషయమై పూర్తిగా విచారణచేయుటకై యొకకమిటీ ఏర్పాటుచేయవలె ననియు నేటిసాయంకాలము గవర్నరుగారితో సంప్రతించబోయెడి వివిధప్రజాసంస్థల ప్రతినిధులతోనూడిన వేరొకసంఘము వైజ్ఞేపనవిచారణ సంఘమునకు తోడ్పడవలె ననియు గవర్నరుగారికి సూచింపబడినను.

మైత్రువాంఛనల సహాయమునూడ యీ విషయములో కొనసాగియు నని నటరాజుగారును హిందీ బెహదీగారును వాదించిరి.

మొత్తముమీద పత్రికాసంపాదకులందరును ఏకగ్రీవముగా చెప్పినవిషయ మేమనగా యీ కార్మిక సమ్మెలవిషయములో, కమ్యూనిస్టులను అనవసరముగా నిర్బంధించి వారిని యీ బమ్మెలకు కారణభూతులుగా శిక్షింపబూనుట కూడని పని. ఇదియునుగాక కార్మికులను మిల్లు యజమానులు బెర్రించి హింసించుచున్న సందర్భములలో గవర్నరు మొట్టమొదట అధికారము వహించి మిల్లు యజమానుల దౌర్జన్యము నంతరింపజేయవలెను. ఈ విషయములో గవర్నరు మొట్టమొదట నిజముగా జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు అవకాశములు లేననియు, కోర్టుద్వారాను, ఫోలీసువారి ద్వారానును అట్టి దౌర్జన్యమునకు పాల్పడినవారు స్వాధీనులను పొందవలయుననిగాని గత్యంతరము లేదని గవర్నరుగారు తెలియబట్టిరి.

గవర్నరుగారు యీవిషయములో అధికారబలము నుపయోగించుటకు తమ ఆత్మబలము నెక్కువ వినియోగపరచుట ఉత్తమమని పత్రికాసంపాదకులు చెప్పిరి. కార్మికసంఘమును ఎకకరణముచేయుటకు గవర్నరుగారు రవలించినదని యొక పద్ధతిగలదు. అదే దనగా గవర్నరుగారు స్వయముగా కార్మికుల నివాసములనువెళ్లి, వారిని సందర్శించుటవల్ల కొంత ప్రయోజనముగలదు. మొత్తముమీద కార్మికులవిషయములో ప్రజాప్రముఖులను గవర్నరు మొట్టమొదట శ్రద్ధాశక్తులు గల్గియున్నారను అభిప్రాయమును కార్మికులకు బాగుగా కలుగజేయవలెను.

సాయంకాలపు సభ

బొంబాయి, జూన్ 19:—సాయంకాలము జరిగిన సమావేశమునకు 19 ప్రజాసంఘముల తరపు ప్రతినిధులు 50 మంది విచ్చేసిరి. మిల్లు యజమానులసంఘమువారును, కార్మిక సంఘము వారును మాత్ర మహ్వానింపబడవలెననున రాలేదు.

గవర్నరుగారు రద్దయి తనహించి ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసంగుచు సభాకార్యక్రమము నుపక్రమించుచు యీ క్రిందిటిగా తన సభాద్దేశములను ప్రకటన చేసిరి.

బొంబాయి నగరములో యిదివఱకు సంభవించిన కార్మిక సమ్మెలనుగూర్చి విచారణచేయవలెననియున్నాడు. ఈవిషయమును బొంబాయి రాజధానిలోని ప్రజాప్రాయమును బట్టి నిర్ణయించును. విచారణయు యీ విషయమునకు అడ్డుబంధములు లేని యుపాయము సాల్పించుటకు తోడ్పడును.

దేదరని నమ్ముచున్నాను. నేను క్రిందటిసారి బొంబాయి వీడి వెళ్లియుండినప్పుడు, యీ సమ్మె పరిష్కారవిషయమై మిల్లు యజమానులు, కార్మిక సంఘమువారును తమంతటా మే ప్రభుత్వమువారి సహాయమును కోరెనని తెలిచితిని. వ్యాపార వివాద పరిష్కార పట్టము ననుసరించి గవర్నరు మొట్టమొదట అధికారములను యీ విషయములో వినియోగించుటకు గాను గవర్నరు మొట్టమొదట సహాయమును ప్రయత్నమును ఉభయపక్షములవారును కోరెదరని తెలిచితిని. కాని, అట్లు జరుగలేదు. వారెల్లు చేయకపోవుటవల్ల సమ్మె నిరంతరముగా కొనసాగుచు నగరములో మరింత విషమపరిస్థితు లేర్పడినవి. ఈ సమ్మెవల్ల యితర వ్యాపారములకుగాని, ప్రజాసంస్థలకుగాని, నష్టమువాటి ల్ల నున్నయెడల మిల్లు యజమానులను కార్మికులను తమ వ్యవహారములను తామే పరిష్కరించుకొనుటకై వదిలిపెట్టి యుండెడి వారము. కాని యిప్పుడీ సమ్మె వలన న్యాపార ప్రపంచముంతయు దుర్భింపమైనది. అందువల్ల యీ నగరములోని వివిధసంఘక్రేమోళిలముల నందరిని సంప్రతించి కర్తవ్య మూలవిధానము వచ్చినది. కనుక వేర్వేరు ప్రజాసంఘములవారు యీవిషయములో గవర్నరు మొట్టమొదట అధికారములను చలాయించి ఏరితిగా యీసమ్మె పరిస్థితులను పరిష్కరింపవలెనో సూచింపగోరుచున్నాను. గవర్నరు మొట్టమొదట ఆలోచనచేసెడి వ్యవహారపద్ధతులను గూర్చి మాడ మీకు నివేదించెదను.

గవర్నరు మొట్టమొదట అనుసరించదలంచిన వ్యవహారధోరణిని గూడ మీకు నివేదించిన పిమ్మట తిరిగి మీరందరును సమావేశమై మీసమ్మెలకు తెలియపరచవలసి యుండును. మీరందరును ఏయేసంఘముల ప్రతినిధులుగా నిలుపు విచ్చేసిరో ఆయా సంఘముల యభిప్రాయములను మాత్రమే నేను నివేదించవలసి యున్నది. ఇంతకన్న నెక్కువ వ్యవహార మిప్పటి సభలో జరుపదలంబుకోలేదు. కాబట్టి ప్రతినిధులందరును తమ యభిప్రాయములను నివేదించ గోరుచున్నాను.

మొట్టమొదట ఆయాసంఘముల తరపున వచ్చిన ప్రతినిధి వర్గముల నాయకులే యుపన్యసించిరి. నాయకులందరును నుపన్యసించిన పిమ్మట మిగిలిన ప్రతినిధులందరూను ఉపన్యసించిరి.

మొత్తముమీద ప్రతినిధులందరును చెప్పినవిషయమును బట్టి యీక్రింది సంగతులను అందరును అంగీకరించిరి:—సమ్మె పరిస్థితులు చాలా విషమించినవియును, యుచితమైన యుపాయ మాలోచించి సమ్మె పరిష్కారము చేయవలెననియు అందరును అంగీకరించిరి. ఏవిధమున పద్ధతులు అనుసరింపబడవలెనను విషయములో భేదాభిప్రాయములు కలిగినవి. మిల్లు యజమానులచే కార్మికులు హింసించబడుచున్న సందర్భములలో అట్టి దౌర్జన్యము తుదముట్టింపవలయునని అంగీకరించిరి. ఈ సమ్మె పరిష్కారవిషయములో గవర్నరు మొట్టమొదట జోక్యము కలుగజేసికొనుటకుగాని క్రిమినలు (రాసీజరు కోడ్డులోని కొన్ని) సెక్షనులనుబట్టి అధికారము కలదని సభలో సూచింపబడినను. మొత్తముమీద సభలోనివారందరును సూచించినదేమనగా:—ఈ మిల్లుతగాదాల పూర్వోత్తరసందర్భము లన్నియు పూర్తిగా విచారణచేయుటకై యొక క్రితపంచాయితీ ఏర్పాటుకావలెను. కాని, యీ విచారణసంఘమువారు యేదో విషయములగూర్చి విచారణ చేయవలసియున్నదో సభలో నిర్ణయము కాలేదు.

ఇప్పుడు ముందుగానున్న వ్యాయాసనములనుబట్టి యీ సమ్మెలవిషయములో గవర్నరు మొట్టమొదట ప్రయత్నముకలుగజేసికొన వలెననున్నదో అట్టి అంతములను. ఇదిగాక గవర్నరు మొట్టమొదట కలుగజేయదగు నని సూచింపబడిన నూతనాధికారములను సమీక్షించుటకై సమావేశమైన ప్రతినిధుల కందరికిని ప్రతులుపంపబడుననియు, ఆ ప్రతులను సభ్యులందరును విమర్శించవలయుననియు, విచారణసంఘమునియొక్క విషయములో నెట్టి రీతిని విచారణసంఘములను నియమించదగునో ఆ విచారణసంఘ మేయే ప్రశ్నలను విచారణచేయదగునో చిత్తుప్రకాశిక్ నొకటి సభ్యులకు అందజేయదగుననియు, యీన్నియు సభ్యులు సావధానముగా చిత్తగించి తిరిగి శుక్రవారము ఉదయము జరుగుసభలో హాజరై తమ యభిప్రాయములను తెలుపవలయునని గవర్నరుగారు చెప్పిరి. సభ సుమారు రెండుగంటలు జరిగెను.

సభ తిరిగి శుక్రవారము ఉదయము జరుగును.

కార్మిక సంఘమువారి ప్రకటన

గవర్నరుగారు జరుపుచున్న యీ సభవల్ల కార్య సాధనములు కలుగజేసిరి. వైఖరికేయమగు కార్మిక సంఘమువారిక ప్రకటన చేసిరి. వ్యాయాసకారముగా గాని, కార్మికుల క్రేమోళిలములవలన గాని వ్యవహారము పరిష్కరించుటకు సభలో కార్మిక ప్రతినిధులు హాజరు అనుటలేదు. ఇది రీతిగా

మిల్లు యజమానుల సంఘపు ప్రతినిధులగూడ హాజరుగలరు. కాని, మిల్లు యజమానుల సంఘమువారు విశ్వగ్రహములై అధిక ప్రాంత్యముగలవారగుటచే వారి కేయముగూర్చి సభలో మాట్లాడగల ప్రముఖులకేకులు యితర ప్రజాసంఘ ప్రతినిధులను లండు కలరు. అట్టివారు యీ సభలో హాజరై యున్నారు. అదియునుగాక కమ్యూనిస్టుల వల్ల నే యీ కార్మిక కష్టంభనమంతయు కలుగుచున్న దను దుర్భిప్రాయములును, గట్టి సమ్మెకమును, ప్రచారము చేసి యీసభ యాహ్వానింపబడినది. ఈ కమ్యూనిస్టు ప్రేరేపణ యను భ్రమ కల్పింపబడినది. కాబట్టి నిజ మెరుంగగోరెడి సత్యాన్వేషణలకీ సభలో అవకాశ ముండదు.

ఈమిల్లు తగాదాల పరిష్కారమునకు ఒక్కటే యుపాయము కలదు. మిల్లు యజమానులను కార్మికులను అన్యోన్యముగా తమ బలాబలములను పరీక్షించుకొనవలయును. తమలో నెవరు విజయమునుదరురో చూడవలెను. ఒకవేళ గవర్నరు మొట్టమొదట నిరంకుశ మాగ్నములు నవలంబించేయెడల, తాంత్రి చేకూరుటకు బదులు మరింత విషమస్థితి యేర్పడును. (అ. ప్రె.)

జికోబాబాదు, పీర్ గోగాతు హత్యలు

ప్రజలు తమ అసమ్మతి తెలుపుటకు మారతాళము చేయ నిశ్చయించుట

హైదరాబాదు (సింధు) జూన్ 18:—జికోబాబాదు నందును, పీర్ గోగాతునందును జరిగిన హత్యల సందర్భమున ప్రభుత్వముయొక్క వైఖరియందు ప్రజల అసమ్మతిని తెలుపుటకుగాను ఒకదినమున మారతాళము గావించవలెనని రాష్ట్రీయ హిందుప్రతినిధులు సమావేశమై నిశ్చయించిరి. వీరు బొంబాయి గవర్నరుగారికిని బొంబాయి శాసనసభ్యులకును యీ విషయమై రాయబారమును పంపెదరు. జికోబాబాదు నందును, పీర్ గోగాతునందు దండెడి పరిస్థితుల విచారించి తెలుపుటకు యీ సమావేశము వారు ఒక యుపసంఘము నేర్పరచిరి. (అ. ప్రె.)

క బాలివైమానికునికి ఆహ్వానము

బొంబాయిరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క తీర్మానము

బొంబాయి, జూన్ 19:—భారతదేశమునకు ప్రస్తుతము వైమానికయానము సలుపునట్టి ఏ. యం. క బాలిగారికి బొంబాయిరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఆహ్వానమునర్పించు నిశ్చయించిరి. ఏవైన ఇతరసంస్థలు యీ ఆహ్వానమునందు పాల్గొన ఉద్దేశించిన కార్యదర్శికి తెలుపవలయును. (ప్రె. ప్రె.)

సంఘసంస్కర్తలసభ భగ్నము చేయబడుట

కరాచీవిధవావివాహసభలో గందరగోళము

కరాచీ, జూన్ 19:—వారములో రెండవతారీ హిందువులలో రెండుపక్షములవారికి కొట్లాట జరిగెను. కరాచీవిధవావివాహసంఘమువారి యాజమాన్యమున జరుగు సభను భగ్నము చేయుటకై విధవావివాహ ప్రతిపాలురు తీవ్రప్రయత్నములు గావించిరి.

సభలో గందరగోళము జరిగెను. కర్షిలతోను, లాటిలతోను అచ్చట చేరియున్నవారు కొట్టుకొనిరి. చాలమందికి కొంచెమో గొప్పగాయములు తగిలెను. కోవపూరితులను ప్రజలు సభామందిరములో మూగిరి. ఈ గందరగోళములో సభ అంతమొందెను. (అ. ప్రె.)

మైసూరుదివాను బొంబాయికి వెళ్లుట

మైసూరు, జూన్ 19:—బల్లరు నివేదిక చర్చకుగాను సమావేశమగు సంస్థానాధీశుల సంఘసభయందు పాల్గొనుటకు మైసూరు దివాను మిర్జాయిస్మైలుగారు 19 వ తేదీని రెండుతూరు వదలి బొంబాయికి వెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

అస్సామునందు వటదలు

దినదినము హెచ్చుచున్నవి

సహాయసంఘమువారి ప్రయత్నములు

కలకత్తా, జూన్ 19:— వటదలు కలిగిన ప్రాంతములలో దినదినము నీరు హెచ్చుచున్నది. దీనివలన ఉపద్రవము అధికమగుచున్నది. కొమ్మిల్లా ప్రదేశమున ప్రజలు చాల బాధపడుచున్నారు. పైరులును పశువులును నశించినవి. ఈ ప్రదేశములందు పోవుటకుపాడ నసాధ్యముగానున్నది. జనులు భోజనములేక కష్టపడుచున్నారు. పశువులకు మేతదొరకుట కష్టమైయున్నది. అభయ ఆశ్రమమువారును కాంగ్రెసు సంఘమువారును సహాయమొనర్చుటకు సంఘము ఏర్పరచియున్నారు. సహాయసంఘాధ్యక్షులును కొమ్మిల్లా నాయకులును నగు శ్రీయత కామినీదత్తుగారు ఆపన్నుల సహాయార్థము ధర్మాశ్రులు ద్రవ్యసహాయము చేయవలెనని కోరుచున్నారు. సుమారు 5500 చదరపుమైళ్ల ప్రదేశము యీవటదల యుపద్రవమువలన కష్టపడుచున్నది. అందులో 2,500 చదరపుమైళ్ల ప్రదేశమున అమితమగు యుపద్రవమున్నది. 12 లక్షల జనులు యీ ప్రాంతములందు ఇండ్లువాకిలిలేక కష్టపడుచున్నారు. కఠిమ గంజానందు 1068 చదరపుమైళ్ల ప్రదేశము జలమయమై యున్నది. ప్రభుత్వమువారి సహాయసంఘమువారు 15 తేదీన 18 వ తేదీనడుమ 4,000 రూ. భోజనపదార్థముల జనులకు పంచిపెట్టిరి. సహాయసంఘముగాను 10,000 రూ. పంపియుండునని విజ్ఞప్తి పంపియున్నారు. శ్రీలు ప్రతి గృహమునకు పోయి యీనిధికి ద్రవ్యము సమకూర్చుచున్నారు. కచారు మండలమునందు ఉపద్రవము అత్యధికముగానున్నది. ధాలిపాయ జలపూరితమై యున్నది. ఇద్దరు చనిపోయినట్లు బాలిగంజానందుండి తెలియుచున్నది. అస్సాము గవర్నరు సర్ లారీ హేవండుగారు వీరి సహాయార్థము 200 రూ.నొసంగి యీ ప్రాంతములందు సంచరించెదనని చెప్పిరి. ఈ వటదలవలన కష్టపడువారికిగాను సహాయము కోరుచు మహాత్మాగాంధీగారికిని శ్రీయుతులు జి. డి. బిర్లాగారికిని సుబాసుచంద్రబోసుగారికిని రితివార్త పంపబడెను. (అ. ప్రె.)

న్యాయవాది స్వయముగా

దావాఖర్చులను భరించుట

ఆజ్ఞాపించుటకు కోర్టువారి కధికారము కలదా లేదా యనువిషయమును సప్రగాగు వాదించునుండుట

అలహాబాదు, జూన్ 15:— అస్థి కేషను యొక్క గాని దావా యొక్క గాని ఖర్చులను కొన్ని సందర్భములలో న్యాయవాదిని స్వయముగా భరించవలసినదని యాజ్ఞాపించుటకు కోర్టువారి కధికారము కలదా లేదా యనువిషయము వచ్చే శీతకాలమునందు సర్ లేజబహదూరు సప్రగాగుచే అలహాబాదు హైకోర్టులో వాదించబడునున్నది. ఈ విషయము న్యాయవాదులకు చాల ముఖ్యమగు విషయము. సర్ లేజబహదూర్ సప్రగాగు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారి యెదుట యీ వాదించు విషయము చాల ముఖ్యమగు న్యాయమూర్తి లంబరును కలసి కేసును వివరింపని కోరిరి. తాను ప్రతిపాదింప నున్న విషయమై బాల్ లెబ్రరీపక్షమున ఓకానర్ గారు మాడ్ అంగీకారమును తెలియజేసినరీతి, న్యాయవాది అత్యవసరముల నానించినచో నీవిషయమై బారుకాన్సిలుతో సంప్రదించి కోర్టువారు తెలుర్చుపెట్టింట్లుచే నొసంగబడిన అధికారమును చూపింపవచ్చుననియు సప్రగాగు చెప్పిరి. లాయరుకు అపరాధము వేయట మరియొక విషయమని వారు విన్నవించిరి. అంగ్లకోర్టుల యధికారములకును, భారతదేశములో కోర్టులయధికారమునకును కొంత భేదముకలదనిపూడ సప్రగాగు వివరించుచేసిరి. ఈ విషయమును వివరింప విమరును న్యాయమూర్తులు చాల రాయని ప్రధాన న్యాయమూర్తియడుగగా అందరునుకలసి వినిన బాగుండునని సప్రగాగు రసరి. వేసంగిలెవులైనతరువాత నీవిషయము విచారింపబడునని న్యాయమూర్తి చెప్పెను. దీనికి ఘంబంధించిన కాగితములను తనకు యివ్వవలసిదనిగా, ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఆజ్ఞాపించెను. (అ. ప్రె.)

ఆఫ్ఫను యుద్ధము

బాచ్చాసాహుపై హాషింఖానుగారు

దండెత్తుచున్నారు

పెనావరు, జూన్ 19:— తూర్పు ఆఫ్ఫనిస్తానమునండి కోత్తవార్తలువచ్చినది. బాచ్చాసాహుగారి పై దండెత్తుటకు సర్దారు హాషింఖానుగారు సిద్ధముగానున్నారు. తమ పలుకుబడిని తిరిగి సంపాదించి ఖాగియానీలు హాషింఖానుగారి పక్షమున పోరాడుటకై తమ తుపాకులతో సన్నాహమైయున్నారు. 8 వేల పటాలముతో మరఫరంగులతో బారికాబువద్ద హాషింఖానుగారు మకాము చేసియున్నారు. హాషింఖానుగారు యుద్ధయంత్రము వెడలివారను వార్త బాచ్చాసాహుగారికి తెలియలేదు. అందువల్ల అంగంకుకముగా 900 మంది సిపాయిలను మాత్రమే 7 పెద్ద ఫిరంగులతో ఖాకే జబ్బురు వద్దకు పంపిరి. ఖాకే జబ్బురు వద్ద హాషింఖానుగారి రాకకై బాచ్చాసాహుగారి పటాల మెదురుచూచుచున్నది.

నాదిరుఖానుగారి విజయము

గార్దేజువద్ద నాదిరుఖానుగారు మకాముచేసియుండిరి. నాదిరుఖానుగారి పటాలములు బాచ్చాసాహుగారి సేనానియగు మహమ్మదు సిద్దిగుగారిని బండిగా పట్టుకొనిరి. కాని మహమ్మదు సిద్దిగు యొక్క తప్పించుకొని కాబూలుకు పారిపోయిరి. అప్పుడు సిద్దిగుగారు దక్షిణ పరగణాల గవర్నరుగా నియమితులైరి. ఈ దక్షిణ పరగణాలలోనే గార్దేజుచేరియున్నది. ఈ నెల 17 తేదీనాడే మహమ్మదు సిద్దిగుగారు కొహిస్తానీ పటాలములతో గార్దేజులోనున్న నాదిరుఖానుగారి పటాలములపై దండెత్తిరట. ఆయుధములో సిద్దిగుగారు మరణించెదనని కొందరు చెప్పుచున్నారు. సిద్దిగుగారు కాబూలునకు పారిపోయిరని మరికొందరు చెప్పుచున్నారు.

కాబూలునకు 45 మైళ్లదూరములోనున్న జగదాలక్ యిప్పుడు బాచ్చాసాహుగారి వశమైయున్నది. బాచ్చాసాహుగారి ఘోష్టాయీ పటాలములవలన మకాము చేసియున్నది.

గులాము నబీఖానుగారు

ఇదివరలో ఆఫ్ఫను ప్రభుత్వప్రతినిధిగా రష్యరాజ్యం దలి మాస్కోనగరమున నున్నట్టియు ఇటీవల ఆఫ్ఫనిస్తానము విచ్చేసి బాచ్చాసాహుగారికి వ్యతిరేకముగా పోరాడెట్టియు గులాము నబీఖానుగా రేమెకో తెలియుటలేదు. గులామునబీఖానుగారు రష్యరాజ్యవల్లీరియు మగరు పట్టణము తిరిగి బాచ్చాగారి వశమైనదనియు ననంతులుగానన్నది. (అ. ప్రె.)

శ్రీ శే|| బి. యస్. మదనుగారు

బొంబాయి, జూన్ 19:— భారతీయ ఆర్థిక విషయములందును నాణెముల విషయములందును ప్రవీణుడగునట్టియు ఖ్యాతిజేరిన బి. యస్. మదనుగారు నిన్న ఉపయమన బొంబాయిలో స్వగృహమున కాలధర్మము నొందిరి. చనిపోవునపుడు ఇతనికి 57 ఏండ్లు అయియుండెను. ఈతని వరణమువలన భారత వర్తక సంఘమువారికి గొప్పనష్టము. అతని స్మారకార్థము హైందవ వర్తక సంఘము నేడు మాయబడెను.

బొంబాయిలో నుండు ఎన్ఫీన్స్ పునకాలేజియందు 1898 చి.వ. పట్టభద్రుడై శ్రీ శే|| ఆర్. డి. తాతాగారికి కార్యదర్శిగానుండెను. వ్యాపారవిషయములందు అగ్రముత్త్యురముతో పనిచేయబట్టి తాతాగారి వ్యాపారముల చూచుకొనటకు చైనా జపానుదేశములకు పోయెను. అతని చుత్కారము చూచి జపానుదేశీయులు చాల అశ్చర్యపడిరి అనుటనుండి ప్యారిసునకు వెళ్లెను. భారతదేశమునకు మరలివచ్చి తాతాకంపెనీకి అధికారిగా నుండెను. ప్రస్తుతము స్థాపింపబడిన బ్యాంకింగు విచారణ సంఘమునకు నిన్నటిదినమే యితడు సభ్యుడుగా నియమింపబడెను. గతసంవత్సరము హైందవ వర్తకసంఘమునకు ఉపాధ్యక్షుడుగా నుండెను. మదనుగారి శనము 18 వ తేదీన సాయం కాలమున ఉత్తరక్రియలకుగాను వెత్తుకొనిపోయిరి. ఈ సమయమున 700 మంది స్నేహితులును అభిమానులును అన్ని పక్షముల ప్రముఖులును వచ్చిరి. హైందవ వర్తకసంఘము తరఫున శ్రీ యుత యల్. ఆర్. టేర్నిగూడ, హైందవ వర్తకసంఘముల సమాఖ్యకరఫున సర్ ఫురుకేత్తరుదాసు తామరదాసుగారును ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యుడగు సర్ జార్జి స్కూటరుగూడను వచ్చియుండిరి.

“ఈతని మరణమువలన బొంబాయిగరమునకే కాక భారతదేశమున కందయు నష్టముకలిగెను. ఆర్థికవిషయములలో మదనుగారు అసమానుడుగ నుండెను” అని సర్ జార్జి స్కూటరుగారు మదనుయొక్క సతికి వ్రాసెను. (శ్రీ ప్రె.)

గుండలకమ్మ ప్రాజెక్టు

రెండు నీటి కొలతయంత్రములు స్థాపించబడును ఇరిగేషను చీఫ్ యుజిసీరు ఎల్. ఎస్. గాగ్గిగారి సిఫార్సుపైని చుద్రాడు ప్రభుత్వమువారు గుండలకమ్మ నదియొక్క నీటికొలతకు రెండుయంత్రములు తగిలించునట్లు నొకటియును జమ్మలమఠ గుయ్యెద్ద నొకటియును స్థాపించబడుట కుత్తరువు గావించియున్నారు. చీఫ్ యుజిసీరు ఎల్. ఎస్. గాగ్గిగారి విధమున రిపోర్టు గావించిరి.

ప్రస్తుతము మనకుగల భోగక్షాబట్టి గుండలకమ్మ ప్రాజెక్టును భింజిం చుట భార్యచుని నేను తలంపను. ఆదిసాంక్షను కాబడుటకు నేను ప్రస్తుతస్థితిలో సిఫార్సు గూడ గావించజాలను. తగిలించునట్లు జలాశయము నిర్మింపబడు స్థలము విమర్శించునది సుమారు 12 మైళ్లదూరములో నున్నది. అనకట్ల నిర్మింపబడు స్థలముపూడ రాదానికి దూరము గనే యున్నది. ఈరెండు స్థలములందును నీటికొలత యంత్రములు స్థాపించబడుటకును, ఆయిదుసంవత్సరములవరకు కొలతలు తీసికొనుటకును, నేను సిఫార్సు గావించెదను. రూ. 70 లక్షల మొత్తము శిర్దుకాబడు విషయ మొక్కటి మాత్రమేగాకుండ, సుమారు 80,000 ఎకరముల పల్లపు పంటవిషయముగూడ, విచారింపబడవలెను. 20,000 యెకరముల భూమికంతకును తగిన నీరు సప్లయ కాబడవలదని యీకొలతలవలన స్పష్టపడినప్పటికిని, యీప్రాజెక్టు సాంక్ష సుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు విచారింపవలెనని యే నేను సిఫార్సు గావించెదను. బొంగోలు తాలూకాయొక్క యీ భాగము నీరులేక చాల బాధపడుచున్నది. 80,000 యెకరముల భూమి నీటికొరకు తపించుచుండగా యింత నది యొక్క నీరందయును వృధాబోవుచుండుట చాల విచారకరమగు విషయమయియున్నది.

ప్రభుత్వమువారు, చీఫ్ యింజనీరిగారి సిఫార్సును సాంక్ష సుచేయుచు, నీటికొలతలు సాధ్యమగునంతవత్సరలో ప్రారంభింపబడుట కుత్తరువొసగుచున్నారు.

కొణకంచి

నందిగామ కాలూకాలో చేరిన, గ్రామములోని, శ్రీ రామచంద్ర బాలభక్త పుస్తకాలయముయొక్క క్రెమోడశివాస్తి కోల్పిసము 2-6-29 తేదీన భాండాగారపు స్వంతభవనమునకు యెదురుగా వేయబడిన, పెద్దపందిరిలో, శ్రీ జయంతిపురపు జమిందారుగారగు శ్రీ రాజా వాసిరెడ్డి యగ్గా సదాశివేశ్వర ప్రసాద్ బహదర్ మన్సి సుల్తాన్ గారి ఆధిపత్యమున జయప్రదముగా జరిగెను. సభాంతమున అతిథుల కందరకును ఆహ్వాహార విందొసగబడెను.

(బీబిలేఖరి)

గ్రంథాలయ సర్వస్వము

నేను కారణాంతరములచే రాజమండ్రియందండి మే నెల గ్రంథాలయ సర్వస్వమునకు వ్యాసములను విజ్ఞుడై పోవులో బెజవాడకు సకాలమునకే పంపినప్పటికిని అది అందుట 25 రోజులు ఆలశ్యమాయెను. అందుచేత మే, జూనునెలల సంచి కలను కలిపి జూన్ నెలల 31-వ తేదీన వెలువడును. కావున చదువరులు ఈ ఆలశ్యమునకు తీమింప వ్రావింతులు.

అయ్యింకి వెంకటరమణయ్య స.సాదకడు

గోపను ప్రభువు రాబోవు 29 వ తేదీన రాజప్రతినిధిపదవి స్వీకరించెదరు

బొంబాయి, జూన్ 20:— ఈనెల 29 వ తేదీన మధ్యాహ్నము బొంబాయియందు గోపను ప్రభువుగారు తమ తాత్కాలిక వైసరాయిపదవి స్వీకరణసందర్భమున చేయగ ప్రమాణ మొనర్చెదరు. (అ. ప్రె.)

1929 సం. జూన్ నెల 20 వ తేదీ

గురువారము

మెరుపు లైసెన్సులు - స్థానిక సంస్థలు

చెన్నరాష్ట్రమునందు మెరుపు లైసెన్సులు నిచ్చు విధము కళింగభూయిష్టముగ నున్నది. మద్రాసు ప్రభుత్వము 15-1-26 వ తేదీని ప్రచురించిన 45 వ ప్రకటనయందు మెరుపులైసెన్సుల నొసంగెడి విధమును ప్రకటించియుండెడిది. స్థానిక సంస్థలు విద్యున్నిర్మాణముల నుపక్రమించుటకై సౌకర్యములను సమకూర్చుటకు నిర్ణయించిరి. స్థానిక సంస్థలకు 1. అప్లై నిచ్చుటకును, 2. స్వల్ప పారిశ్రామికమునకు విద్యున్నిర్మాణసాధనములను తయారుచేయుటకును, 3. విద్యున్నిర్మాణములను ప్రైవేటు కంపెనీలు తయారుచేయుటకును, నేర్పాటు చేయబడినవి. ఈ నిర్ణయములతో బాటు ప్రైవేటు కంపెనీలు తయారుచేసిన విద్యున్నిర్మాణవిధానములు ప్రభుత్వము నియమించిన ఉద్యోగస్థులనమ్మి తిని బడయవలయు ననియును నిర్ణయించబడినది. ప్రభుత్వ ప్రకటనమునందు స్థానిక సంస్థములు ప్రైవేటు సంస్థములద్వారా విద్యున్నిర్మాణముల నేర్పాటు చేయవచ్చు నని నిర్ణయించబడినను వాడుకయందీ యేర్పాటు నిరుపయోగముగ నున్నది. ప్రభుత్వము నియమించిన వైద్యుత్ పరీక్షకునకును (electrical inspector) ప్రైవేటు కంపెనీలకును నిరంతరము సంబంధము సంప్రాప్తమగుచున్నది. మద్రాసు ప్రభుత్వము చేసిన 1,342-వ ప్రకటనమునందు సరియైన ఇంజనీరు నులును నడపుచున్నపుడు మెండరుల విషయమునందును, ఇతరవిషయములయందును వైద్యుత్తాపి కారి ప్రమేయము గల్పించుకొన నవసరము లేదని నిర్ణయించిరి. 1928 వ సంవత్సరము నందు మధుర మ్యూనిసిపాలిటీకిని, ప్రభుత్వ కార్యదర్శికిని, నడచిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఈ విషయమును విస్తృతము చేయుచున్నవి. ప్రభుత్వ వైద్యుత్ పరీక్షకుల ప్రమేయము క్రమముగ విస్తరించి మ్యూనిసిపాలిటీలకును ప్రైవేటు సంస్థములకును వార్షిక ప్రధాన మైనది. వైద్యుత్ విధానమును తయారుచేయుటవలన ప్రభుత్వాధికారికి లాభము గలుగుచున్నది. మెండరుల నంగీకరించుటయందును నితరవిషయములందును వైద్యుత్తాపి కారులు ప్రమేయమును గల్పించుకొనుటయును పక్షపాతము వహించుటయును సంప్రాప్తమగుచున్నది. బెజవాడ హిందూపురము విద్యున్నిర్మాణముల లైసెన్సుల సంధర్భములందు జరిగిన యాటంకము లీ విషయమును విశదముచేయుచున్నవి. ప్రకటనయందు ప్రైవేటు సంస్థలు కార్యభారము నిర్వహించుటకు ప్రతిబంధకములు లేకపోయినను వ్యవహారమంతయును ప్రతిబంధకములతో నిండియున్నది. విద్యుచ్ఛక్తి

విద్యుచ్ఛక్తి సకలశక్తులను సత్క్రమించుచున్నది. ఆవిరియంత్రశక్తి వెనుకబడుచున్నది. పెట్రోలు

యంత్రశక్తియును వెనుకబడుచున్నది. మెరుపుశక్తి నొసంగుములు నిర్మూలముగ వెలుగుచున్నవి. లైట్లు నడుచుచున్నవి. యంత్రాయములు పనిజేయుచున్నవి. కంటలు త్వరగా పండుచున్నవి. సంగీతపు పెట్టెలు పాడుచున్నవి. భోజనాదలు సిద్ధమగుచున్నవి. అద్భుతమైన మెరుపుశక్తి భావియుగశక్తిగ నున్నది. సకలరాజ్యములను సౌఖ్యాధికారములను స్వాధీనముచేసికొనుటకు విద్యున్నిర్మాణసాధనముల నవ్వేసిచుచున్నవి. విద్యుచ్ఛక్తి మైసూరు సంస్థానమునకును అమెరికా రాజ్యమునకును సంపదలను సమకూర్చినది. మానవసౌఖ్యమునకును సంపదల వికాసమునకును సాధనభూతమైన ఆమహాశక్తిని వ్యక్తులును స్థానిక సంస్థలును స్వాధీనమునం దుంచుకొనుట ప్రాణధారణమునకే యవసరమగుచున్నది. ప్రాణధారమైన విద్యుచ్ఛక్తి విధానమునకు లైసెన్సుల నిచ్చుటయందు మద్రాసు ప్రభుత్వమును స్థానిక సంస్థములును చూపుచున్న నిర్ణీతభావము నిందాస్పదముగ నున్నది. సుప్రసిద్ధులైన చారిచారి కంపెనీ వారి విషయమై ప్రభుత్వమునకు వ్రాసిన లేఖలు వైద్యుత్ పరీక్షకుల వలంబించుచున్న వామమార్గమును విశదముచేయుచున్నది. మ్యూనిసిపాలిటీల వలంబించుచున్న యదానీనభావము గర్హ్యముగ నున్నది. ప్రజ లీవిషయమై వెంటనే జోక్యమును గల్పించుకొనుట యవసరము.

మెరుపు లైసెన్సులు

కలకత్తాయందలి ఆక్టేవియస్ ట్రీలు కంపెనీ తిరునెల్వేలి, పాలంకోట, తూర్పుకుడి, మంగుళూరు, నేలము మ్యూనిసిపాలిటీలకు మెరుపు లైసెన్సును పొందినది, లేక వెంటనే పొందనున్నది. క్రాంప్టను పార్కింగ్ కంపెనీ విశాఖపట్టణము వాల్తేరు పరిసరములకు లైసెన్సును పొందినది, లేక వెంటనే పొందనున్నది. క్రాంప్టను పార్కింగ్ కంపెనీ గుంటూరు ఏలూరు పట్టణముల లైసెన్సుకు దరఖాస్తు పెట్టినది. గుంటూరు ఏలూరు పట్టణముల కిదివరకే చారిచారి కంపెనీవారు దరఖాస్తు చేసియుండిరి. ఆ దరఖాస్తులను గమనింపక క్రాంప్టను కంపెనీ తిరిగి దరఖాస్తు పెట్టుటకు కారణము దురూహ్యముగ నున్నది. ద్రవిడదేశమునందలి మ్యూనిసిపాలిటీలు విశేషభాగము విద్యున్నిర్మాణమును విదేశీయుల వశము చేసినవి. ఆంధ్రదేశమునందును కొన్ని విదేశీయులవశ మైనవి. మరికొన్ని వెంటనే కానున్నవి. ప్రజాసౌఖ్యమునకును లాభమునకును మూలాధారమయిన మెరుపువిధానమును విదేశ కంపెనీ స్వాధీనము చేయుటవలన ననర్థములు సంప్రాప్తము లగుచున్నవి. అమృతసరపు నిర్బంధముల సమయమునందు నీటిని మెరుపునివహించు లేకుండ జేసినవిధము విదేశీయుల నిర్వహణము వలన గలిగెడి యనర్థములను విశదము చేయుచున్నది. విద్యున్నిర్మాణములను స్వయముగా నిర్వహించుట మ్యూనిసిపాలిటీలు మొదలగు స్థానిక సంస్థలకు విధిగ నున్నది. బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీ ఈ విషయమునందు తనవిధిని చక్కగా నిర్వహించినది. వైద్యుత్ వ్యవహారములను స్వయముగా నిర్వహించుటకు బూనుకొన్నది. నిర్మాణనిర్వహణమును కొంతభాగము భారతీయులవశము చేసినది. స్వయముగా నిర్వహించుటవలన బెజవాడ ప్రజలకు దేశమునకును లాభము గలుగగలదు. బెజవాడ

వ్యవహారములు వైద్యుత్తాపి కారులకును నితర స్వయంజననరాజ్యములకును భయమును గలిగించి యుండును. ఆరునెలలలో యూరపియను సంఘముకు ముఖ్యమైన మ్యూనిసిపాలిటీలు తమసహజ స్వత్వములను ధారపోసినవి. ఇంకను కొన్ని ధారపోయనున్నవి. జారవిడిచిన తరువాతను విచారించిన, లాభము గలుగదు. ప్రజాధికారమును జాతీయనిర్వహణమును ప్రబలుచున్న సమయమునందు స్థానిక సంస్థలు సహజప్రయోజనకరములయిన విద్యుద్విధాన నిర్వహణమును పరాధీనముచేయుటయును విదేశీ యులవశము చేయుటయును ప్రజల యాత్మగౌరవమునకును, ప్రయోజనములకును ప్రతిబంధకముగ నుండగలదు. ఆంధ్రదేశమునందు గల ఏలూరు, గుంటూరు, తెనాలి మొదలగు మ్యూనిసిపాలు సంఘములు విద్యున్నిర్మాణవిధానములను స్వయముగా నిర్వహించుటకు వెంటనే నిర్ణయించి ప్రజాగౌరవమును ప్రజాలాభములను ప్రజాస్వామ్యత్వమును గాపాడుదు రని నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్రదేశము, కాంగ్రెసు ప్రచారము

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము బొంబాయియందు కూడి కాంగ్రెసుసంఘము నిర్వహింపవలసిన కార్యవిధానమును నిర్ణయించి ఒకమాసము గడచినది. ఆగస్టు 15 వ తేదీలోపల 50,000 కాంగ్రెసు సభ్యులను కాంగ్రెసుసంఘములు చేర్చవలయును. ఆయాజిల్లాలు చేర్చవలసిన సభ్యుల సంఖ్య వేరొకచోటను ప్రచురింపబడినది. కాంగ్రెసుసంఘములందు సంచలనము గలిగినటులు కనుపట్టుచున్నది.

గుంటూరు కడప మండలములందు కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. గుంటూరు జిల్లాయందు పున్నయ్యశాస్త్రి గారు ఆంజనేయులుగారు యజ్ఞనారాయణగారు పనిచేయుచున్నారు. ఇంతవరకును 600 సభ్యులను చేర్చిరి. కడపమండలమునందు కోటిరెడ్డిగారు నరసారెడ్డిగారు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఘమూరు 120 పశ్చిమకృష్ణాయందు మధుసూదనరావుగారు నాగభూషణంగారు 600 సభ్యులను చేర్చిరి. విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఘమూరు 100 మందిని చేర్చిరి.

ఇతరమండలములందు పనిజరుగుచున్నటులు గనుపట్టుచున్నది. మండలములందును తాలూకాలందును 400 ప్రజలకు 1 సభ్యుని వంతునను గ్రామములందు నూటికి 1 సభ్యునివంతునను సభ్యులు చేరవలయును. మండలమునందు గ్రామములు 100 కి 10 వంతుననైనను సభ్యులను గలిగియుండవలయును. రాష్ట్రమునందు మండలములు 100 కి 50 వంతుననైనను నిర్ణయించిన సభ్యులను గలిగియుండవలయును. నిర్ణయించినవిధమున సభ్యులు లేనపుడు మండలములకు రాష్ట్రీయ సభయందు ప్రాతినిధ్యమును, రాష్ట్రీయసభకు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునందు ప్రాతినిధ్యమును పోవును. ఆంధ్రదేశమునందు కాంగ్రెసువ్యవహారములె నిలిచి పోవును.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన ప్రచారమును బాగుగ జరుగుటలేదు. విదేశవస్తుబహిష్కరణమును ఖద్దరు వ్యాపనమును జేయుటకు మంచి ప్రచారము జరుగుటలేదు. ప్రతిమండలసంఘమును ప్రచారకు

లను నియమించి విదేశవస్త్రబహిష్కరణమును సాగింపవలయును. ఈ ప్రచారమును చరకా సంఘముల సభ్యులును కాంగ్రెసుసంఘప్రచారకులును కలిసి చేయవచ్చును. మద్యపాననిషేధమును బోధించుటకును జాతీయతాకోత్సవములను జరుపుటకును ఆంధ్రదేశమునందు ప్రయత్నములు జరుగుటలేదు. కాంగ్రెసు పనులను నిర్వహించుటకు సభ్యులు కలకత్తా కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన నిధిమునను వారి యాదాయములో కొంతభాగమును మండలసంఘములకుగాని రాష్ట్రీయసంఘములకుగాని సమర్పించుట లేదు. నాయకులు ముఖ్యముగా కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు విరాళముల నిచ్చియును వసూలుచేసియును తీవ్రమైన ప్రచారము చేసియును కాంగ్రెసు నిర్ణయములను సఫలము చేయవలసియుందురు. సంవత్సరములో సగము భాగము గడచినది. 1929 వ సంవత్సరాంతమునకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వము డొమినియను స్వరిపాలనమును సమకూర్చునియెడల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుటకును దాని కనుగుణమైన కార్యవిధానమును నిర్ణయించుటకును కలకత్తా కాంగ్రెసు నిర్ణయించినది. గాంధీ మహాత్ముడే కార్యభారమును వహించుట కంగీకరించి యున్నాడు. సహాయనిరాకరణయోధులు ప్రచంప మైన సత్యాగ్రహప్రస్థానములను జేయగోరుచున్నారు. సత్యాగ్రహ ప్రస్థానములకు దేశమునం దంతటను బాఠశాలలు సృష్టి గావలయును. సత్యాగ్రహసంస్కారము గల పైనికులు సత్యాగ్రహప్రస్థానము చేయుట కధికారులు. అట్టి యధికారులు లేని సత్యాగ్రహప్రస్థానము 1921 వ సంవత్సరమునందు జరిగిన చొరిచొరా ప్రస్థానము వలె నిరర్థకమై గాంధీమహాత్ముడు ప్రజల మహా పరాధములకై ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనుటకు బూనుకొనుటయును సంభవము. గాంధీమహాత్ముడొంధ్రదేశసంచారసమయమునందు కాంగ్రెసు సంస్థలవిషయమై యసంతృప్తిని వ్యక్తము చేసెను. వల్లభభాయి, దేశాయిగారులు మొదలగువారి వలెనే ఆంధ్రనాయకులును ప్రజలును దేశమును సత్యాగ్రహప్రస్థానమునకు సిద్ధము చేయవలసియుందురు. సంకల్పమున కనురూపమైన సాధన సామగ్రి లేక కార్యములు సఫలము గాజాలవు. స్వరాజ్యసంకల్పము సఫల మగుటకు కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన కార్యవిధానమును సంపూర్ణ చేయుటకు ప్రజానాయకులు తీవ్రరణశుద్ధిగా బూనుకొని భగవదనుగ్రహమును బడయుదురగాత!

మైసూరుశాసనసభ

దక్షిణదిగ్భాగమునందు ఆదర్శసంస్థానముగ పేరొందిన మైసూరు సంస్థానమునందును కలవర మేర్పడుట సంతాపకరము. ప్రజారంజకులైన మహారాజుగారి జన్మదినోత్సవమును ప్రజలు 18 వ తేదీని భక్తిశ్రద్ధలతో జరిపిరి. జన్మదినోత్సవ సంబంధమునను హోసప్ప కృష్ణారావుగారు తెలిపిన భోజములను ప్రజారంజకుడైన మహారాజును బాధ్యత గల మంత్రియును గ్రహింపవలసియుందురు. పరిపాలనమును విమర్శించుట పరిపాలన విధానమును విమర్శించుట గాని మహారాజుగారి మునుపటి పరిశీలించుట గాను. మహారాజు మహాపురుషుడైనను సర్వమానయుగము బాధ్యతాయుత

పరిపాలనమును గోరుచున్నది. బ్రిటీషు ఇండియా యందును నితరసంస్థానములందును ప్రవర్ధమానంబగుచున్న బాధ్యతాయుతపరిపాలనకాంక్ష నుపరిపాలన గల మైసూరునందు ప్రబలుట సహజము. ప్రజాకాంక్షను సఫలముచేయుటవలనను రాజభక్తి వర్ధిల్లును గాని తీరదము. బ్రిటీషు ప్రజలకు గల రాజభక్తి బాధ్యతాయుతపరిపాలనమునందు గల ప్రయోజనములను విశదముచేయుచున్నది. ప్రజలకు భక్తి ప్రేమత్యాగములవలనను గలుగునుగాని బలాధికారములవలనను గలుగదు. సుపరిపాలనము కన్నను స్వపరిపాలనము క్రేయస్కరమను సత్యమును నిరంకుశాధికారులు నిరంతరము స్మరించుట ధర్మము.

శాంతిప్రద మైన సంస్థానమునం దశాంతి చిహ్నములు బయలుదేరుట సంతాపకరము. ప్రతిభావంతులైన పూర్ణయ్య, శేషాద్రిఅయ్యరు, విశ్వేశ్వరయ్య గారులు పాలించిన సంస్థానమునం దశాంతి బయలుదేరుటకు గారణములను మహారాజును ప్రజలును నిర్ణయించి నివారించుట యవసరము. వ్యక్తులకును, సంఘములకును, జాతులకును ఆత్మావలంబనమును, స్వాతంత్ర్యమును శాంతి వికాసములకు సాధనంబులుగ నున్నవి; పరావలంబనము పారతంత్ర్య మాంసోళనవిలయములకు సాధనంబులుగ నున్నవి. ప్రధానమంత్రి మీర్జా ఇస్మాయిలుగారు శాసనసభయందు జూపిన యవమానము మైసూరు సంస్థానమునందు ప్రబలుచున్న కలవరమునకు చిహ్నముగ నున్నది. బెంగళూరు అల్లరులు, రాజద్రోహభియోగములు, విశ్వేశ్వరయ్య కమిటీ చట్టము నిరాకరించుట, మంత్రి యవలంబించుచున్న నిరంకుశప్రవర్తనమును విశదము చేయుచున్నది. శాసనసభయందు సభ్యులు శాంతియుతముగ ప్రవర్తించినను సభాధ్యక్షుడు సభను విడిచిపోవుట యనాలోచితముగ నున్నది. ప్రజాశయముల పట్ల దివానుకు గల నిరాదరణభావమును మంత్రి వర్తనము విశదముచేసినది. మైసూరు ప్రభుత్వ మవలంబించు చున్న నిరంకుశదండయాత్ర బ్రిటీషు ప్రభుత్వ నిరంకుశత్వమును మించిపోయినది. సభలు, ముద్రణాలయములు, వార్తాపత్రికలు ప్రతిపేదించబడుచున్నవి. దేశాభిమానులు నిర్బంధింపబడుచున్నారు. ఇస్మాయిలుగారు చూపిన యవమానమును ప్రతిఘటించుటకైనను శాసనసభ్యులకు సంయోగము గలుగలేదు. ప్రజారంజకుడైన మహారాజుగారి సందర్భములందు సంస్థానమునందు శాంతిని గలుగజేయుటకై పని బూనుట ధర్మము. హిందూసంస్థానమైన మైసూరునందు హిందువులు సాంఘికవిభేదముల కవకాశములను గలుగజేయక సంస్థానాభ్యుదయమును లక్ష్యమునందుంచుకొని పాటుపడుట యవసరము. లోక మంతయును ప్రజాస్వామ్యత్వమును గోరుచున్న సమయమునందు మైసూరును నామార్గమును నవలంబింపవలసియున్నది.

పీర్లపండుగ

మహమ్మదీయ మతవ్యాపనమునందు సంస్కరణీయమైన మొహరము పండుగ శాంతిప్రదముగ ముగిసినది. పీర్లపండుగ మతధర్మవ్యాపనమున కాత్మార్పణము చేసిన మహాపురుషులను స్మరించుట

కేర్పడినను వినోదప్రదరసములతో సంతము నొందుచున్నది. వీరారాధనయే పౌరులయారాధన మైయుండును. అనంభ్యాకులైన హిందువులు చిత్ర విచిత్రవేషములను ధరించి వినోదమును గలుగజేయుచుందురు. హిందువులు వారి దేవతలకు తోడుగను పీరులను గూడ పూజించుచుందురు. హిందువులును మహమ్మదీయులును గలిసి హస్తేనుహుస్తేను ఘోషలతో పీరుల నారాధించునపు డితరసందర్భములందు దేల వైమనస్యము గలుగవలయునో తెలియకున్నది. పీర్లపండుగవాద్యములను సహించెడి మహమ్మదీయు లితరసమయములందు దేల సహించజాలరో తెలియకున్నది. హిందువులకు గల మతసహనమును పీర్లపండుగ విశదము చేయుచున్నది. పీర్లపండుగలందువలెనే యితరసమయములందును హిందూదేశవాసులైన హిందువులును మహమ్మదీయులును సోదరులవలె మెలంగుటయును మానవభర్యాభ్యుదయమునకు దోడ్పడుటయును ధర్మము. దేవనగిరియందు హిందూమహమ్మదీయులకు విభేదములు గలిగి హత్యలకు పాల్గుటయును, కలకత్తాయందు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును విభేదములు గలిగి దెబ్బలాడుటయును సంతాపకరము. వీరారాధనమునందు వివిధమతములవారును సంకుచితభావములను విశాలముచేసి మానవాభ్యుదయమును సార్థకము చేయుట ప్రయోజనకరము.

గుండ్లకమ్మ ప్రాజెక్టు

గుండ్లకమ్మ ప్రాజెక్టు నలువదేండ్లనుండియును ఊగిసలాడుచున్నది. దీనిని మోర్గనుగారు 1916 సంవత్సరమునందు విచారించి నిరుపయోగమని నిర్ణయించిరి. దీనిని నిరుడు వేంకటరమణరాజుగారు తిరిగి విచారించి మోర్గనుగారి నిర్ణయములు సరిగా లేవని తెలియజేసిరి. మోర్గను ఎల్లిసుగార్లు వానలెక్కలను కొంపలోయలను లెక్కించుటయందు సరియైన లెక్కలు వేయలేదు. వేంకటరమణరాజుగారు చేసిన సిఫారసులను సరిచూచుటకు తంగిరాలదగ్గరను గుండ్లకమ్మదగ్గరను తీవ్రము వీటి కొలతలను చేయవలయునని గ్రీగుగారు నిర్ణయించిరి. 30,000 యకరములు సాగగుట కవకాశములుండి ప్రజలకు జీవనాధార మేర్పడునపుడు ప్రభుత్వము చేసేడికాలవిలంబన మనవ్యముగ నున్నది. ఈలోపుగ నింకొక పండితుడు వచ్చునపుడు కొత్త విషయములు వచ్చి పని వెనుక బడుచుండును. ప్రభుత్వవ్యవహారములందు విలంబనమున కాద్యంతములు గనబడవు.

పార్లమెంటు సమావేశము

రాజుగారి యుపన్యాసము
జూలై మొదటితేదీ
(వైరెస్)

రుగ్బీ, జూన్ 19—జూలై మొదటితేదీ రాజుగారి యుపన్యాసముతో ప్రారంభమగును. 1929/1930 లో జరిగెడి పార్లమెంటు సెషిని సూక్ష్మము పుష్కలము చేయ. జూలై ఆఖరున అగష్టునకు నిలుపుకొనుటకు నిశ్చయము వచ్చును.

నైమన్ కమిషన్ నివేదిక

“ఏకాభిప్రాయముతో నుండును”

“కార్మికప్రభుత్వము రెండేండ్లుగూడ నిలువజాలదు”

“కార్మికప్రభుత్వము వచ్చినదిగదా యని నైమన్ కమిషన్ నివేదిక నెహ్రూనివేదిక నాధారముగ నైకొనదు”

“కార్మికప్రభుత్వమునకు బలము లేదని బరన్ హోం ప్రభుత్వపు తలెత్తును”

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 20:—నైమన్ కమిషన్ సమిష్టిత లండన్ ప్రభుత్వమునది. కార్మికప్రభుత్వము వచ్చినదిగదా యని నైమన్ కమిషన్ ఇండియాలో నున్న పుస్తక తాత్కాలికముగ నిశ్చయించుకొన్న సిఫార్సులను మార్చుకొని నెహ్రూనివేదికను ఆధారముగొని ఇండియాకు కొంతకాలములోపుగ డొమినియన్ ప్రభుత్వాధికారము నీయవలెనని సిఫార్సు చేసెదరే మోయని రాజకీయవర్గములందు చర్చ లభ్యమై బయలుదేరెను. కాని ఇట్లుకొనువారికి నిజసరిస్థితులు తెలియనని తెల్ల మగుచున్నది. బరన్ హోం ప్రభుత్వపు తదితర కన్వర్జెన్సు ప్రభుత్వము కార్మిక ప్రభుత్వము వచ్చినదిగదా యని నిరూపనము జేయుటలేదు.

రాం శ్రీ ముగ్ధాల్లుగారు సాధ్యమని తలచుచున్నట్లు కార్మిక ప్రభుత్వమును రెండేండ్లుగూడ కన్వర్జెన్సులు సాగనీయరు. కనుక ఒకవేళ కార్మిక ప్రభుత్వమువచ్చినది బరన్ హోం ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము భయపడుననుకొన్నను కార్మిక ప్రభుత్వమునకు బలము లేదని బరన్ హోం ప్రభుత్వమునకు తెలియును. కార్మిక ప్రభుత్వము వచ్చినదని సర్ జాన్ నైమన్ గారుగాని, హార్ట్లె హోం గారుగాని మేజరు అట్లీగారుగాని తమ యభిప్రాయములను మార్చుకొనరు. ఒకవేళ హార్ట్లె హోం అట్లీగారి కట్టి యభిప్రాయము ననుసరించి వారు చేయునదిమాత్రము ఒకటి యుండగలదు. తమనివేదిక కార్మిక ప్రభుత్వమునకు “మింగుటకు కట్టుకు” పిలువలెనందే యుండును. కార్మిక ప్రభుత్వమునకు సంకటముగ నుండునట్లు మాత్రము జేయరు. ఇండియాకు ఎక్కువ యధికారమును ఇచ్చుటలేదని కన్వర్జెన్సు ప్రభుత్వముపాకే ప్రకటించుటని దెలియుచో వీరద్దరు భారతసమస్యనుగూర్చి తమనివేదికమును ఎక్కువ మార్పులతోనే తయారు జేసెడివారు. నిజమునకునెన్ని కలనల నైమన్ కమిషన్ రుల దృక్పథము ఏమియు మారలేదు.

నైమన్ కమిషన్ కన్వర్జెన్సు ప్రభుత్వమును, కార్మిక ప్రభుత్వమును అర్థమవునను భిన్నాభిప్రాయము లున్నవి. కాని ఆ భిన్నాభిప్రాయములు వారికి ఇండియాలోనే గల్గినవి. అవే ఇంకను సాగుచున్నవి. కాని నైమన్ కమిషన్ ఏకాభిప్రాయముతో గూడుకొనియుండును. కారణమేమన భారత సంస్కరణ సమస్యనుగూర్చి పార్లమెంటును రద్దుజేసి ఎన్నికలను ప్రవేశపెట్టుబాధ్యతను ఏకకమారున నొందుటకు భయపడుచున్నార.

లిబరల్స్ బాధ్యతను వహించిరి. కార్మిక ప్రభుత్వము వారు తొందరపడి తమ అధికారమును వదులుకొనజాలరు. భారత సామాజ్యమునకు ముప్పుగల్గు సంస్కరణములను అంగీకరించుటకంటె పార్లమెంటునే ఈ సమస్య మీద రద్దునటులజేసి ఎన్నికలకు కన్వర్జెన్సులు నిద్రపడెదరే. కన్వర్జెన్సు లిట్లుచేసి ఎన్నికలను ఏర్పరచుచో తాము ఓడిపోవుదమని కార్మికవర్గమునా రనుకొనుచున్నారు.

ఏలన సాధారణముగ ప్రతినిధి పార్లమెంటు భారత సామాజ్యముతో గర్వపడుచున్నాడు. అయ్యది తనకు లాభదాయకమని చక్క ఎఱుగును. అట్టిలాభమును చేతులార జార విడుదలు మహాపాతకమని భావించెదరు.

చాలవరకు బ్రిటిషు ఓటర్లు ఇండియాకు డొమినియన్ ప్రభుత్వాధికారము నీయవలెనని ఓటుజేసెదరే యనుకొనుదు. వారు చేయుటగూడ అటులే జరుగును. కాన వారి యభిప్రాయ మేమన భారతీయులింకను బాధ్యతను నేర్చుకొనవలసియున్నదనియు, దానిని గడించుట కింకను అర్హతను బడయునలెనని వారియభిప్రాయము అంతవరకు ఈ భారతీయులు ఒకరినొకరు చంపుకొనకుండ ఒక సంఘము ఒకసంఘమును బాధించుకుండ బ్రిటిషు నైమన్ కమిషన్ వారిసన్నిహిత్యము గాపాడి రక్షించుట మనసరమని బ్రిటిషు ప్రజలు అనుకొనుచున్నారు.

ఈసంగతిసందర్భము లన్నిటినిజేసి భారతసమస్య అంతయు కన్వర్జెన్సు ప్రభుత్వముచేతిలో నున్నది. వారు సర్ జీ. పి. డెవిట్రియాడిగారు జెప్పునటుల జేసెదరు. ఇందులో ఇంచితే ప్రభుత్వగూడ జేరును. కాన భారతజాతీయవాదులు తమకు ఏ

మనసంస్కరణములు వచ్చునని అనుకొనరాదు. బ్రిటిషువారి స్వలాభములకు భంగములేకుండు సంస్కరణమునే భారతీయులకు ఇచ్చెదరని గుర్తించవలెను. ఇంతకు కేలినవిషయము ఏమన సయమునకమిషన్ నివేదికము ఏకాభిప్రాయముతో నుండును. కన్వర్జెన్సులు ఇన్వలచుకొన్న సంస్కరణమునే ఇచ్చెదరు. ఆ సంస్కరణములు చేపు ఇర్విన్ ప్రభుత్వ లండన్ లో సమావేశ మగునప్పుడు నిజస్వరూపమును దాల్చులవు.

ఇందులో నెంట్రలకమిటీ ఏమిచేయును. అనువిషయమును ముందు వ్రాసెద సని ఫ్రీ ప్రెస్ విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

నష్టపరిహారముల నిపుణుల నివేదిక

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 19:—నైమన్ కమిషన్ గూర్చి ఎప్పుడు, ఎంత అవలంబించుటకు అంతర్జాతీయసభను సత్వరదో యని కనుగొనుటకు డాక్టర్ ఫ్రైస్టాగారు ప్యారిసుకువచ్చి బ్రియండు పోయింకేరు గార్లతో మాట్లాడిరి.

సర్ డబ్ల్యూ. జోవిటుగారు

సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నీయవలెను

లిబరల్స్ తీర్మానము వీగిపోవుట

లండన్, జూన్ 19:—ప్రెస్ట్ లో లిబరల్స్ సమావేశమై సర్ విలియము జోవిటుగారు ఆట్రార్ని జనరలుపదవిని అంగీకరించుట బాగులేదని ఖండించిన తీర్మానము ఓడిపోయెను.

యూరపియన్లు దురాగతము

(బీము సర్వీస్)

లండన్, జూన్ 19:—నిన్నటిదినము యూరపియన్లు పారిశ్రామికవర్తక పనివాండ్ర సంఘములో ప్రవేశించి సామానును బ్రదలగొట్టి దేశీయులను గొట్టిరి. యూరపియన్ వ్యక్తియొకడు దేశీయుని మొగముమీద కొట్టుటచే ఆదేశీయుడు ప్రతీకారమునల్ప దొమ్మికింద పరిణమించెను. పోలీసుదళము విస్తారముగ వచ్చెను. ఒకరాత్రి డర్బ్యూలో అతిభయంకరముగ నుండెను. జాతిద్వేషములు పెరిగిపోవుటచే బీభత్సముగ నుండెను.

నైజాము పోలీసు డిప్యూటీ డైరెక్టరుజనరలుగ

మేజరు షామి రజాబేగుగారు కీర్తిశేషులైరి

సెకందరాబాదు, జూన్ 19:—నిన్నటి దినము మధ్యాహ్నము నైజాము పోలీసు డిప్యూటీ డైరెక్టరుజనరలు మేజరు షామి రజాబేగుగారు మృతినొందిరి. అతడు పోలో ఆలయం దు ప్రవేశించి భారతదేశముం దంతటను విఖ్యాతిగలిగినవాడు. భారతదేశమునకును విదేశములకును జరిగిన పోలో పండెము లందు పాల్గొనెను. ఐరోపా గొప్పసంగ్రామమునందు యితడు బ్రిటిషు సైన్యములో పోరాడి కీర్తిబడెను. పోలో ఆట సమయమున గుట్టుమైపైండి పడి కాలుకు దెబ్బ తగిలినందువలన ఆతనికాలు అతనికి ఉపయోగము లేకపోయెను. ఈతని మరణ వార్త భారతదేశమునం దంతటను నాతని స్నేహితులకు దుఃఖము కలిగింపకమానదు. (అ. ప్రె.)

మొహరంపండుగలు శాంతముగా జరుగుట

సిల్వా, జూన్ 19:—మట్లాను, ఆలహాబాదు, సికందరాబాదు మరికొన్ని పట్టణములందు మొహరంపండుగలు శాంతముగా జరిగినవి తెలియవచ్చుచున్నది. (అ. ప్రె.)

వ్యవసాయ విద్యార్థుల సెలెక్షన్ కమిటీ

కోయంబత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాలకు యీ సంవత్సరమున విద్యార్థులను చేర్చుకొనుటకు సామల్కోటలో నేడు జరుగనున్న సెలెక్షన్ కమిటీ సమావేశమునకు హాజరుగటకు వ్యవసాయ కళాశాల ప్రిన్సిపాలు సి. తాడులింగ ముదలియారు గారు నిన్నటియందయమన మద్రాసువచ్చి గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి సామల్కోటకేగిరి. కమిటీయొక్క యితర సభ్యులు శ్రీయుతులు, బి. ఏ. రామలింగంకెటిగారు (కోయంబత్తూరు) వి. కె. వి. నానుగారు (కాలికట్టు) ఖాదరు మోహిద్దీనుగారు (నల్లూరు) వ్యవసాయ డైరెక్టరు ఆర్. డి. ఎస్. ప్రెజ్డగారు (సిల్వా) వ్యవసాయ సభకు హాజరుగటకు సిల్వా కేగియున్నారు. ఈ సంవత్సరము 800 కంటె నెక్కువ దరఖాస్తులు చేరి యున్నవి. సెలెక్షన్ కమిటీవారు నేడు కాకినాడలో అచ్చటి దరఖాస్తులను పరిశీలించి, అచ్చటనుండి మద్రాసుకు వచ్చి, 22 వ తేదిన మద్రాసు దరఖాస్తులను పరిశీలించి, పిమ్మట కోయంబత్తూరున కేగి 24 వ తేదిన కోయంబత్తూరు దరఖాస్తులను పరిశీలించెదరు. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ జూన్ నెల 20-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక ఉష్ణము గ్రాడ్ కెల్ 24 X అల్లూరు	అత్యధిక ఉష్ణము గ్రాడ్ కెల్ 24 X అల్లూరు	అత్యధిక ఉష్ణము గ్రాడ్ కెల్ 24 X అల్లూరు	అత్యధిక ఉష్ణము గ్రాడ్ కెల్ 24 X అల్లూరు	అత్యధిక ఉష్ణము గ్రాడ్ కెల్ 24 X అల్లూరు
గోపాల్ పూర్	87	78	0.6	5.1	2.1
విశాఖపట్టణం	80	75	6.5	9.5	6.1
కాకినాడ	81	78	0.4	8.0	5.1
మచిలీపట్టణము	89	75	0.7	2.1	1.0
కర్నూలు	97	78	†	—	—
బళ్లారి	98	77	...	0	1.8
అనంతపురం	0.4	1.2
కడప
నెల్లూరు	99	86	...	0.2	0.8
మద్రాసు	99	81	...	1.1	0.8
కడపూరు	97	81	...	2.8	1.6
చెల్లూరు	96	79	...	0.7	1.2
నీలము	94	75	...	1.7	0.5
కోయంబత్తూరు	88	71	0.1	2.5	1.2
తిరుచనాపల్లి	96	80	...	0.1	0.8
నాగపట్టణము	95	79	...	1.7	1.0
మధుర	95	79	...	1.8	0.5
పాంబన్	87	77	...	0.1	0
పాలంకోట	0.4	0.1
తిరువేండ్రము	81	75	0.9	12.1	2.2
కొచ్చిన్	86	74	1.4	26.0	5.9
కాలికట్టు	84	75	1.0	27.1	2.1
మంగళూరు	84	75	2.0	32.2	5.1
బెంగళూరు	86	67	...	0.9	1.5
మెరకార	71	68	1.0	23.2	5.3
కొడైకనాల్	68	58	...	4.0	1.2
కూనూర్	71	57	0.1	3.3	...

సర్కారులు:—విశాఖపట్టణములో 6.5" మచిలీపట్టణములో 0.7" గోపాలపురంలో 0.6" కాకినాడలో 0.4" వర్షించెను. మబ్బు విస్తాముగ నున్నది. మచిలీపట్టణమునండి విశాఖపట్టణమువరకు పగటివేడిమి 8 మొదలు 14 డిగ్రీల తక్కువ.

డక్టర్:—కడప కలురు తెలియలేదు. కర్నూలులో చినుకులు బడెను. మబ్బు సభ్యముగ నున్నది. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది.

కర్నూటకము:—మబ్బు దట్టముగా యున్నది. నెల్లూరులో 4 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యర్లు, సహాయవాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

సానిక వార్తలు

గౌ. న్యాయాధిపతిగారు—మద్రాసు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి పదవిని నేటి యాదయమున స్వీకరించిరి.

డిల్ బి. పి. కేశవస్వామిగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి గుత్తిని, సర్. వేపా రామేశ్వంగారు వాల్తేరును యి. జె. బి. గ్రీను వుడ్డుగారు ఉదక మండలమునకును జోయిరి.

రాకపోకలు:—డిల్ బి. జె. వెంకటనారాయణ, డిల్-బి. పరాంకుశంనాయుడు, గార్లు మొన్నరాత్రి మద్రాసు విడిచి ఉదకమండలమున కేగిరి.

మద్రాసు శాసనసభ:— మద్రాసు శాసనసభ రాబోవు ఆగస్టునెల 6 తేదీన ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశమగును. (గెజిటు.)

చింతాద్రిపేట నత్కాలక్షేప సభ:— ఈ నెల 23 వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలం 4-15 గంటలకు చింతాద్రిపేట స్వామినాయకపీఠి నెం. 106 గృహమందు బ్రహ్మశ్రీ కే. మూర్తిరావుగారు గాలన ఋషి చరిత్రముగూర్చి కాలక్షేపము జరిపెదరు.

మోటారుబండి ప్రమాదము:—గత సోమవారమున మైలాపూరులో ఆరేండ్ల బాలాడొకడు-మోటారుబండిచే ఆకస్మికముగా త్రొక్కిబడి తీవ్రగాయములతో ఆస్పత్రికి తీసికొని పోబడి నిన్న సాయంకాలమున అప్పటి మరణించెను. (ఆ. ప్రె.)

ఈజిప్టు ప్రయాణికులు:—ఈజిప్టులో నేరేవునద్ద నైనను దిగి దేశములోని కేగదలచువారికి ప్యాసుపాస్టులు లేకున్నచో అట్టివారికి 48 గంటలవరకు దేశములోని కేరియుండుటకు ప్యాసుపాస్టు లచ్చటనే యిచ్చుటకు ఈజిప్టు ప్రభుత్వము వారు యేర్పాటుగావించిరి. (గెజిటు.)

మద్రాసు యువజనసమితి:—ఈనెల 28 వ తేదీ శుక్రవారం సాయంకాలం 5-15 గంటలకు రాయపేటలోనున్న సర్వెంటు ఆఫ్ యిండియా సంఘ కార్యాలయమందు ప్రెసమిలిటరీ యాజమాన్యమున జరుగునభిలాగే గౌ. డా॥ యం. రామారావుగారు బహి నారాయణ యాత్రగూర్చి ముచ్చటించెదరు.

గెజిటు ప్రకటనలు :— ఇన్స్పెక్టరు ప్రభువుగారికి నెలవోసగబడి నందుకు, వారిసానే రాజప్రతినిధిగ గోషెన్ ప్రభువుగారు తాత్కాలికముగ పనిచేయుదురు.

మద్రాసుగవర్నరు గోషెన్ ప్రభువుగారు రాజప్రతినిధిగనియింపబడిరి. కావున వారిసానే రైటు అనరబుల్ ఎడ్వర్డు ఫ్రెడరిక్ విండెల్ఫుడ్ గారు నియమింపబడిరి వీరు మద్రాసు గవర్నరు పదవిని స్వీకరించువరకును గౌ. సర్ నార్మన్ ఎడ్వర్డు మార్షర్ రిబాల్టస్ గారు మద్రాసు గవర్నరుగ నియమింపబడిరి.

మోటారుబస్సు ట్రాముబండితో డీకొనుట:— నిన్న సాయంకాలమున తిరువల్లి క్లీటి పోలీసుస్టేషను దగ్గర నొక మోటారుబస్సు ట్రాముబండితో డీకొనినందున బస్సు డ్రైవరునకును, వానిప్రక్కను గూర్చొనియుండిన మరియొకనికిని తీవ్రగాయములు తగిలెను. బస్సుయొక్క ముందుభాగము విరిగిపోయెను. ట్రాముబండి కేమియు ఆపాయము జరుగలేదు. గాయములపొందిన వారు ధైర్యము అప్పత్రిలో చికిత్సబొందుచున్నారు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము:—మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సెనేటునందు ఎస్. ఇ. రంగనాథన్ గారి స్థానమునకు ఎన్నికలలో రాబోవు జూలై నెల 1 తేదీకి గ్రాడ్యుయేటుల రిజిస్ట్రరునందు సేర్దుగల గ్రాడ్యుయేట్లు మాత్రము వోటుచేయుట కర్హులు. రిజిస్ట్రరు చేయించుకొనదలచువారు తమ దరఖాస్తులను జూలై 1 తేదీలోపున మద్రాసు సెనేటుహాలు చీఫ్ మాసరింగు డెంటుగారికి పంపుకొనలెను. నామినేషను గురించియు ఎన్నిక ఎప్పుడు జరుగునది జూలై 9 తేదీన గెజిటునందు ప్రకటింపబడును. (గెజిటు.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఈ దినన రిజిస్ట్రరు నెంబర్లు కలవారు ఈ నెలలో జరిగిన మెడికల్ పరీక్షలందు కృతార్థులైరి.

రిజిస్ట్రేషనుకు పూర్వపరీక్ష.
2 క్లాసు:—3 10 25 33 37 38 45 50 51 53 57 60 62 65 77 79.

ఎం. బి. బి. ఎస్. మొదటి పరీక్ష (క్రొత్త రెస్యల్తేషన్సు)
1 పార్టు:—84 85 87 88 89.
2 పార్టు:—142 169 174 192 194 195 215 217 220 222 234 244 250 266 280 296 296-ఎ 303 311 315 317 321 330.

ఎం. బి. బి. ఎస్. రెండవ పరీక్ష.
2 క్లాసు:—353.
ఎల్. ఎం. ఎస్. రెండవ పరీక్ష.
2 పార్టు:—216.
ఎల్. ఎం. ఎస్. 3 వ పరీక్ష:—365.

గ్రీష్మోత్సవము:— చెన్న పురిలోని కంఠస్వామివారి కి కేపటిదినము శుక్రవారము (21-6-23) పార్లమెంటుకు ఈ సంవత్సరము నూతనముగ ప్రారంభింపబడిన గ్రీష్మోత్సవము జరుగును. ఉదయము 4 గంటలనుండి 5 గంటలకు లోపల శ్రీవారు వేంచేయుటయు, 7 గంటలకు భజన సంతోర్తనయు, 12 గంటలకు అభిషేకమును, సాయంకాలం 4 గంటలకు మేళవాద్యమును, రాత్రి 7 గంటలకు అలంకార ధూపదీపవై వేద్య షో డకోపచారములను జరుగును గాన భక్తులందఱు వైశిష్ట్యమును సేతానందకరముగ దర్శించి తరింప బ్రార్థించుచున్నారము. (ఒకవిశేషి)

రిసెటిల్మెంటు ఆర్థికవిచారణ

సంఘము

ఏలూరునందు సభ

రి సెటిల్మెంటు ఆర్థికవిచారణసంఘసభ ఈనెల 21 తేదీన ఏలూరునందు సమావేశమగును. ఈ విషయమున శ్రద్ధవహించువా రెల్లరును యీ సంఘమువారిని ఏలూరునందు ట్రావెలర్సు బంగళాలో ఈ నెల 21 తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు కలుసుకొనవలెను. తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో పర్యటనము పై తేదీనుండి ప్రారంభమగును. జూలై మొదటివారములోగా కృష్ణాజిల్లా పర్యటనము ముగియును. ప్రశ్నోత్తరములు యెవరికి సంపబడెనో వారందరును ఆయా ప్రశ్నలకు జవాబులను వ్రాసి ఈనెల 28 తేదీలోగా రాజమండ్రి ఆఫీసునకు పంపవలెనని కోరుచున్నాము. ప్రశ్నలకు వాగ్రూపకముగ జవాబిడదలచు వారందరును ఈనెల 28 తేదీలోపున యికమిలేవారికి తెలియజేయవలెను. ప్రశ్నోత్తరములు మయ్యవారికి పంపబడును.
రాజమండ్రి, } ఎస్. జి. రంగనాయకులు,
18-6-29. } ఆర్థికవిచారణసంఘ కార్యదర్శి.

పాముకాటుకు చికిత్స

నెల్లూరుజిల్లా పోలీరెడ్డిపాలెం రైల్వేస్టేషనుమాస్టరు శ్రీయ్యత వేమూరి నరసయ్యగారి అదృష్టప్రశ్న
రి పైడ్ల తాపిల్దారు శ్రీయ్యత ఆర్. త్యాగరాజయ్యగారు చెన్న పురిలోని తేనాంపేటనుండి వ్రాసిన లేఖలోని విషయములు:—

“శ్రీయ్యత నరసయ్యగారు బాల్యమునందే పాముకాటుకు మంత్రమును నేర్చుకొనిరి. తదాదిగా చాలయండికి యీ మంత్రబలములన ప్రాణదాన మొనరించిరి. పాముకరచిన వారాయన పేర తంతివార్తపంపిననుకూడ విషము నిర్విషము చేయగల గొప్ప ప్రజ్ఞ యీ మంత్రశక్తివలన ఆయనకులభించినది. భారతదేశమునందెవరునైనను తామపాము యెవరికికరిచిననుకూడ కరుణబడినవా రాయనచెంతకు రానక్కరలేకుండునే ఆయన విషనాశనము చేయగలిగియున్నారు. కరిచినచెంట్లే ఆయనకు తంతివార్తను పంపవలెను. లేదు, విచ్చినుక్క, చిరుకప్పులి మున్నగు విషజంతువు లేవికరిచిననుకూడ ఆయన చిచ్చినిగల్గుగాని ఏదీకరిచినను తామపాము కరచినచియే ఆయనకు తెలియజేయవలెను.”

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

పరీక్షాఫలితములు

ఈ క్రింది రిజిస్ట్రరు నెంబర్లు కలవారు ఈ నెలలో జరిగిన మెడికల్ పరీక్షలలో కృతార్థులైరి.

రిజిస్ట్రేషనుకు అనుటకు పూర్వపరీక్ష.
2 వ క్లాసు:—4 6 12 13 మొదలు 15 20 మొదలు 22 28 మొదలు 30 32 34 36 42 43 55 56 64 67 మొదలు 69 72 మొదలు 74.

ఎం. బి. బి. ఎస్. మొదటి పరీక్ష (ప్రాత రెస్యల్తేషన్సు)
2 వ క్లాసు:—5 40 44 49 మరియు 54.
ఎం. బి. బి. ఎస్. మొదటి పరీక్ష (క్రొత్త రెస్యల్తేషన్సు)
1, 2 పార్టులు.
2 వ క్లాసు:—114 116 మరియు 131.

1 వ పార్టునందు మాత్రము
81 మొదలు 83 86 90 మొదలు 95 102 109 111 మొదలు 113 118 120 మొదలు 122 124 125 129 130 133 మొదలు 136 138 మరియు 139.

2 వ పార్టునందు మాత్రము
140 143 144 146 148 150 154 156 మొదలు 159 161 162 164 మొదలు 166 167 172 175 మొదలు 180 185 మొదలు 189 196 198 200 203 206 208 మొదలు 210 213 218-ఎ 214 221 226 మొదలు 231 233 235 238 239 242 252 మొదలు 254 259 261 265 267 271 277 278 281 284 మొదలు 287 289 293 297 299 మొదలు 302 304 307 316 318 319 320 323 మరియు 329.

ఎం. బి. బి. ఎస్. రెండవ పరీక్ష (క్రొత్త రెస్యల్తేషన్సు)
2 వ క్లాసు 334 342 352 360 368 371 374 375 379 380 381 385 390 393 395 402 415.

ఎం. బి. బి. ఎస్. ఆఖరుపరీక్ష క్రొత్త (రెస్యల్తేషన్సు)
1 వ పార్టు:—419 420 422 మొదలు 424 426 మొదలు 429 431 433 మొదలు 439 441 443 445 447 మొదలు 449 451 మొదలు 459 462 463 467 మొదలు 470 472 మొదలు 474 478 మొదలు 486.

ఎం. బి. బి. ఎస్. రెండవ పరీక్ష (ప్రాతరెస్యల్తేషన్సు)
1 పార్టు:—110
2 పార్టు:—141 149 151 173 219 225 246 249 262 270 273 294 295 305 306 308 309 310 314 323 331.

ఎల్. ఎం. ఎస్. 3 వ పరీక్ష (ప్రాతరెస్యల్తేషన్సు)
332 333 335 337 339 346 351 359 362 369 376 378 382 386 391 403 404 406 411 417 418.

ఖాదీ గైడు

భారత తంత్రకారక సంఘమువారు
క్రొత్తగా ప్రచురించిన గ్రంథము
“ఈ ఖాదీ గైడు 1927-28 నివేదికయును అందరును ముఖ్యముగా చదువవలెనని. ఖాదీ గైడు నెల రు 1-2-0, నివేదిక నెల రు 0-4-0. భారత తంత్రకారక సంఘమువారు తర్వరచిన ప్రతి ఖిద్దరు డిజిలోను చొరకును. ఈ గైడులో పలుములు విస్తారముగా నున్నవి. అన్ని రాష్ట్రములలోను జరుగుచున్న ఖిద్దరు పనియొక్క వివరము లిందుగలవు. ఉపయుక్తములకు పట్టుములుగూడ కొన్ని గలవు. ఈ సంఘమువారు 1000 మంది మధ్యతరగతి పురుషులకు పనిని కల్పించి వారిద్వారా 2000 గ్రామములలో నూలు పడుతున్న లక్షమంది స్త్రీలకును, నేతేయమున్న 5000 మంది నేతపనివారికిని, ఏనులను చేయుచున్న 700 మంది మనుష్యులకును ప్రతిసాలనను 24 లక్షల రూపాయలను పంచిపెట్టుచున్నారు. ఈనివేదికలో ఆడిటు చేయబడిన ఆదాయవ్యయల బాలితాలుగూడకలవు.” (మో. క. గాంధీ, ఎం.యి.డి.యూ., 13-6-29)

కరాచియందు అగ్ని ప్రమాదము
కరాచి, జూన్ 17:— నిన్నటిదినము సంగీత పరికరముల నమ్మక కంపెనీయను ప్రానుపాలు కంపెనీ తనసుబసిహో డెయి, 7000 రూపాయలను నష్టమైనది. గృహములో సోఫా ముల్తీయ నూలు 1 లక్షల రూపాయల నష్టమునలిగినది. నిన్నటి రాత్రి సామానులను ఇన్స్ఫూర్ చేయుబడియుండెను. ఈ అగ్ని ప్రమాదమునకు కారణము తెలియకున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వ్యవసాయము

తెనాలి
(స్వకీయవిలేఖరి)

సివిల్ కోర్టులు

వేసంగి తలవలలు చరవతో మున్నగుకోర్టులు 10-6-29 తేదీన తెరుచుబడి పనిచేయుచున్నవి. మ. రా. శ్రీ గురు శేటి చివరబరావుపంతులుగారు ప్రిన్సిపల్ మున్సిరుగానున్న, వి. శేషగిరిరావు పంతులుగారు అడిషనల్ మున్సిరుగానున్న పనిచేయుచున్నారు. వీరు రుభయులు చురుకుగా కేసులను వైసలు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

సబ్ మేజిస్ట్రేటు బదిలీ

యిదివరలో యిక్కడ సబ్ మేజిస్ట్రేటుగాయున్న బాపిరాజుగారు మార్చిలో డిప్యూటీ సబ్ మేజిస్ట్రేట్ దారుగా నియమితులైరి. చిరాల సుబ్బారావుపంతులుగారు యిప్పటికి సబ్ మేజిస్ట్రేటుగా యేర్పాటుగాబడిరి.

తాలూకా హైస్కూలులు

తాలూకా హైస్కూలు పరిస్థితులు కొంచెము శుభముగా మారుచున్నది. యిదివరకు పనిచేసిన పాలకవర్గము విద్యాకాభిధికారులు నియమితములకు అనుసరించిన రింక నందున స్కూలు రిక్విజిట్ తీసివైచిరి. కాన్స్ట్రక్షన్ లోని మార్పులను అధికారులకు తెలియజేయుట విధియైయున్నది. అధికారులు తెన్నిసారులు కోరినను, పాలకవర్గమువారుగాని, కార్యదర్శులుగాని ఆటలు జరిగించియుండలేదు. అందువలన గతసంవత్సరము గ్రాంటునిచ్చుటకు నిరాకరింపబడెను. నూరనముగ మ. రా. శ్రీ ప్రభుల పీఠరావులుగారు కార్యదర్శిగా యేర్పాటుకొనబడిరి. వీరు చేయవలసిన పనులన్నియు చేసినందున తిరిగి డ్రైవర్లుగారు రిక్విజిట్ దయచేయించుటయేగాక గ్రాంటును గూడ యిచ్చుయేర్పాటులు జరిగినట్లు తెలియుచున్నది.

స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలలో 100 కి 60 వంతున గలుపొందిరి. యందుకుగాను ప్రధానోపాధ్యాయుల నభినందింపబడినారు.

మొసలవల్లి

అమలాపురం తాలూకాలో అగ్నిప్రమాదము

14-6-1929 యీ గ్రామము 13-6-29 తేదీ పగలు 12 గంటలకు వితిహాస్ త్రునివోమై, సుమారు 10 వేల రూపాయల ఆస్తి పోయినది. 16 యిండ్లు కాలిపోయినవి. కాలిపోయిన యింటియజమానులు బహుబీదవారు. మరల యిండ్లుకట్టుకొనుటకు తగుప్రయత్నమాయము చేసినారు. కాన మా తాలూకా బోర్డువారు తాము ఆ మట్టుపట్ల తమ అధికారములాయన్న తాటిచెట్లు వైతాళాలు వీరికి సప్లయచేయించెదరని నమ్ముచున్నాము.

ఒక వింతమరణము

పై గ్రామము తగులపడుచుండ ఆరుటకుపోయిన కాపు బ్రాహ్మణుడు 2) సం॥రముల వయస్సుగల్గియున్నాడు. గంగలకుత్తి అగ్రహారము ప్రక్క గ్రామవాసి. ఈ కుటుంబము సాయంత్రం 6 వంజికి ఆర్మీ నిపులుచల్లారినకార్యత తన స్వగృహమునకు రాక ఆ మొసలవల్లి గ్రామంలో ఒకరింటి అన్నము తిని రాత్రి ఒక గృహముని ఆరుపై పరుండెను. తెల్లవారు సరికి ఆ పిల్ల రాదు మరణించియుండెను. గ్రామస్థులందరు తాను యింట్లు ఆరుచున్నపుడు పొందిన వేడిబాధవలన యునికి చనిపోయెనని తలంచుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

నెగ

కుసుమ

1. వ్యక్త. గంగ - తేలిచిన, పనిచేయుచున్న నెగబాడ్డు ముతక గ్రామము, శ్రీరంగం మునుపాడులకు (బట్టల విడుపు) చల్లారాధము, పులికొండలకు జాతకోజన. ఈ 2 గి డా. 6.

అజీర్తము

శూల

2. బుగ్రసాన్:- అజీర్తము, కడుపునొప్పి, వైత్య శూల, పెరిజానశూల (అన్నము జీర్ణమునకు వచ్చునప్పుడు కలుగు కడుపునొప్పి) లకు శ్రీరామరక్ష 60 మార్తలు 1 రూ.

చర : ప్రము (డి-3) నూజివీడు (కృష్ణ)

శ్రీ శే॥ ధనుకొండ చిన్నయ్య పంతులుగారు

గొప్ప సంగీతవిద్వాంసుని ఆకస్మిక మరణము

ఒంగోలు తాలూకా ధనుకొండ గ్రామనివాసులగు గొప్ప సంగీతవిద్వాంసులను, ఆర్యుల నియోగివంశీయులు వైన, సుప్రసిద్ధులగు శ్రీ ధనుకొండ చిన్నయ్య పంతులుగారు ఈనెల 12 వ తేదీ బుధవారము పరమపదించి రని తెలుపుట కంతయు చింతించుచున్నాడను. ఒంగోలు తాలూకాయందును, గుంటూరుమండల మంతటను గూడ చిన్నయ్య పంతులుగారిని తెలియనివారరుదు. గాంధర్వవిద్య వీరివంశీయులకు అనాదినుండియు వర్తనపడబడును. ఒంగోలు తాలూకాయందు వీరి గోత్రవర్తమునకు జెందినవా రెంధ్రకో గలరు. శ్రీ చిన్నయ్యపంతులుగారు బాల్యమునందే దక్షిణదేశమున కరిగి, గానకళను పది పన్నెండు సంవత్సరములకు వర్ణించి, అందు గొప్ప ప్రావీణ్యమును బడసినవారై స్వస్థలమున కరుడెంచి అనేక ప్రవృత్తములు ఒంగోలు పురమందే నివసించి గానకళాభిమానుల ఆదరప్రేమలకు పాత్రులై అనేక సత్కారముల పడయుచు, సుప్రసిద్ధి వహించి యుండిరి. సంగీతములో కాస్త్రీయజ్ఞానమందు, పాండిత్యముందు, తాళ ప్రస్తారముందు, స్వరకల్పన మొదలగువానియందు, వీరిత్యంత ప్రతిభాశాలురును, అప్రతిమాన లెయుండియు నిగర్హలును, నిరాడంబరులును నైయుండి, ఎల్లరచే కొనియాడబడుచుండిరి. వీరి నిర్మలాంతరంగమున, నిష్కామత్వమును వీరి గాంధర్వముఖలక్షణములందే ప్రకృతిత మగుచుండెడివి.

శ్రీ చిన్నయ్యపంతులుగారి తరంగకాలక్షేపము నాల కించు భాగ్యముగలవారికి వీరి గానకళాకళలత్వమున, లయజ్ఞానమున లేటెట్లమే. శ్రీ చిన్నయ్యపంతులుగారు వైష్ణవసాంప్రదాయపరులు. దైవభక్తులు. వీరి భజన, తరంగకాలక్షేపములు శ్రోతలనుతనమయల జేయుచుండెడిది. అష్టపదుల సంగీత నము వీరికి వెన్నతో బెట్టినది. దైవకార్య మనినంతనే ఎట్టియాటంకమును చెలుపక వీరు లోడ్డుదుచుండెడివాడు.

వీరి ఏకైకపుత్రులు సుబ్బారావుగారు. యావములు ఆంగ్ల విద్య నభ్యసించిన వారు. తమ తండ్రి తాతలవలె వీరికిని గానము దభిరుచియు, ప్రజ్ఞానమును గలదు. వీరికిని, కటుంబమునకును, చిన్నయ్యపంతులుగారి శిష్యకోటికిని నాసానుభూతిని తెల్లడించుచు, శ్రీ శే॥ పంతులుగారి యాత్మకు పరాత్పరుడు శాంతిసంగు గాతయని ప్రార్థించుచున్నాను.

సి. వెం. శే.

వైశ్యయువతీ విద్యాలయం - గుంటూరు

ఈ విద్యాలయము 14 తారీఖు (జేష్ఠ. శు 2 లు శుక్రవారం) న తెరచినారు. వచ్చేమాసములో వార్షికోత్సవ మాసమిందు కుడ్యేంపబడినది. వార్షికోత్సవములో ననేకపనులు బాలికలచే ప్రదర్శింపబడనువి. ఇట్టి సందర్భులు పాలించుట సామాన్యమైన పనిగాదు. ఉదారపురుషు లందరు విరాళము లొసంగి ప్రోత్సహముగలిగించెననియున్నారు. ఈ వత్సరము భోజన వసతి గృహము (హాస్టల్) సేర్పాటునరించి పదిమంది విద్యార్థినుల చేర్చుకొనుటకు సంకల్పించియున్నట్లు విదితమగుచున్నది. ఇందు హిందీ, యింగ్లీషు, ఆంగ్లము, సంగీతము, ఖట్టుపని, పేమలల్లిక మొదలగునవి నేర్పబడుచున్నవి. విద్యాబోధనము ప్రశంసార్హముగానున్నది. ఈ తరుణమున మానము పరిపంక బాలికలకు తగిన విద్యాశిక్షణ యొసగబూనినవారు వెంటనే ఈ క్రిందివిలాసమునకు విజ్ఞాపనము పంపవలసియుండును. (కార్యదర్శిని వైశ్యయువతీవిద్యాలయము, గుంటూరు) ఈశ్వరుడు విద్యాలయము కరుణార్థి గృహిణి వీక్షించుగాత.

(అభిమాని)

కలకత్తా పోలీసు కమిషనరు నియామకము

కలకత్తా, జూన్ 19:- కలకత్తా పోలీసు కమిషనరు గానుండి సెలవుపొంద పోయియుండు సర్. చార్లెసు లూగర్లుగారి సానమున ఆరెనిబరులుగా బరద్యాను రెంజియందు పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగా మారుచుండెడి, యల్. హేచ్. కోల్సునుగారిని కలకత్తా పోలీసు కమిషనరుగా తాత్కాలికముగా నియమించియున్నాడు. (శ్రీ. వె.)

కొత్తపేట తా॥ కార్మిక్ సంఘం

ది 22-5-29 తేదీ మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు పరిశాల గ్రామములో తురగా పురుషోత్తం గారిచేత కొత్తపేట తా॥కొల్ల సం॥ సమావేశమగును.

విషయములు

1 అఖిలభారత నిర్వాహక సభవారి తీర్మానము.
2 1926, 1927, 1928 సం॥ రముల జమాఖర్చు లంగీకరించుట.

3. యితరవిషయములు.

వ.రా-సంఘమువారు ఆనాటిసభకు హాజరుకాని యెడల అఖిలభారత కార్యనిర్వాహకసభమువారి తీర్మానానుసారం ఆకాస్త్రీయ సంఘముగా మనము పనిచేయుటవలన శిక్షార్హము గాన సకాస్త్రీయ సంఘము నేర్పరచుటకు తగు యేర్పాట్లు చేసి కాంగ్రెసు సంఘమును పునరుద్ధరింప సభ్యులందరనుకొరుచున్నాము.

సునర్ల బ్రహ్మదేవశాస్త్రి
కార్యదర్శి.

సుర్దా

గంజాజిల్లా, ఇచ్ఛాపురం తాలూకా సుర్దా గ్రామంలో 12-6-29 తేదీ బుధవారం రోజున మధ్యాహ్నం, 8 గంటల సమయంలో, పెద్దపిథిలో కొయ్యతనయ్యగారి పెరటిలో యున్న గడ్డిపప్పును నిప్పు అంటుకొని, సుమారు రెండువాసలలో యున్న నూరుయిండ్లకు పైగాను, అగ్ని సంస్కారం అయిపోయినవి. మనుష్యులకుగాని, జంతువులగాని యేమిన్ని హానికలుగ లేదు. గాని కొంతమందికి, చిన్న చిన్న కాయలు చెబ్బులు ముగ్రం అయినవి. ప్రజలు, ఇండ్లుకాలటవల్లన, యండుటకు స్థలములేక చాలాయిబ్బందులు పడుచున్నారు. ధాన్యంవగైరా కొంతసామానులు తగులబడిపోయినవి. విత్తనముల ధాన్యం చాలామందిని కాలిపోయినవి. గాన గవర్న. మెంటువారు యిందులపై విషయమై తగుసహాయంచేస్తే ప్రజలు కొంత రక్షకోపాయులగుదురు. ముఖ్యముగా చొప్ప యెప్పటను దొరకదు. అగ్ని గడ్డి పప్పుతో ప్రారంభించి, ఆఖరునకు గడ్డిపప్పుతోనే చల్లారినది. (గ్రామస్థులు)

దక్షిణ ఆఫ్రికా ఎన్నికలు

జనరల్ హార్టజ్ గారు జయముగాంచినందులకు భారతీయుల యభినందనము

కెప్టెన్ ఒడంబడికను పాలించుడని

సంఘమువారు కోరుట

బొంబాయి, జూన్ 19:- దక్షిణ ఆఫ్రికాలో ఎన్నికలలో జయముగాంచినందులకు, ఇంపీరియల్ యుండియన్ సిటి జెజ్ పిచ్ అసోసియేషన్ వారు హార్టజ్ నేనానికి అభినందనముల సమర్పించుచు యాజయము కేప్టెన్ ఒడంబడిక సంగీకరించినట్లు ప్రబల నిదర్శనమని సుధువుచున్నారు. మరి యిటీవల దక్షిణ ఆఫ్రికాలో నమరునాడే పెట్టబడిన చట్టములను గూర్చి భారతీయులు చేసిన కంప్లెయింట్లను హార్టజగారు సామాన్యముగా నాలోచించి యే ఉదారస్వభావముతో ఒడంబడిక చేయబడెనో ఆ ఉదార భావముననే నయ్యని కొనసాగునట్లు మాతురుగాకయని సంఘమువారు హార్టజ నేనానికి కోరుచున్నారు. (ఆ. వెన్.)

మేజిస్ట్రేటు పక్షపాతము జూపినచో తీసివేయవలెను

కేసు ట్రాన్స్ ఫరు చేయుటవలన లాభములేదు. అలహాబాదు, జూన్ 19:- రాజకీయములలో తనకు ప్రతిష్ఠార్థిగా నుండి తెంచి మేజిస్ట్రేటుయిన రహ్మాను ఖానులన ప్రభు న్యాయము కలుగదని యొకరు అలహాబాదు ప్రధానన్యాయమూర్తిగారి యెదుట ట్రాన్స్ ఫరు పెడిపను పెట్టెను. తీర్పుచెప్పుచు భారతదేశములో నిట్టిభయము చాలమండకి గలదనియు, నిజముగా మేజిస్ట్రేటు అట్లు పక్షపాతముగా ప్రవర్తించినచో వానిని తీసివేయుట సంభవముగాని కేసును అనివధ్యనండి మార్పుట భాగ్యము కాదనియు ప్రధానన్యాయమూర్తి చెప్పెను. (ఆ. వెన్.)

విదేశవార్తలు

బ్రిటిషు విదేశాంగమంత్రి

యునైటెడ్ కింగ్ డమ్స్ రాయబారిని అభినందించుట

(వైర్లెస్)

రుగ్బీ, జూన్ 18:—డాన్ సేనాని పేరు యుద్ధానంతర పునర్ నిర్మాణాధికారిక శాస్త్రముగ ప్రజల మనమున చిరస్థాయిగ నిలిచియున్నది. మరువజాలరు, అమెరికనులు స్వాతంత్ర్యసమరమునకు తోడ్పడిరి. జాతు లన్నియు నైతికబలము మీదనే ఆధారపడునటుల అమెరికా చేయగలదని నమ్ముచున్నారము. అంతర్జాతీయ శాసనములమీద ఆధారపడునటుల చేయగల్గుదురని విశ్వసించెదను, మిశ్రజాత్రభుత్వము మామూల ప్రభుత్వము ఒకరినొకరు తెలిసికొనుచు స్నేహభావముతో ప్రవర్తించుచున్నారము. యుద్ధములేకుండ జేసి అంతర్జాతీయ శాంతి సేర్పాటు చేయుటకే యుద్ధయుద్ధముల సంకల్పించితిమి. శాంతి స్థాపనమునకు బ్రిటిషు ఇతరజాతులను అమెరికానే నమ్ముకొనుచున్నారని జెప్పిన నమ్ముడు. యుద్ధము లేకుండునలెనే గాదు. సదా అన్ని జాతులు స్నేహముతో మెలగవలెనని సంకల్పము. పరస్పర సహకారముతో అన్ని జాతులు మనలనలెను. ఆయుధవిస్త్రానమునకు మన మిరువురము ఇతర జాతులతో జేరుటకు సంసిద్ధులగుచున్నారము. ప్రపంచము ఆయుధ విస్త్రానము ఆశించుచున్నది. ప్రజలు దానికై పరితపించుచున్నారు. ప్రభుత్వము దానికొకటి ఎదురుజూచి అహ్వనించుచున్నది. ప్రపంచములో ప్రజల మనమున నూతనశక్తి ఆతలు నిండినవి. ఇప్పుడే చర్యనుదీసికొనుటకు సమయము. కబల్ గురు సమయముగాదిది. పనితనమునకై ప్రజలెదురుచూచుచున్నారు. తమ ప్రభుత్వము స్నేహముతో మెలగి సహకారము సల్పుచు శాంతికి తోడ్పడవలెనని గోరుచున్నారు. డాన్ సేనాని ఇంగ్లండుకు వచ్చుటచే అంతర్జాతీయశాంతి సహకారము అత్యధికముగ పెంపొందునని ఆశించుచున్నామని హెండర్సనుగారు తెలియజేసిరి.

అమెరికాకు ఖోయినాలో ఎంతయు లాభకరముగ నుండుననియు ఎప్పుడు వెడలిన బాగుండునో యనియు ఆలోచించుచున్నారు. ఈ నిషయములు ఉభయులను ఆలోచించెదరు. ఇంగ్లీషునామలలో విమానముబ్రదలై ప్రయాణికులు చనిపోయినవిషయములు విచారణసల్పుటకు నిశ్చయించిరి. ఈజిప్టు ప్రధానామాత్యుడు లండనుకు నిన్న సాయంకాలము జేరెను. ఇతనికి డాక్టరు ఆఫ్ సివిల్ లాన్ బిరుదము నిచ్చెదరు. ఇది ఆక్స్ ఫర్డ్ విశ్వవిద్యాలయముచే విధింపబడును.

గుండ్రా దాచిన పెండ్లియాగునే

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 18:—వలీని సన్యాలుగారు నైపుణ కమిషను బహిష్కరణములో పాల్గొన్న తన ఇండియా కార్యాలయము వారును, హైకమిషనరును లండను ఆర్థిక పాతకాలకు ఆతని వ్యాసమును పరిక్షించుటకు పరిశోధికారులను స్లయి చేయ నిరాకరించెరుట.

విదేశ రైల్వేసంస్థలను సిద్ధాంతములను శేర్మకొనుటకు సహాయము చేయరాదని బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. సన్యాలుగారితో జేర్మి హైకమిషనరు ఏమియు సహాయముచేయ నిరాకరించిరి. కాని గుండ్రాదాచిన పెండ్లి యాగునే యన్న సన్యాలుగారు పరిశోధికారులను సంపాదించుకొన గల్గిరి. పరిక్షయందు తీర్పులెరి. పట్టమును బొందిరి. ఆరునెలలు పనిచేయు విధానము నంతను శేర్మకొన గల్గెను. ఆపినను మూరపున కేగి తన చదువును పూర్తి జేసికొని తనకు కావలసిన సౌకర్యము లన్నిటిని బడయగల్గెను. అధికారుల సంబంధము ఏదియులేదు. ఆయనపని ఏమియు ఆడెదు. కాని యిండియా కార్యాలయము హైకమిషనరుల కుచిత స్వభావమే నెల్లడి యగుచున్నదని ప్రెస్, విలేజుల వ్రాయుచున్నాడు.

జె. గ్రేగారు బి. బి. ఇ., ఐ. సి. ఎస్.

మదరాసు లేబరు కమిషనరు. శాసనసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. (పి. ఎన్. ఎ.)

లియోట్రాట్స్-గారి ప్రకటనము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 19:—ఒక ఆరోగ్యము నిమిత్తమే గాక దగ్గరగానుండి ఇంగ్లాండులో జరిగిన రాజకీయ మార్పులను కనులార జూచుటకు తాను ఇంగ్లాండు కేసుచున్నాడని లియోట్రాట్స్-గారు డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రికతో తెలుపుచున్నారు. రాంశే మగ్డోనాల్లుగారు బార్లిస్టుగారిస్తానే వచ్చుటయు తత్ఫలితముగ జరుగనున్న మార్పులను గాంచుటకును తాను ఇంగ్లాండు కేసుచున్నాడని నెను.

అంతర్జాతీయ కార్మికసభ

(:o:)

రంగుజాతులు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 19:—నేడు జనీవాలో అంతర్జాతీయ సభలో రంగుజాతులనుగూర్చి ప్రస్తావించిరి. రంగుజాతుల మొత్త లాలింపక వార్మికత్వములను నివారణచేయక యుపేక్ష చేయుట వలన ముప్పు వాటిల్లగల దని డచ్చి ఇండియను ప్రతినిధి సలీము గారు హెచ్చరించిరి. యూరపియను లీవిషయమై జాగ్రత్తగ మనలవలసి యున్నదనిరి. వారిని నిర్బంధముజేసి పనిచేయించుట పాతక మనిరి. మరాఠోలో చెంచి పైనికులు ద్రోహబుద్ధితో దారిలో డాగి దేశీయులను చంపినపుడు వారి (దేశీయుల) భార్యపుత్రాదుల సంగతిని ఎవరును కనుగొనరైరి. ఆట్టితరీ ఏమొ గము జెట్టుకొని ప్రగల్భములను పలుకగల రని యూరపియనుల నడిగెను.

రైలు ప్రమాదము

7 గురు చనిపోవుట

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 19:—ఎక్స్ ప్రెస్ రైలు పట్టాలనుండి తొలగిన రైలుమీదబడెను. 7 గురు చనిపోయిరి.

రాంశే మగ్డోనాల్లుగారు

పత్రికలకు వ్యాసములను వ్రాయరు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 19:—బార్లిస్టుగారు ఏర్పరచిన నిబంధనలప్రకారము తానుగూడ ప్రధానామాత్యపదవియందున్నంత కాలము పత్రికలకు వ్యాసమును వ్రాయ నని ఒప్పుకొనెను. ప్రధానామాత్యపదవి సంగీకరించుటకు ముందు వ్రాసిన వ్యాసము లన్నిటిని రద్దుజేసెను.

ఇరాకు ప్రధానామాత్యుడు

హెండర్సనుగారు

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 20:—హెండర్సనుగారు లండనులో ఇరాకు ప్రధానామాత్యుని కలిసికొని శుభంబగుగాక యని ఆశిర్వదించెను. పాషాగారికి, కోరినవెంటనే సహాయమొనర్చుటకు సదా సంసిద్ధులగు నుందుమనిరి.

ఐరిషు ఫ్రీ స్టేటు ప్రభుత్వము

రోముక్త క్యాఫలికు విమోచనోత్సవము

“యూనియనుజ్యోకులతాకము లేదు”

“బ్రిటిషు జాతీయగీతమును పాడనియలేదు”

(రూటరు)

లండను, జూన్ 19:—రోముక్త క్యాఫలికు విమోచనోత్సవ సందర్భమున డబ్లినుఅంతయు రోరణములతోడను, పతాకములతోడను ఆలంకరించబడెను. తత్సమయమున యూనియనుజాకు పతాకమును ఎగురవేయలేదు. బ్రిటిషీకాకాల ఆటలకు బ్రిటిషు జాతీయగీతమును పాడెనచో రానని గవర్నరుజనరలు మెక్స్ లు గారు ఆనుటచే చాలమంది ఆశ్చర్యపడిరి. మెక్స్ లుగారు ఇట్లు కార్యనిర్వాహకవర్తమనారి సలహామీదనే జేసిరని కాన్గ్రేపుగారు రనిరి.

నాకాదళ నిర్ణయము

డాన్ మగ్డోనాల్లుగారు యువన్యాసములు

బ్రిటిషుసంపత్రికల వ్యాఖ్యలు

(వైర్లెస్)

రుగ్బీ, జూన్ 19:—నాకాదళమును తగ్గించుటకు ప్రతి ప్రభుత్వమువారును నాకాదళసమానత్వమునుగూర్చి తమనిపుణులు నిర్వచించునటులజేయించి ప్రత్యేకముగా నారి యభిప్రాయమును బడయవలెనని డాన్ సేనాని తెలిపినమాట లెంతయు సమంజసములు. పీఠంబరును గావించిన నిర్వచనములను ఆ యాప్రభుత్వ రాజకీయవేత్తలుగూడ సమన్వయము గావించవలెననుట ఎంతయు బాగున్నదని బ్రిటిషుపత్రికలు వాకొనుచున్నవి.

డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—మగ్డోనాల్లు, డాన్ సేనానిగార్లుజేసిన యువన్యాసములు ప్రాపంచిక శాంతికి నూచింపబడిన సాధనములలో ఉత్తమమైనవి, ఇంతవరకెట్టి సాధనము నెవరును దెలిపి యుండలేదు. తాముభయములముగూడ ప్రాపంచిక శాంతి కై

ఒకే యభిప్రాయమును దెలిపితిమిని మగ్డోనాల్లుగారినిరి అన్ని జాతులవారును సహకారమైతితో మాట్టుకొని, ఒకరితో నొకరు సంప్రతించుకొని శాంతిసాధనములు నరయనలెననుచున్నారు.

మైముసపత్రిక

నాకాదళ విమోచనత్వమును నిర్వచించి అంతర్జాతీయ రాజకీయనాయకులు సమావేశమై చర్చించునపుడు రాయబారులు మంచి పట్టులోనుండును. ప్రాపంచికశాంతికి డాన్ గారు గోరిన మరతులు ఆచర్యముగ బాగానేయున్నవి. ముఖ్యముగ ఆఫ్రికార్యరూపమునుగూడ చాల్చవలెను. ఈశాంతి అంతయు అమెరికను బ్రిటిషు ప్రజలమీద ఆధారపడియున్నది. వారిజే బాధ్యతే ముగ్గున. నాకాదళ సమానత్వమునుగూర్చి పీరు అంగీకరింపినచో న్యవహార మంతయు సులభమగును. ఉభయులను డాన్ గారున్నటుల దానిని యల్లంఘించక పవిత్రభావముతో జూడవలెను. ఈ సిద్ధాంతమునుబట్టియే ఆయుధవిస్త్రానసమస్య పరిష్కరింపబడును. కెల్లాన ఒడంబడిక యవార్ధియుగ అంతర్జాతీయ సంబంధములందు మార్పులను గలుగజేసెనని ఋజువు చేయగలరు. పీరికే సౌకర్యములున్నవని మైముసపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

డెయిలీ క్రానికలుపత్రిక ఇట్లు తెలుపుచున్నది. డాన్ సేనాని సూచనలను అతి మర్యాదగ సానుభూతితో ఆలోచించవలెను. డాన్ గారు ఉపన్యాసపీయులుగారు. కార్యవాదులు డాన్ గారి నూతనవిధానముగూడ జయప్రచురుగాకాయని గోకాదము. నాకాదళవిషయములో గల్గిన భిన్నాభిప్రాయములన్నిటిని పోగొట్టుటకే బ్రిటిషు అమెరికను ప్రజలును కోరుచున్నారు. అప్పుడే పీరు యూరపు నైస్యములను తగ్గించుటకుగూడ తోడ్పడగలరు.

మెన్న ఇంగ్లీషునామలలో విమానము బ్రదలై చనిపోయిన 7 గురినిగూర్చి పంచాయితీ జరిగెను. విమానమును నడుపువారిమీద తప్పేదియు లేదనిరి.

మహామహాపాధ్యాయ కళాప్రపూర్ణ వేదం వెంకట్రాయశాస్త్రివారి నిర్యాణము

తత్కుటుంబ సహాయము

పుమాకు దాగివిడ కంఠహారమునకు తరళముబోలి యాంధ్రప్రపంచమున నగ్రగణ్యులును, వయోజ్ఞానవృద్ధులునునైన బ్రహ్మశ్రీ, వేదము వేంకట్రాయ శాస్త్రివారు దివంగతులగుటకు పుమాకు ద్రావిడు శైలరు దుఃఖపాగర నిమగ్నై యున్నాఁడు. వీరి పాండిత్య మహిమమును వెల్లడిచేయుటకు వీరిచే రచింపబడిన గ్రంథములే నిదర్శనములు. సంస్కృతాంధ్ర ద్రావిడాంగ భాషలయందు వపార పాండిత్యముం గలిగియుండిరి. పుమాకు ద్రావిడులలో నననేల? యితరులలోగూడ సంస్కృతాంధ్ర ద్రావిడాంగ భాషలయందు వత్సంతాసూన పాండిత్యమును గలిగినవారు చాల అరుదుగానే యున్నారు. వీరు సంస్కృతాంధ్ర ద్రావిడభాషలయందు విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షకులై మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమున ఛేర్మన్నిక గాంచిరి. ఇట్టి మహావిద్యాపారంగతులయినవారి కుటుంబవిషయమై యిప్పుడొక క్లిత విచారింపవలసి యున్నది. ఏ ల న న శాస్త్రిగారి శ్రీకొండరాజులకును జమిందారులకును గురువులుగను పేర్లు పొతులుగనుండియు నాజన, శిష్యులగుండిన స్వేచ్ఛాస్వభావమును బట్టి ధన సంపదమునందు విముఖులై వుండిరి. అట్లుండియు శాస్త్రిగారు రుండినంతవఱకు భర్త్యుఃఫలములనంది రాజభోగముల ననుభవించుచు దిగంత త్రవ్వి గడించిరి. ఇప్పుడేక వారి కుటుంబమును సంరక్షించుట ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి కార్యమైయున్నది. వారిని గురువులుగ బడసినవారనేపలు లక్ష్మీ ప్రసన్నతను గాంచినవారు గలరు. వారి సమ్మతింబున విద్యనభ్యసించువారు ప్రతి యాంధ్ర భాషాభివృద్ధిని, నభివృద్ధిని వారిని గౌరవింపదగినవారే. కాన నెల్లరు వారివారికి దోచినటుల సాహాయ్యముండేసి వారి కుటుంబమును రక్షించుట కర్తవ్యము. అంతమాత్రమే గాక శాస్త్రిగారు మనలను విడనాడి శనినను వారి గ్రంథముల మూల్యములనుటండే యాంధ్రభాషా వికారదుబును పరిష్కారములను విశ్వవిద్యాలయములవారును తద్రంధములు శాస్త్రోత్తముగ నాంధ్రలోకమున నుండి వారి యశశ్చంద్రికల క్యాపింప జేయునట్లున తింతురని ప్రాధికంచుచు తదనుసరింబులైన యాలోచనను చూప కలిగించుగాక మని సత్వేత్తురని ప్రాధికంచుచున్నాను.

శింగరాజు రామలింగశాస్త్రి

పుమాకు ద్రావిడు, మద్రాసు.

అభినందనము

కల్యాణి, జూన్ 17:—ఈ భాంబాయిరాజధానియందు యీనవత్సరపు యల్. సి. పి. యన్. పరీక్షయందు కృతార్థులైన శ్రీ గంటి సుబ్బారాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్. ప్రాక్టర్లు వీరిబుగారి కొమారుడు శ్రీ గంటి సత్యనారాయణగారిని ఆంధ్ర మహిళాశిరోమణులలో ఈ రాజధానియందు యిట్టి పరీక్షలలో కృతార్థులైన ప్రథమాంధ్ర మహిళాశిరోమణియగు శ్రీమతి కే. లక్ష్మమ్మగారిని ఈ నగరాంధ్రులు అభినందించుచు యిక్కడై వారి యాద్యములకు వైచము తోడయి వారిని సభాకృత మశోరధుల నొనగూర్చుగాక మని కోరిరి.

మండ రామమూర్తి,

కార్యదర్శి.

సువర్ణసుందరసము సర్వసేవామేహములకు సంజీవివంటిది

ఎటునంటి సవామేహములైన గురువును, ఇకాజ్ఞకులు అనవసరం. నోరుపట్టుట మొదలైన దుర్మణములు లేవు. అనేకులు వాడిపెచ్చియున్నారు. 60 ఏండ్లు వైద్యమున అనుభవముగల శ్రీ శ్రీ వేటూరిసుందరశాస్త్రిగారిచే కనిపెట్టబడినది. వాడు విధము మందుతో పంపబడును.

4

వెల: 50 మాత్రలు రు 5-0-0.

ఆర్డరసాయనశాల, ముత్తూరు (కృష్ణా)

ఆంధ్ర - కృష్ణాపత్రికల సన్మాననిధి

జూలై నెలలో జరుగు సన్మానోత్సవమున అభినందనపత్రము, ఉపన్యాసములు, పద్యములు, విందు, గానము, నాటకము, వీరుల్లకథలు మొదలగునవి ఏర్పరుపబడును.

మీరు వెంటనే సన్మానసంఘమున జేరి, మీన్నేహితులను ప్రేరేపించి,

మీ మీ విరాళములను పంపగోరెదము.

కార్యదర్శులు,

ఆంధ్ర-కృష్ణాపత్రికల సన్మానసంఘము, బెజవాడ.

హచిన్సనుగారి అరెస్టు

ఇంగ్లాండునుండి తల్లిగారి సందేశము

ప్రతివాదమునకు తగు యేర్పాటులు జేయుట

మీరటు, జూన్ 19—హెచ్. ఎల్. హచిన్సనుగారు నాగపూరులో అరెస్టు కాబడినవారు ఇప్పుట జైలులోనుంచ బడిరి. కుట్రకేసు 81 ముద్దాయిలతో వీరినిగూడ విచారింతురు. వీరితల్లి ఇంగ్లాండునుండి వీరి నభినందించుచు కేబిలువార్త నంపెను. ఇతర సోదరులతో బాటు జైలులోనుండును అభి నందించుచు ఇంగ్లాండులో తాను ముద్దయి లండన్ తరపున ప్రతి వాదమునకు తగు యేర్పాటులు చేయుచున్నా నని వైర్యముగ వ్రాసెను.

ఇతర ముద్దాయిలును జైలులో సందర్శింపగ తమమిత్రు లను చూడనివ్వక పోయినందున చాల యిబ్బంది కలుగుచున్న దనిరి. బంధువులను వశీకృతులై యితరులవేరి చూడనివ్వరా దని ఆధికారులు తెలిపినందున అట్లు చేయుచున్నా మని జైలు నూపర్చెంటుగారు చెలిపిరి. ఇంగ్లీషురాని ముద్దాయిలు కాలే, ఆల్ఫ్రే, గౌరీశంకరుగార్లు దేశభాషాతికల నొసంగ మని మేజిస్ట్రేటుగారిని కోరిరి. కార్మికసంఘమువారు 22 వ తేదిన నిర్బంధనిరసనదినము జ.మ.ప్రదముగ జరిపెదరని తలంచుచున్నా మని బ్రాడ్లీ జోగ్గీకరుగార్లు చెల్పిరి.

సరోజినీ నాయుడుగారి సోదరి శ్రీమతి సుహాసినీ నందిగారు నేడుదయము హచిన్సనుగారిని యితరముద్దాయిలను చూచి పండ్లు బిసంగెను.

మాడ్గొనాల్డుగారికి అభినందనములు

తెంగాడిగారు, ముద్దాయిలలో నొకరు రామ్మే మాడ్గొనాల్డుగారికి యిట్లు తిలినంసిరి:—“అభినందనములు. కార్మిక ప్రభుత్వమువారు భారత కార్మికోద్యమమును బలపరచెదరని నమ్ముచున్నాను” (అ. ప్రె.)

హోళర్లపైటు ఇంగ్లీషు బార్నికరని మీరటు ముద్దాయిల తరపున వాడింప కోరినట్లు రూటురువార్త ప్రకటింప బడెను. ఆవిషయము తమకేమియు తెలియదని డిఫెన్సు కమిటీ వారు చెల్పుచున్నారు. నెవన్న కోర్టులో వాడించుటకు ఇంగ్లాండునుండి గొప్పలాయరుని తెప్పించుటకు ఆలోచించుచు న్నారు.

ముద్దాయిలు తమ లేఖలు ఆలస్యముగ అందుచున్న వని ఫిర్యాదు చేయుచున్నారు. (శ్రీ ప్రెసు)

నిరంకుశ శాసనములను

ఉల్లంఘింపుడు

లతికబోసుగారి హితవు

కలకత్తా, జూన్ 19:—లతికబోసుగారు “లిబర్టీ” పత్రికయందు యువకులను హెచ్చరించుచు దౌర్జన్యరహితముగ ఆధికారుల నిరంకుశపుటు తరువులను ఉల్లంఘించవలెనని కోరిరి. లాక్టలో ఊరేగరాదని చాలంటరును నిషేధించు పోలీసు దౌర్జన్యకావించునగుగా ఉత్తరవునుగూడ ఉల్లంఘింపవలెననిరి. దౌర్జన్యరహితముగ అనామనములను తిరస్కరించుటయే అహింసాప్రతి నిధాంత మనిరి. యోగులశాంతిని వహించి, ఉద్రేకులు గాకుండ వంగదేశములు అవసరమునకు తగినట్లు పాటుబడి జాలరా? యని వ్రాసిరి. (అ. ప్రెస్)

జతీంద్రదాసుగారు

లాహోరు జైలులో లాలాదునిచందుగారు

సందర్శించుట

లాహోరు, జూన్ 19:—లాలాదునిచందుగారు బాధిష్టరు నేడుదయము కలకత్తాలో అరెస్టుయి రప్పింపబడిన జతీంద్రదాసుగారిని జైలులో సందర్శించిరి. పోలీసు డిప్యూటీ మాపర్చెంటుగారు దునిచందుగారి వెంటనుండిరి. జైలులో ఆరోగ్యవసతులు లేవనియు, దినమునకు 6 అణాలు మాత్రమే భోజనముభిర్తునకు బిసంగున్నారనియు, తన కండ్లజోడు బానుచేయించవలెననియు, వందమొసంగి బట్టలుతికించవలెననియు దాసుగారు కోరిరి. పోలీసు ఉద్యోగి అంగీకరించెను. ఉచిత భోజన మొసంగుట గూర్చి అధికారులకు తెలియజేయుదు ననిరి. దునిచందుగారు తన గృహమునండి భోజనము పంపుట కనుమతించవలెనని నూచించిరి. దాసుగారు టాల్స్టాయి విక్టరహ్యూగో గ్రంథములను బిసంగి గోరిరి. దాసుగారికి 25 వ తేదీవరకు రిమాండు ఉత్తరవును పోలీసువారు పొందియున్నారు. కోర్టులో ప్రతివాదము గూర్చి లాలా దునిచందుగారు దాసుగారితో మాట్లాడ దలచిరిగాని, పోలీసు ఉద్యోగి అభ్యంతర పెట్టెను. పోలీసువారితో మాట్లాడు నపుడు జాగ్రత్తగ నుండునని దునిచందుగారు దాసుగారికి సూచింపసంగిరి. (శ్రీ ప్రెసు)

నిషేధింపబడిన గ్రంథము

నిష్ప్రయోజనముగ యిండ్లు సోదాచేయుట

ఉత్తరదేశమున పోలీసులచర్య కంతులేదు

హంగీరు, జూన్ 19—కాంగ్రెసుసభ్యుడగు ధర్మనారాయణింగ, వశీలు జోడ్గేపు మండలుగార్లు యిండ్లను పోలీసు వారు “భారత్ మే అంగ్రేజీరాజ్” అను గ్రంథముకోరకై వెదకిరి. రెండుచోట్లను ఒక ప్రతియైన లభింపలేదు. శాసన సభ్యులగు డిలీప్ నారాయణ శింగు గింటికిగూడ పోలీసువారు బోయిరట. కాని వారది వరకే గ్రంథమును పోలీసు వారికి బిసంగి యుండిరి. శ్రీ శ్రీ రా. బ. వాల్మీకి ప్రసాదుసింగుగారి కుమారుడు రజనీతిబాబుగారు గూడ తమ ప్రతిని పోలీసువారికి పంపివేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

కాంగ్రెసు సంఘాభ్యుత్థుని యిల్లు వెదకుట

దేవగిరు, జూన్ 19:—మోతీలాలు కంజిలాలుగారు, శంతలు పరగణాల కాంగ్రెసు సంఘాభ్యుత్థుని యిల్లు వేరొక ని యిల్లు పోలీసువారు వెదకిరి. కాని అట్లు “భారత్ మే అంగ్రేజీ రాజ్” గ్రంథము దొరకలేదు. కలకత్తాలో చిరంజీవిలాయ. గారి యింట పోలీసువారు వెదకగ ఒక ప్రతి లభించెను. (శ్రీ ప్రెసు)

వేదసంస్కృత కళాశాల-నెల్లూరు

ఈ విద్యాలయమునందు సంస్కృతమున ప్రారంభతః గతి మొదలు అన్ని తరగతులయందును ఆయుర్వేదమున భిషక్ విశారద, తరగతులయందును ఇదిమొదలు జూలై తే 15 ది వరకు అర్హతనుబట్టి నూతన విద్యార్థులకు ప్రవేశ మొసగబడును. విద్యరముల గోరువారు ప్రధానాధ్యాపకులకు వ్రాయవలయును.

వా. హనుమచ్ఛాస్త్రి

17-6-29.

శ్రీనివాస్

గవర్న మెంటు వైద్యశాలలలో గౌరవవైద్యుల నియామకము

గవర్న మెంటు ఆర్డరు

ఈ క్రింది గవర్న మెంటు ఆర్డరు ప్రకటింపబడినది:—
1928 సం॥ లో మెడికలు అండు పట్టిన హెల్త్ రిటైనింగ్ మెంటు కమిటీయొక్క సిఫార్సుపై ప్రభుత్వమువారు మద్రాసు నగరముననున్న గవర్న మెంటు వైద్యశాలలకు గౌరవవైద్యులుగా ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు చేయుచున్న వైద్యులు నియమింపబడుట కంగీకరించిరి. అట్లునియమింపబడిన గౌరవవైద్యులలో నొక్కొక్కరి యధానమందు కొంతమంది రోగులందఱును వాడుకయయి యున్నది. ఈపద్ధతి గత యయిదేండ్లకాలము నుండియు అనుసరింపబడుచున్నది. ఆయా వైద్యశాలయొక్క నూపరింపెండ్లనుండి చేరిన రిపోర్టులుబట్టి యీ పద్ధతి సత్ప్రతికరముగా పనిచేయుచున్నదని ప్రభుత్వమువారు భావించి యీవైద్యులను యీ వైద్యశాలలలో నియమింపబడుటకు నిశ్చయించి యున్నారు.

2. యోగ్యతగల వైద్యు లిప్పుడు గవర్న మెంటు వైద్యశాలలన్నిటియందును గౌరవవైద్యులుగా నియమింపబడుదురు. అట్లు నియమింపబడిన గౌరవవైద్యులు వీలగునంతవరకు ప్రత్యేకముగా వేరువేరు డిపార్టుమెంటులకు అనగా, సేక్రటోగము, డిపార్టుమెంటు, కర్బరోగముల డిపార్టుమెంటు, నాసికారోగముల డిపార్టుమెంటు, గొంతురోగముల డిపార్టుమెంటు, శుశుక్లాధుల డిపార్టుమెంటు మున్నగు డిపార్టుమెంటులకు ప్రత్యేకముగా నియమింపబడుదురు. పెద్దపెద్దవైద్యశాలలలో ప్రతిగౌరవ వైద్యుని యధీనమందును కొంతమంది రోగులు ప్రత్యేకముగా నుండుదురు. ఒక సహాయవైద్యుడు గూడ తన యధీనమందుండును.

3. గౌరవవైద్యుల నియామకమునకు సంబంధించిన నిబంధనలు సవరింపబడినవి.

4. ఈపద్ధతి సాధ్యమగు నన్నిస్థలములలో ప్రవేశపెట్టబడి, 1-7-1929 తేదీనకి సాధ్యమగునన్ని వైద్యశాలలలో గౌరవవైద్యులు నియమింపబడుటకు వెంటనే ప్రయత్నములు గావించబడవలసిందిగా ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

గౌరవ వైద్యులుగా నియమింపబడుటకు తమకు చేరిన చరఖాస్తుల నన్నిటిని, తమ సిఫార్సులతో గూడ సాధ్యమగునంత వరకు పంపవలసినదిగా జిల్లా మెడికలు ఆఫీసర్లకును హెల్త్ క్వార్టర్స్ ఆఫీసర్లకు నూపరింపెండ్లకును, సర్జనుజనరలు ఉత్తరవు గావించవలెను. మద్రాసు నగరములో నున్న ఆఫీసర్లకును, యితరజిల్లా లన్నిటిలోనున్న ఆఫీసర్లకును సంబంధించిన చరఖాస్తులను సిఫార్సులను సంగ్రహింపబడి సర్జనుజనరలు గారి రిమార్కులతో గూడ 20-6-1929 తేదీలోగా ప్రభుత్వమువారికి పంపబడవలెను.

గౌరవ వైద్యులుగా నియమింపబడగోరు ప్రైవేటు వైద్యులు తమ చరఖాస్తులను తాము నియమింపబడగోరు ఆస్థలయొక్క నూపరింపెండ్లకు సరాసరిగా పంపుకొనవలెను.

సిల్క్ ఖద్దరు

తేక వేస్తు సిల్క్ నూతనములు వ్యాప్యమైనవి. చాకధర లో పొందవలయు. ఉత్తరములు బాగుగానుండును. అందమైన పురుషులకును పురుషులకును తేలును.

7 గజములు X 27 అం. 1 నూట్, 2 కోట్లకు సరిపోవును. ధర రు 6/2 బాహుళ్యము ఉచితము నచ్చని యెడల సాము వాపసుచేయబడును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయడు.

Jagannath Chanan Ram,
Choura Bazaar, Ludhiana,
Upper India.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE Nai Sarak, Delh.

After MALARIA

జ్వరము పోయినప్పటికి బలహీనము, అలసట ఆయా నము అవి ఏవి తగ్గవు. జబారునకువెళ్లి, వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండు సీసా 1కి కొనుడు.

జ్వరపడి లేచినపిదప మరల పుష్టిని చేర్చుకొనుట కను వైన వదార్థములన్నియు వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నందిమిడి యున్నవి. అందు జంతుచమురులెవ్వయు చేరవు. అంతయు యర్జనహాయముననే తయారగును చేతులలో నంటబడదు. అందరు నేవించదగినది.

గతి 25 వత్సరములనుండి వైద్యులందరి ఆ మోదమును బడయుచున్నది.

WATERBURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
DES MOINES IOWA U. S. A.

ఇండియా, బర్మా, శ్రీలోనునందంటను కొన్ని లండన్ వద్దను స్టోరులన్నిటియూ దును వి. కయింపబడును.

WATERBURY'S COMPOUND

ప్రత్యేకముగా హెచ్చు శీతోష్ణ నిష్ఠితి గల ప్రాంతములకు తయారైన రొంగుబడుటలన్ని ఎట్టి పరిస్థితులం దైనను చెడకు. మంచిగుణమివ్వ గలదు. 52-681

అరుంధతీయ మహాసభ

తీర్మానములు

మద్రాసు అరుంధతీయసభవారి యాజమాన్యమున ఈనెల 16 తేదీని పొన్నే రిలో రా. సా. ఎల్. సి. గురుస్వామి ఎం. ఎల్. సి. గారి యధ్యక్షతక్రింద నొక బహిరంగసభ జరుపబడెను. వివిధ పరిసర గ్రామముల నుండియు స్త్రీపురుషు లనేకులు సభకు విచ్చేసిరి. ఎస్. వెంకటపతిగా యపన్యసించుచు తమసంఘమునందు విద్యాభివృద్ధి కల్పించు పాటుపడవలె ననియుచుద్య పాన నిషేధముకొర కల్పించు ప్రయత్నించవలయు ననియు చెప్పిరి. వివర వివ్యాన్ ఎం. వీరాస్వామిగా యపన్యసించిరి.

తీర్మానములు

ఈక్రింది తీర్మానము తేకగ్రీనముగ సభవారిచే నామోదింపబడెను.

నిన్ను జాతుల విద్యాభివృద్ధికి స్కూల్ లోపిష్ఠుల నొసగుటకు రూ 6000 నుండి రూ 12000 లకు మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు హెచ్చుచేసినందున ప్రభుత్వమువారి కిసభవారు తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారు.

2. ఈ సంఘాభివృద్ధికొరకు అధికముగ పాటుపడుచున్నందులకును, యీ స్థలమున నొకపాఠశాలను నెలకొల్పినందులకును రా. సా. ఎల్. సి. గురుస్వామిగారికి యీ సభవారు తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారు.

3. సురవారి కండ్రిగ యనగ్రామమున మంచినీళ్లకొర కొక బావిని నెంట్టనే ప్రవిష్టించవలసినదని లేబరు కమిషనరుగారి నీ సభవారు కోరుచున్నారు.

మో హి ని తై ల ము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుషులు వాటుటకు యోగ్యమైనది.

అమ్మతాంజనండిపో బొంబాయి-మదరాసు

గుంటూరు

స్కూలు ఫైనల్ పరీక్షాఫలితములు

జూను 18:— గుంటూరు స్కూలు ఫైనలు పరీక్షాఫలితములు నేడుచయముననే వెచ్చినవి. విద్యార్థులు తండ్రిపతండ్ల ములుగ వారివారి పాఠశాలలో మూగిరి. వెనుకటి వలెనే మీట్రుకొ హైస్కూలు పరీక్షా ఫలితములలో ప్రథమమున నిలిచిన ఈసంవత్సరము వెంకటపతి కులండి మార్కులు కోలలున్నను 75 మంది 150 కి కృతార్థులగుట గొప్పవిశేషము. పాఠశాలలో విద్యగరవు పద్ధతి కీక్ష యంతయు కొనియింప తగినటులు నున్నది. పాఠశాలాధికారులు యిట్టిఫలితముల బొందగల్గినందులకు ప్రశంసాస్థులు.

కాలేజి హాయిస్కూలులో 90 మందికి 21 మందియు; మహమ్మదీయ హాయిస్కూలులో ఒకరును బాలకా హాయిస్కూలులో కిర్రుకున కృతార్థులైనటులు తెలిసినవి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

గృహ లక్ష్మి

స్త్రీల సచిత్ర మాసపత్రిక

సంపాదకులు

డాక్టరు కే. య్. కేసరి

విజాదిచందా రు. 4 మాత్రమే

గృహలక్ష్మి కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు నెం 752

ఎన్కూరు, మదరాలు.

ప్రథమ ఆంధ్ర సంగీత పరిషత్తు

విజయనగరమున జరుగుట

అధ్యక్షుని వ్యాసము

29-5-29 తేదిన విజయనగరములో జరిగిన ప్రథమ ఆంధ్ర సంగీత పరిషత్తు యొక్క అధ్యక్షులగు శ్రీయుర పారుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారి యువ వ్యాసము:-

శ్లో|| విశ్వంధరవృక్షశ్యామనగరే, తుల్యంబిజాంతర్గతం
పశ్యేనాత్మని మాయయాబహిర్యో, మృత్యుంధానిద్రయా,
యాస్మాన్మో చుగ్రుతే ప్రబోధసయే, వ్యాత్మానమే

వాద్యయం

తస్మై శ్రీ గురుభ్యో నమః, శ్రీమద్విజయనగరయే||
ఆర్యసంఘాధిపతులను, సభ్యులగులను సంగీత సాహిత్య పండితులను, నందనము లర్పించుచున్నాను.

సాంఘిక ప్రసంగములను విద్యాభివృద్ధిని సాధనముగా చేయుటకు, ఇప్పటికి తొమ్మిది సంవత్సరములనుండి ఒంటరియైయున్న ఆంధ్రసాంస్కృతికములకు పదియవది ఆంధ్రసంగీత పరిషత్తును జరగూర్చి "సంగీత మహిమ సాహిత్యం సరస్వత్యా కుమార్తయమ్" అను ప్రమాణమును సార్థకమొనరించి భారతీయతత్వమున సర్వాంగసాందర్యముగా నొనరించిన విశ్వకర్మాస్థాని సంఘమువారి నేర్పు మిగుల కొనియాడవలయున్నది. నుజయు సంగీతసాహిత్య విద్యలకు జన్మస్థానమై బ్రజీకగాయక కవితాపితామహులకు యునికపట్టె సకలవిద్యా పాఠశాలను చుహారాధిరాజులకు రాజధానియై బరగు నీ విజయనగర పట్టణమున నిట్లు మహాసభలు జరుప నేర్పరుపబడుట మిగుల సుమంజసుగ నున్నది.

ఇట్టియదనన విద్యాభివృద్ధిని పెద్దలనేకులకు నన్నీ ప్రథమ ఆంధ్ర సంగీత పరిషత్తును అధ్యక్షతనొనరింప నాహ్వానించి గౌరవించిన ఏ తల్లి స్థాని సంఘములకు నా కృతజ్ఞతను దెలుపుచున్నాను. సభ్యులకు మామన నాకు అలవడియున్న కొలదిపాటిగాన విద్యాప్రవేశమే నన్నీ పదవికి నియమముగా జేయగలిగిన ననియు సభయొక్క కార్యచిరస్థానభారము శక్తికి మించినదనియు నేను తెలుసుకొనకయుండలేదు. అయితే పెద్ద సందేశము నుల్లంఘింపవలదనియు శక్తివంశవలక విద్యావిషయమున నేనయొనరించుటయే కర్తవ్యమనియు దలంచి మహాశయులకు తమ ఆందరిసహకారము నుతగాని యీసభాకార్యక్రమమును కొనసాగింప నియోగించియున్నాడను.

"ఆంధ్రసంగీతపరిషత్" అనునది ఆంధ్రులకు మాత్రమే గాక కర్ణాటక గానవిద్యారాజులకు ఆంధ్ర, ద్రావిడ, కేరళ, కర్ణాటకాది దేశముల కెల్లరకును సంబంధించిన గొప్ప సంస్థయైయున్నది. ఏలయు, కర్ణాటకగానమునకు అలంకార శోభితులను సామన మొంగూర్చుదగినదని మన ఆంధ్రులయిన శ్రీరామభద్రాశ్రమమును సంగీతవిద్యార్థకులను ఆంధ్రీయ గ్రామజన్యామివారు, శ్రీకృష్ణపరమాత్ముని దివ్యానుగ్రహమును సాంబంధి క్షేత్రముల మొదలగు మహానీయులవలన ససంఖ్యాకంబులగు రచయింపబడిన భక్తిశృంగారాది వాగ్గేయములచే ననుభవపూర్వకంబుగ సిద్ధాంతమొందుటయేగాక, ద్రావిడకర్ణాటకాది పూర్వానునిక విద్యాభివృద్ధియైన శ్రీశ్యామకాస్త్రిలు, విజయపురపుర, పల్లవి గోపాలయ్య, ఘనం సీనయ్య, పట్టణం సుబ్రహ్మణ్యయ్య, మత్స్యలుపేట త్యాగయ్య, రామనాథపురం శ్రీనివాసయ్యగార్లు మొదలు గాగల మహానీయులచే నొనరింపబడిన, నర్తకపరిపక్వ నాడులనియు చాలావరకు ఆంధ్రమునందే రచింపబడి యుండుట జేసియు, ద్రావిడ కర్ణాటకాది అన్యదేశీయగాయకులు కూడ తమతమ గానసభాధికములందు మామనంతులు తెలుగుకీర్తనమునే ప్రదర్శింపవలసియుండుటం జేసియు పైసిద్ధాంతమే బలపడుచున్నది. ఇట్టి సందర్భమున నీ సంగీతవిద్యయొక్క భద్రతను కాపాడుటయనిన లోకకళ్యాణమునకు దోడ్పడుటయే యగుననియు ఆట్టిచాధ్యత మనయాంగ్రులయందే ఎక్కువగ గలదనియు కూడ తెలియవలయును. మనవారు ఈయభారమును గురుతెరంగియే ఇట్టి పరిమయాంధ్రదేశమున జరుపబడుచుండిన సాంఘిక, రాజకీయ, విద్యావిషయములకు ఇరవినాభిర్యో బాటు తిరుచుగ నిట్టిసంగీతపరిషత్తు భావనావేములనుగూడ సమకూర్చుచుండుట మిగుల సుభద్రమై యున్నది.

సంగీతవిద్యను ఉన్నతాభివృద్ధి నొందించి వ్యాపింపజేయుటకు తనమార్గంబులగుర్చి దీర్ఘకాలమున మొనరించి కర్తవ్యాంశంబు నిర్వహించి అనుష్ఠానార్థంబుల విధానంబు నిర్ణయించి తద్వారా శ్రేయోఽభివృద్ధి గాంచగలుగుటయే యిట్టి

యభ్యుత్థానమువేళములవలన సాందర్భగిన ఫలితమునందే ఎల్లరకుం దెలిసినవిషయమే; అట్టికాశ్యాపక్రమమున మున్నందు సంగీతవిద్యయొక్క మహాత్మ్య మెట్టిదియో, సంగీతోపాసనచే సాందనను ప్రయోజనము లెవ్వియో, ఇంచుక విచారింపవలసియుండుట ఆస్రస్తుతము గా నేరదు.

సమస్తజగదాధారులను సృష్టిసీతీయకారకుండును అను పరమేశ్వరు నారాధించి ఆయాదిదేవుని దివ్యానుగ్రహంబున తీవ్రము కృతకాశ్యతానందపవని యగు భగవంతుని యరణా రచింపసాన్నిధ్యమును జెందుటకు మార్గంబులయిన దివ్యసాధనంబులను "విద్య" అని మనపూర్వీకులకు మహర్ష్యాదు లెల్లరును సిద్ధాంతపరచియుండిరి. అట్టివిద్యలలో కేవల మోక్షసాధనమై సర్వోత్కృష్టమై నదియే యున్న బ్రహ్మవిద్యకు చదువాయెను, గాంధర్వవేదమునియు నాదవిద్యయనియు నాదోపాసనమనియు నామాంతరంబులచే విలసిల్లుచు బ్రహ్మనంద సందాయకమై ఇహపరసౌఖ్యముల కెట్టికిని ఉత్తమసాధనంబుగ నేర్పడియున్న సంగీతవిద్య యొక్కటియే శ్రేష్ఠానందగిని యని ఈక్రింది ప్రమాణంబులంబట్టి స్పష్టము కాగలదు.

శ్లో|| వై తస్యం ధర్మభూతానాం, నిర్వృత్తిగదాత్మకానాం,
నానబ్రహ్మ తదానంద, మద్విత్తీయ మపాస్మహే||

చరాచరరూపక మయిన సమస్త భూతప్రపంచంబును ఆకర్షింపబడియున్న అద్వితీయనందమయ మగు నాదబ్రహ్మమును ఎల్లరు నుపాసింపవలెను.

శ్లో|| గీతి గానేన యోగస్యాత్, యోగాదేవ శక్తే కృతా !

గీతిజ్ఞో యది యోగేన, సయాతి పరమేశ్వరం||

సంగీతవిద్యోపాసనచే ఈశ్వరభక్తి నొనరించువారికి యోగమును (అనగా, చిత్తకాగ్రత) అట్టియోగములవలన తీవ్ర శక్తివృద్ధియును (అనగా మోక్షము) సిద్ధించును.

శ్లో|| తస్య గీతస్య మాహాత్మ్యం, కేద్రశంసిత మిశతే,
ధర్మార్థకామమోక్షా, మిద మేకైకసాధనం||

చతుర్విధపురుషార్థములను సాధించుటకు సంగీతవిద్య యొక్కటియే యుత్తమంబు సాధనము.

శ్లో|| త్రివర్గఫలదా స్సర్వే, దానయజ్ఞ జపాదయః | ఏకంసం
గీతవిజ్ఞానం చతుర్వర్గ ఫలప్రదం||

దానయజ్ఞ జపాదులన్నియు త్రివర్గఫలములయిన ధర్మార్థకామములను మాత్రమే యిచ్చుననియు, సంగీతవిజ్ఞాన మొక్కటియే ధర్మార్థకామమోక్షము లనెడి చతుర్విధఫలములను ఒసంగును.

ఈ పైశ్లోకవిశుద్ధయముయొక్క తత్పర్యముంబట్టి సంగీతవిద్య యన మోక్షసాధనమున ఆధ్యాత్మికవిద్య యని తెలియబడుచుండుటయే గాక లోకమానవమిత్రైక జాత్యభ్యుద్ధయమున కత్యంతప్రయోజనకారి యగు విహిక సాధనమని కూడ స్పష్టమగుచున్నది.

శ్లో|| నాదోపాసనయాదేనా! బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరైః|

భవ మృత్యుపాపానానం యస్మాదేకే తదాత్మకాః||

త్రిమూర్తులగు బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులు నాదస్వరూపులగుటవలన నాదోపాసనచే నుపాసితు లగుచున్నారు. ఈ భావమునే శ్రీ త్యాగరాజస్వామి "నాదోపాసనచే శంకరనారాయణ విష్ణులు వెలసిరి ఓ మనసా" అను బ్యాగవతకీర్తనమున ప్రకటించియున్నారు.

శ్లో|| సామవేదం చ సంగాతుం శంకరో లజనయత్స్వరాన్||

నాదోపాసన మనంబడు ఇట్టి సంగీతవిద్య, దేవదేవుండగు సహావునిచే లోకహితార్థముగ సామవేదమునండి సంగ్రహింపబడినదై, అమ్మహేశ్వరునియొక్క సద్గోళాతాదిపంచవక్త్రంబులనుండి యుత్పత్తిచేయబడిన సరిగమపధని యను స్వరసప్తకంబుగ విఖ్యాతంబయ్యెనని శాస్త్రప్రమాణము గలదు. ఈయర్థమునే శ్రీ త్యాగరాజస్వామి "నద్యోజాతాది పంచవక్త్రజ సరిగమపధని వరసప్తస్వర విద్యాలోలం" అని, "నాదతను మనిశం శంకరం" అను కీర్తనమున ప్రతపఱచియుండిరి. ఇట్టి స్వరసప్తకమున ప్రకృతివికృతిభేదంబులచే నేర్పడియున్న నాదంబులను (ప్రతులను) గమకాదులంబొసగించి ప్రస్తరించుటం జేసి గలుగు మూర్ఖనాడులవలన ఆసంఖ్యాకంబులగు రాగంబులచే విలసిల్లుచు సంగీతవిద్య మిగుల పరిపూర్ణతంగాంచె. మొత్తము మీద సంగీతము నాదప్రధానమైనదని తేలుచున్నది గదా!

శ్లో|| యోనాదోహి మయా ప్రోక్తో, సనాదః ప్రణవాకృతిః||

శ్లో|| జ్ఞానతోజ్ఞానశ్చేతి, నాదోద్యో ప్రథితోభవతి.

తత్ప్రజ్ఞానస్వనాదస్య, స్థానం దేహం విదుర్ముఖాః,
అజ్ఞానజన్యానాదస్య, స్థానం యంత్రాదికంభవేత్||

అట్టి ప్రణవస్వరూపమగు నాదము జ్ఞానజ్ఞానరూపకములగు రెండవిధములగు నుండెననియు, అందుజ్ఞానజనితనాదమునకు ఈశ్వరదత్తమై యుండు దేహమే స్థానమనియు (దీనినే జీవయంత్ర మహావీణయని పెద్దలు వక్కాణించిరి) అజ్ఞానజనిత

నాదమునకు మానవనిర్మితములయిన దారువీణ మొదలుగాగల యంత్రాదికములు స్థానమనియు, తెలియనగును. దీనింబట్టి గద్యపద్యాత్మికములగు భగవన్నామసంకీర్తనాదులను భావార్థసహితములగు గాన మొనరింపందగియున్న గాత్రము ప్రధానంగా మనియు, భావార్థభూస్యమయిన అన్యత్తు ఘటననాదములను మాత్రమే న్యక్షింపించుచు గాన మొనరింపందగు వీణమొదలయిన యంత్రాదికములు గాత్రగానము ననుకరింపందగు ఉపాంగములనియు దెలియదగియున్నది. దీనింబట్టియే పూర్వానునికులగు విద్యాభివృద్ధిచే గాత్రగానమే అత్యుత్తమపద్ధతిగ పరిగణింపబడుచు ఆచరణసిద్ధమై తనరారంభించుట సర్వజనవిదితము. మఱియు, జంత్రిములయందు భారతీయ ప్రాచీన సంప్రదాయ సిద్ధమును వీణగానమే సర్వోత్కృష్టమైనదని వేదశాస్త్రానుభవములచే సిద్ధాంతమయి యున్నది.

గానమునకు (శ్రుతి) నాదమేటలు ప్రధానమో అటులే (లయ) తాళముకూడ అత్యంతవశ్యకమై యున్నది. సంగీతమునకు శ్రుతి లయములు రెండును మఖ్యాధారములై "శ్రుతిర్నాతా లయపితా," అను వ్యాయముచే శ్రుతి తల్లి నల్లెపోషించుట యందును లయ తండ్రివలె కాసింపుటయందును ప్రాముఖ్యతగాంచియున్నది. లయముననది, ఆద్యంతకాలవ్యాపి, ఆనందమయమై మహాకల్పాంతరము లాదిగా తనయందే సృష్టింపబడి తనయందేలయింపబడుచు తాను ఆఖండంబుగ ప్రకాశింపుచుండెడి పరబ్రహ్మ స్వరూపమయిన కాలమునందే చుట్టతీయై కాలపరిమాణమును నిర్ణయింపదగు సాంకేతంబులగు క్రియాదికంబులతో గూడినదై సంగీతంబును లయబద్ధంబుగ నొనరించుచు తాళరూపంబున విఖ్యాతంబయ్యెను. అట్టితాళంబులు కాలాది ధనప్రాణంబులచే ప్రస్తరింపబడుటంజేసి అనంతంబులగు భేదంబులంజెందె; మన పూర్వీకులకు మహాపురుషులెల్లరును శ్రుతిలయంబులను తఱచి తఱచి "అనంతావై రాగాః అనంతావై తాళాః" అని తీరుమానించి మనభారత గానవిద్యయొక్క మహాత్మ్యప్రకాశింపజేసిరి. ఇట్లువిస్తరింపబడిన గాంధర్వవేదము అష్టాదశవిద్యలలో నొకటియై విహికాముష్మికములను చతుర్విధ పురుషార్థములకు నిదానమై దనరారుచున్నది.

శ్లో|| శకుర్వేతి పశుర్వేతి, వేత్తి గానరసంభజి,
సవేశంకరోవేత్తి సమగ్రంవేత్తి నాపరః.

అను ప్రమాణముచే, సంగీత విద్యార్థివ మర్కములను సమగ్రంబుగ నెరిగినవాడు దేవదేవుండగు సదాశివబ్రహ్మకృండు మాత్రమేననియు, మానవమాత్రులగు మనము సంగీతసర్వజ్ఞులమని విజ్ఞప్తిగుట నెట్టితనమనియు, శాస్త్రానుభవంబుల నెరిగిన విద్యాభివృద్ధి లెల్లరును సులభముగ గ్రహింపదగియున్నది. ఇట్టి నాదోపాసన రూపకముగ సంగీతవిద్యను, నందికేశ్వర, ఆంజనేయ, మత్రింగ, భరత, నారద, తుంబురారు లెల్లరును ఉపాసించి లోకంబుల విస్తరింపజేసినటుల శాస్త్రప్రమాణంబులు గలవు.

కాలక్రమంబున ఈమానవప్రపంచంబునందగు సమస్తదేశీయులను ఆయా దేశకాలపరిస్థితుల కనుకూలమగురీతుల భిన్న మార్గంబుచే సంగీతమునకు లక్ష్యలక్షణముల నలవఱచుకొనియున్నారు. అట్లే మనభారతదేశంబున సంగీతవిద్యను శాస్త్రానుభవంబుల కెట్టిచే మిగుల సభిన్నవిధినిందించియున్న మహానీయులగు మన పూర్వీకులలో, సారంగ దేవుడు, అచార్యులు, రామామాన్యుడు, సోమనాథుడు, వేంకటసుబ్బ మొదలగు శాస్త్రకర్తలు, సంగీతరత్నాకరము, సంగీతపారిభాషము, స్వరమేళకాశిధి, రాగవిభోధము, చతుర్దండిప్రకాశిక, మొదలుగాగల మహాత్మ్యములకు లక్షణ గ్రంథంబుల రచించిరి. మఱికొందరు లక్ష్యానుభవములను కేయరూపంబులుగా నొనరించిరి. అట్టివారిలో

కర్ణాటక సంగీతవిద్యావిధానము

కర్ణాటక బ్రాహ్మణులగు మధ్యమతస్థులును కర్ణాటక భాషాపండితులును, శ్రీపాండురంగభట్టులును అగు పురందరవిఠలగానము అను మహానీయులు సంగీతమునకు అభ్యాసానుకూలమగు రీతిని సరళి, జంటపదాలు, అలంకారములు, పిళ్లారిగీతములు, అనుప్రాథమికవిద్యావిధానమును యేర్పరచి కర్ణాటక గానమును కేయరూపంబుగా గాంచిరి. నేటివరకును యిదియే కర్ణాటక సాంప్రదాయమగు విద్యావిధానముగ నెల్లరచే నాచరణియందై దనరారుచున్నది.

పిళ్లారి గీతములకు పిమ్మట గమకస్ఫూర్తియగు రాగభావాదులయొక్క లక్ష్యమునే ప్రధానముగ గలిగి దేవతాస్తుత్యాది సాహిత్యంబులచే నేర్పరుపబడియుండు లక్ష్యగీతంబులును, లక్ష్యముమాత్రమేగాక స్వరరాగమూర్ఖనాదుల లక్షణంబులం గూడ వివరింపందగు సాహిత్యసహితంబులయినలక్షణగీతంబులును, గ్రహస్వరశబ్దసాహిత్యములు మొదలగువిచిత్రకల్పనలతో గూడియుండు ప్రబంధగీతంబులును పకనీయములై యున్నవి. ఇట్టిగీతప్రపంచం

బున కవిమాతృభూతయ్య వేంకటాచార్య గురుమాస్త్రిశాస్త్రులు మొదలగు మహానుభావులచే రచింపబడిన వేదకాలది లక్ష్యముల గీతంబులు మిగుల వన్నె కెక్కియున్నవి. ఇట్టి గీతపదముల న స్వరవివేచనాశ్చయము, గమకస్ఫూర్తియును రాగభావంబులను రాగలక్షణంబులను లయశుద్ధియును అలనఅనుకొనుట కవ కాళ మేర్పడును. అందులననే మనశ్శాస్త్రములను సంప్రదాయ విద్యాంశులెల్లరును గీతపదవిధానము నెక్కువగ నవలంబించి యుండిరి; గీతములకు తరువాతను వర్గములు. అందు పలువిధంబులను తానవర్ణంబులు చొక్కవర్ణంబులు మొదలగు వానిని రచియిం పునశ్శాస్త్రములలో ఆదెప్పుయ్య (వీరు ధైరవిరాగమున రచించిన విరిజోజియును అటతాళవర్ణము నాటినుండి నేటివరకును గల సంగీతవిద్యాంశు లెల్లరచే నాచరణీయమై క్రొత్తపాఠ్యము పరిణామ భేదంబులకు తాపీయక అద్వితీయమై వెలుగొందుచున్న యది. వీని మొదలగు యంత్రవాద్యంబుల నలవరుచుకొనుటకు ఈవర్ణ సాధకము అత్యంతోపయుక్తమైనది. అందులననే దీనిని 'వీధిగొడ్డలియుని పేర్కొనియుండిరి.) పల్లవి గోపాలయ్య (వీరు కళ్యాణి, తోడి, రాగములయందు అటతాళవర్ణములు రచించిన వారు) ఇంకను వీని కుప్పయ్య, వీరినునూడు త్యాగయ్య, మొదలగువారు తెక్కి-కుప్పి-లి యగు వర్ణంబుల నెన్నియో రచించి యుండిరి. ఇట్టి వర్ణపదసాధకంబులచే స్వాతిత్య యంతమును స్వరకల్పనాశ్చయము నాదమును స్వరరూపక మొన రింపంగల స్వరజ్ఞానంబును తాళగతులయందు ప్రాధత్యమును ముత్రాకాలజ్ఞానంబును విన్యాసపూర్వక మగు రాగాలవనశ్చయము నలవడును. ఇట్టి శక్తిని గడించినవారికి కీర్తనముల నభ్యసించుటనులభసాధ్యమైయుండును. కీర్తనము లనునవి సాధారణముగ, పల్లవి, అనుపల్లవివరణము లను త్రివిధాంతరములుగలవియై సైతిక పారమార్థికభగవత్పరంబులను సాహిత్యసహితములై నవరసభరితంబులై సభాదికముల బ్రవర్తించుటకు మిగుల నుపయుక్తములై శ్రోతానందకరములై ఇహపరశాఖ్యముల కాకరములై యుండు నవి. అందు సంగీత సాహిత్య గీర్వాణాంధ్ర కవితాపారంగతులై శ్రీరామతారకనుహంతురోపాసనచే శ్రీరామానుగ్రహమును పొందిన మహాభక్తులై, సహస్రసంఖ్యాకంబులగు భగవత్సంకీర్తనంబు లొనరించిన శ్రీత్యాగరాజస్వామి వారును, సంగీతసాహిత్యములయందు దసాధారణ పండితీ విశేషంబులం గలిగి శ్రీసు బ్రహ్మ్యాధ్యక్షులై సంస్కృత కవితాపండిత్యములం బ్రకటిం చు కీర్తనంబుల నసంఖ్యాకంబులగు రచించిన శ్రీమద్దాస్వామి దీక్షితులవారును, మహాశక్తిస్వరూప మగు శ్రీకంచికామాక్షి యనుగ్రహమును పొంది యద్దేవీవరమగు కీర్తనంబుల ననేకంబు గ రచియించిన శ్రీత్యాగమాస్త్రిల వారును, త్రిమాత్యైతికము గ బేర్కొనంబడి లోకవిఖ్యాతి గాంచిరి. ఇట్టి మహనీయులెల్లరును సంగీతవిద్యావిధానమున కత్యంతోపయుక్తమగువీరుల గీత వర్ణపద సంకీర్తనాదుల నేర్పరచి సంగీతవిద్యను మిగుల పరిపూర్ణ ప్రకారంబున నొనరించిరి. (సశేషము)

ప్రకటన

'బాలవ్యాకరణ గుప్తార్థప్రకాశిక'

800 పుటలు.

వెల 5-0-0.

శ్రీసునన్దహోపాధ్యాయ

బ్ర॥ కల్లూరి వేంకటరామకృష్ణగారి కృతము

ఇయ్యది చిన్నయనూరి బాలవ్యాకరణమునకు వ్యాఖ్యానము. తెనుగుభాష నభ్యసించువారందరికిని విద్యాకృషికిని జదువు విద్యార్థులకును నిది నత్యంతోపయోగము. ఈద్వితీయ ముద్రణమందనేక విశేషాంశములు చేర్చబడియున్నవి. గ్రంథము కొరవారు త్వరపడుడు.

విలాసము:—

కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. యే. బి. ఎల్.

కంభంనారిసరేం వీధి, రాజమండ్రి.

Municipal High School Bimlipatam.

Reopens on 19-6-29; offers instruction in the following groups:—Mathematics, Physics, Chemistry, History and Telugu; Scholarships and free lodging to deserving students, special coaching to backward pupils; training imparted in sports, scouting and histrionics. Free boarding from Langarkhana charities likely.

WANTED an Andhra Science L. T. strong in English-sportsman preferred. Salary according to qualifications. Apply stating age, qualifications and minimum salary required before the 28th inst. Personal interview necessary.

CHAIRMAN, M.C.
Bimlipatam.

శ్రీవేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల, బెజవాడ

పై కళాశాల భవనమున యీసెల 12 వ తేది సాయం ప్రము 6 గంటలకు మ-రా-రా-శ్రీ పెద్దిభొట్ల వీరయ్యపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన బహిరంగసభలో నీక్రిందితీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినది.

తీర్మానము:—ఈదిగవ పెద్దమనుష్యులను శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల నిమిత్తము ప్రవృత్తముపాల్గన నిమిత్తము బస్తీలోని, యితరచోట్లను పెద్దలను సందర్శించి తగు కార్యనిర్వాహక మొనర్చుటకు ఒక కమిటీగా ఈసభవారిచేర్చుట చేయుచున్నార.

దేశోద్ధారక కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షుని వెంటబుచ్చయ్యగారు

విన్నకోట లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు
చోడవరపు దేవలక్ష్మి పంతులుగారు
యనమండ్ర లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు
చుంమూరి సీతారామయ్యగారు
పెద్దిభొట్ల వీరయ్యగారు
భాగవతుల గోపాలకృష్ణయ్యగారు
అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు
పొట్టిస్వామిగారు
కాతా సుబ్బా రావుపంతులుగారు
కావలి శంకరరావుపంతులుగారు

ఈకమిటీవారు ఇప్ప మైనవారిని చేర్చుకొనుటకు అధికారము ఇవ్వడమైనది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

మో న
పో కు డు
నెం 1.

Dhariwal
LONG LIFE
WOOL WEAR

LOHI

లోహీలు ఈక్రిందిరంగులలో దొరకును.

నలుపు	కారునారింజ	పాతబుగారపు రంగు	2986
నారింజ	బొడుమురంగు	ఆకుపచ్చ	
ఎఱుపు	నేచి బ్లూ	గులాబి	
జేగురు	బొంబాయి ఆకుపచ్చ	లైట్ ఆలివ్	
డోదా	లవంగపట్టు	రాయల్ బ్లూ	
పసుపుపచ్చ	సింధూరవర్ణము	కారు సింధూరము	
లేతనీలము	కాకిరంగు	సంకరంగు	

సైజు 108 "X 54." 1-కి రు. 7/-

Manufactured by

**THE NEW EGERTON
WOOLLEN MILLS COMPANY,**

(Branch of the British India Corporation Ltd.,)

DHARIWAL

PUNJAB

లోకల్ అమ్మకపు ప్రతినిధి:—

మెసర్సు పాధాంజి జవర్చంద్,

చిక్ పేట, బెంగుళూరు.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషాసంక్షేపములు ప్రకము— రామానంద	0-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—కే. వెంకటరమణ	0-8-0
రావు గారు.	0-4-0
కారదాంబ, (ప్రీతికర్తృబోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివా	0-4-0
ప రాఘవాచార్యులుగారు.	0-4-0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు)—శిరోభూషణము, వేంకటరంగాచా	1-4-0
ర్యులుగారు. చాలకపయోగకరము. శేతులోనిముద్రలు. 1-4-0	
అంజోద్యమము—మొదటి అయిదు అంశములనుజననభల అధ్య	1-8-0
క్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములుగలవు. 1-8-0	
ఆరాధనవిధి—ముదిగొండ నాగలింగరా స్త్రీగారు 0-4-0	
ఆత్మజ్ఞానాసంఘము—పొరనంది జగన్నాథస్వామిగా	0-8-0
కు. శిరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మసిద్ధినిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0	
పత్మవత్సరాభ్యాసము—మల్లంపల్లి మల్లకార్జునరా	1-0-0
స్త్రీగారు. అయిదాభ్యాసములరసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పన	
ములతో నిండియున్నది. 1-0-0	
గురుబోధామృతము (వేదసారగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్ట	0-4-0
మంచి తిరుమలమ్మగారు. భక్తిరసపరిపూరితము లగుపాటలు 0-4	
తిలకు మహాశయినిజీవితము, సంపూర్ణోపన్యాసము	
లు—చూనికొండ పత్మవారాయణరాస్త్రీగారు. డిబ్బి 420	
పుటలు. 2-4-0	
తత్వమచంద్రికా (ప్రభుభాగము)—పిన్ని ఛానము నూ	1-0-0
ర్యనారాయణరాస్త్రీగారు.	
పంగీత శివంతకముణి. 0-8-0	
మహర్షి దేవేంద్రనాథ శామూరుగారి స్వీయచరిత్రము	
—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతిష్ఠితము ముఖ్య	
ముగ జరుపవలసినది. కైవల్యముకాగితము. పుటలు 214 క్యా	
లికోలైండు. (కొన్నిప్రతులు మాత్రమే కలవు) 2-8-0	
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (సహితము) —పొరనంది రామ	0-12-0
రాస్త్రీగారు	

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,
నెం 7, తంబు చెట్టివీధి, జార్జిటౌన్, నుదరాసు.

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
MADRAS & BOMBAY.

శ్రీ శ్రీ శ్రీమలైన రావుబహద్దూరు కందుకూరి

వీరేశలింగం పంతులుగారి గ్రంథములు

ప్రహసనములు, నాటకములు, భాషాంతరీకృత నాటక
ములు, వచనప్రబంధములు, పద్యకావ్యములు, స్త్రీలకుపయో
గింను కథలు, పుస్తకములు, ఉపన్యాసములు, జీవచరిత్రలు,
సాహిత్యగ్రంథములు, పూర్వార్థకపులు, కృత్తము మొద
లగునవి గలవు. క్యాటలాగునను వ్రాసిన పంపబడును.
జయంతి గంగన్నగారు, బి. పి. యల్. టి.,
హైదరాబాద్, వీరేశలింగం హైస్కూలు, రాజమండ్రి.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ 1-0 0; పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్న వ్రాయు కాల
మును తెలుపవలెను.

గౌంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

ఆంధ్ర పత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సామ్యు వసూలు
చేయుట మొదలగు పోకర్కములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు
నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజీ
పోస్టు పోకర్కములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి పత్రములు పంపించుటకు తెచ్చించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కరదాద	2-0-0
,, ఆరుమాసములకు ,,	14-4-0	,,	12-0-0
,, మూడుమాసములకు ,,	7-7-0	,,	6-4-0
,, మాసమునకు ,,	2-9-0	,,	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	,,	4-0-0

క్రొత్త సంవత్సరాదినందికలు

దినపత్రిక చందాదాదలకు	1-0-0	చందాదాదలు కానివారికి	2-0-0
చారపత్రిక ,,	1-4-0	సాతపంచికల సందిక 1-8	1-0-0

పంచికల సంపుటకు రిహాభర్తాను శ్రీశ్రీకము.

భారతి (నచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్యాంశులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది
విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటితముగు చున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కరదాద	6-0-0
ఆర్ధసంవత్సరచందా	,,	8-9-0	,,	8-0-0
త్రైమాసిక	,,	0-12-0	,,	1-10-0

9 బహుళి నాడును సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాటికోలైండు విక్రయమునకు సిద్ధ
ముగా ఉన్నవి. కొత్త సంపుటము (రిండుభాగములు) నెం 6-0-0. పి. పి. వార్షికుల వర్తకాల ప్రశ్నకము

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్ర ప్రతినిధి:— నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధా వధముల జాబితా.

1. శివరసాయనము నూత్రలు అశీర్వాదమునకు	1-0-0
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-8	1-0-0
4. అమృతాంజనము సీసా 1-8	0-3-0
5. మూలశంకకు తైలము డిబ్బి 1-8	0-3-0
6. తామరతైలము, తామర, తీలకు	0-8-0
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిశ్లేదులకు	0-8-0
8. కేలమందు, కేలకాయకు సీసా 1-8	0-8-0
9. వింతిహాలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8-0
10. కర్ణభూలహరి, చెవిపోటుకు	0-8-0
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీలకు డిబ్బి 1-8	0-8-0
12. పసుళ్ళకు తైలము, శిశిపగుళ్ళకు	0-8-0
13. కేలకు మందు సీసా 1-8	0-8-0
14. చందన అత్తిరు 1 డిబ్బి	2-0-0
15. కుష్మకు తైలము, డిబ్బి 1-8	0-8-0
16. వింతిహార్దము, పండ్లపోటుకు	0-8-0
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-0-0
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0-0
19. సోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడులకు	0-8-0
20. మోహినితైలము, వెండ్రుకలు వెయ్యలకు	0-12-0
21. మందుకు నూనె సీసా 1-8	0-8-0
22. గ్రహహేమాత్రలు డిబ్బి 1-8	0-8-0
23. జాలాలి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8-0
24. కుసుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0-0
25. పెగకు ద్రావకము సీసా 1-8	-1-0-0
26. కఫహరి, శీతకష్టు దగ్ధలకు	1-0-0
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్ధ ఉబ్బరములకు డిబ్బి 1-8	0-8-0
28. నందరితైలము, ముఖకాంతికి డిబ్బి 1-8	0-8-0
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పులకు	0-12-0
30. శైతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-8-0
31. ఉబ్బరమునకు మంగు	2-0-0
32. కుంఠి ముత్యవ్య రు 1-8	0-8-0
33. పచ్చకర్పూరం రు 1-8	0-8-0
34. కస్తూరి	2-0-0
35. కామ్య రు 1-8	2-0-0

అమృతాంజనం డిపో

బొంబయి — మదరాసు

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్స్ూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పరబడ్డ రెట్టింపులాభముల పద్ధతి
నూట్కి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చుపద్ధతులు
యొక్కవివరములు

యీ దిగువవారికి వ్రాసి కనుగొనుడు

హిందూ దేశములో యిట్టి లాభములను చూపు
కంపెనీ యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా
మని స్టేట్సుమెంట్ పేషరువారు 15-2-28 తేదీన
ప్రచురించుచున్నారు.

వివరములకు యీ దిగువ వ్రాయుడు.

82-1 వి. కె. చెట్టి,
కెల్లెటర్ మద్రాసు.
ఫోను నెం. 2420 పోస్టుబాక్సు నెం. 159
చీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య,
నార్తరక్ సర్కార్సు, బెజవాడ.

ఆయుర్వేదావధ రత్నాకరము (ద్వితీయ ముద్రణము)

చరక చికిత్సాసానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
(95) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిరాస్త్రీ, బెజవాడ.